Valstybinių miškų urėdija

VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS
PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ
ŠILUTĖS REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO KEITIMO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

KAUNAS, 2021

Patvirtinta: Valstybinės miškų tarnybos
direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 9 d.
įsakymu Nr. (39.8)-V-280

VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ ŠILUTĖS REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO KEITIMO

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Projekto rengėjas: VĮ Valstybinių miškų urėdija

Direktorius Valdas Kaubrė

Kraštotvarkos skyriaus vadovė Viliūnė Naureckaitė

REGISTRUOTA
Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastre
Registracijos Nr. A-P-00196 2021 - 08 - 16 d.
Vyriausioji specialistė
Stanislava Kuksėnienė
(pareigos, vardas, pavardė) (parašas)

Kaunas, 2021 m.

Valstybinių miškų urėdija
VĮ Valstybinių miškų urėdija
Pramonės pr. 11a, LT-51327 Kaunas
Telefonai: (8-37) 490 222, 490 211
Faksas: (8-37) 490 233

VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ ŠILUTĖS REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO KEITIMAS

SANTRAUKA

VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Šilutės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto keitimas vykdomas siekiant į vidinės miškotvarkos projektą integruoti Lietuvos ornitologų draugijos (LOD) inicijuojamo projekto „Svencelės pelkės apsaugos būklės gerinimas“ sprendinius, vadovaujantis Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu ir Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (*Pluvialis apricaria*) apsaugos veiksmų planu. Rengiant vidinės miškotvarkos projekto keitimą buvo naudojami miškų valstybės kadastro atributiniai ir grafiniai duomenys.

Pažymėtina, kad keičiant VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Šilutės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projektą, suprojektuotos miško kirtimo apimtys (lyginant su bendromis Šilutės regioninio padalinio miško kirtimo apimtimis) yra nereikšmingai mažos – regioninio padalinio miško kirtimo apimtys nebus keičiamos.

„VĮ Šilutės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektas“ (šiuo metu VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Šilutės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projektas) parengtas VĮ Šilutės miškų urėdijos valdomiems (valstybinės reikšmės) miškams buvo patvirtintas 2016 m. balandžio 12 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-254 „*Dėl valstybės įmonių Jurbarko, Raseinių, Šilutės ir Tauragės miškų urėdijų vidinės miškotvarkos projektų patvirtinimo*“. Vidinės miškotvarkos projektas yra miškų ūkio veiklos planas ir skiriamas konkrečių tvarkymo priemonių sistemai jose nustatyti.

Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (*Pluvialis apricaria*) veiksmų planas patvirtintas Valstybinės Saugomų Teritorijų Tarnybos (toliau – VSTT) prie aplinkos ministerijos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-176 „*Dėl Aukštojo tyro pelkės dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) ir Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) apsaugos 2018 – 2020 m. veiksmų planų patvirtinimo*“, vadovaujantis Saugomų rūšių apsaugos planų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. birželio 2 d. įsakymu Nr. D1-463 „*Dėl Saugomų rūšių apsaugos planų rengimo ir tvirtinimo tvarkos aprašo patvirtinimo*“. Teritorija, kuriai parengtas dirvinio sėjiko apsaugos veiksmų planas – gamtinių buveinių apsaugai svarbi teritorija – BAST Svencelės pelkė (ribos sutampa su Svencelės telmologinio draustinio ribomis). Teritorija apsiriboja aktyvios aukštapelkės plyne, kuri yra vienintelė potenciali dirvinio sėjiko buveinė Svencelės pelkėje. Pagrindinės Svencelės telmologinio draustinio gamtosauginės problemos susijusios su pažeistu pelkės hidrologiniu režimu bei dėl vykstančios durpių mineralizacijos, kuri skatina bendrijų sukcesiją (vertingos pelkinio tipo buveinės transformuojasi į pelkinius miškus) blogindama ekologines pelkės funkcijas (dirvinio sėjiko veisimosi buveinių būklė pablogėjo – praranda joms būdingą struktūrą dėl užaugimo medžiais ir krūmais). Įgyvendinus projekte „Svencelės pelkės apsaugos būklės gerinimas“ numatytus uždavinius, Svencelės pelkės teritorijoje būtų galima tikėtis vienos didžiausių Lietuvoje dirvinių sėjikų vietinės perinčios populiacijos susiformavimo.

Projekto *„Svencelės pelkės apsaugos būklės gerinimas“* tikslas – atkurti Svencelės pelkės palankią apsaugos būklę, atstatant pelkės hidrologinį režimą bei atkuriant retų ir nykstančių paukščių ir augalų buveines. Projekto veiklos apima praktinį pelkės hidrologinio režimo atstatymą, gamtotvarkos darbus labiausiai pažeistose pelkės teritorijose. Projekto finansavimo šaltinis – programa „Baltijos jūros apsaugos fondas“ (*https://baltcf.org/*).

Siekiant atkurti pažeistą Svencelės pelkės hidrologinį režimą, vadovaujamasi „*Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu ir projekto vykdymo priežiūros paslaugomis*“. Svencelės telmologinio draustinio (Svencelės pelkės) hidrologinio režimo atkūrimo (hidrotechnikos statinių, susisiekimo komunikacijos projektavimo ir įrengimo) darbus įgyvendina įmonė UAB „Inžinerinis projektavimas“.

Svencelės pelkės dirvinio sėjiko veiksmų plano tikslas – sudaryti palankias veisimosi sąlygas teritorijoje perinčioms dirvinio sėjiko poroms. Veiksmų plano tikslui pasiekti Svencelės pelkės VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomuose Šilutės regioninio padalinio administruojamuose miškuose numatomi šie uždaviniai:

- atkurti pažeistą Svencelės pelkės hidrologinį režimą;
- biotechninėmis priemonėmis atkurti aktyvių aukštapelkių plynę, kuri yra vienintelė potenciali dirvinio sėjiko buveinė Svencelės pelkėje.

Vadovaujantis Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu, regioninio padalinio administruojamuose miškuose **2,29 ha** plote suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (medžių ir krūmų šalinimas, siekiant įgyvendinti hidrotechninius sprendinius ir atnaujinti esamą miško kelią; bendras iškertamas tūris – **346 m^3**).

Siekiant atkurti dėl melioracijos pažeistą Svencelės pelkės hidrologinį režimą, stabdyti pelkėje vykstančius mineralizacijos procesus ir pelkių buveinių transformaciją į miškų buveines, **275,4 ha** plote suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas; bendras iškertamas tūris – **226 m^3**). Medžių iškirtimas – svarbi ne tik kaip atvirų aukštapelkės erdvių padidinimo, bet ir kaip pelkės hidrologinio režimo atkūrimo priemonė. Vien tik sausinamųjų griovių blokavimas pelkėje neužtikrins palankaus hidrologinio režimo, nes sumedėjusi augalija blogina pelkės hidrologines sąlygas.

Bendras regioninio padalinio plotas, kuriame suprojektuoti specialieji miško kirtimai – **277,7 ha**, bendras iškertamas tūris – **572 m^3** (*iš jų kiti specialieji miško kirtimai – 2,29 ha, bendras iškertamas tūris – 346 m^3; specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai – 275,4 ha, bendras iškertamas tūris – 226 m^3).*

Gamtotvarkos priemones bendradarbiaudama su VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioniniu padaliniu įgyvendina Lietuvos ornitologų draugija (toliau – LOD), naudodama Baltijos jūros apsaugos fondo programos ir Lietuvos Respublikos bendrojo finansavimo lėšas, paskirtas projektui „Svencelės pelkės apsaugos būklės gerinimas“ (projekto Nr. 037E17).

TURINYS

Psl.

SANTRAUKA..... 3

ĮVADAS..... 6

1. SVENCELĖS PELKĖS TERITORIJOS TRUMPA CHARAKTERISTIKA..... 8

1.1. Svencelės pelkės BAST gamtinės vertybės..... 8

1.2. Svencelės pelkė – potenciali dirvinio sėjiko buveinė..... 16

1.3. Dirvinio sėjiko paplitimas, gausumas, buveinių užimamas plotas ir pokyčiai Lietuvoje..... 18

1.4.Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipų, esančių regioninio padalinio administruojamuose „Svencelės pelkė“ BAST miškuose, trumpa charakteristika..... 21

2. SPECIALIŲJŲ MIŠKO KIRTIMŲ PROJEKTAVIMAS SVENCELĖS PELKĖ BAST MIŠKUOSE..... 31

2.1.Suprojektuotos gamtosauginės tvarkymo priemonės (kiti specialieji miško kirtimai), vadovaujantis Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu..... 31

2.2. Projektuojamos gamtotvarkos priemonės, vadovaujantis Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (*Pluvialis apricaria*) apsaugos veiksmų planu..... 38

3. BAIGIAMOJI DALIS..... 47

PRIEDAI..... 49

1 priedas. *Europos Bendrijos svarbos gamtinių buveinių išsidėstymas regioninio padalinio administruojamuose Svencelės telmologinio draustinio miškuose*..... 50

2 priedas. *Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintame projekte numatytų tvarkymo priemonių lokalizacijos schemos*..... 56

3 priedas. *Specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai, vadovaujantis Svencelės pelkės dirvinio sėjiko apsaugos veiksmų planu (tvarkymo plotų lokalizacija)*..... 66

PROCEDŪRŲ DOKUMENTAI..... 69

ĮVADAS

Svarbiausi miškų ūkio tikslai, šalia kitų, yra šie: miško išteklių išsaugojimas ir gausinimas vadovaujantis visuotinai pripažintais tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principais, visuomenės informavimas apie urėdijos miškus, jų būklę ir tvarkymą, racionalus, miškų ekosistemų tvarumo užtikrinimas, biologinės įvairovės išsaugojimas ir gausinimas, ūkininkavimo saugomų teritorijų miškuose reglamentavimas pagal šių teritorijų tikslus bei uždavinius, visuomenės bendrųjų su miškais susijusių reikmių tenkinimas regiono ir šalies lygiu.

VĮ Šilutės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projektas buvo patvirtintas 2016 m. balandžio 12 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-254 „*Dėl valstybės įmonių Jurbarko, Raseinių, Šilutės ir Tauragės miškų urėdijų vidinės miškotvarkos projektų patvirtinimo*“. Šis miškotvarkos projektas buvo parengtas VĮ Šilutės miškų urėdijos valdomiems (valstybinės reikšmės) miškams.

Vidinės miškotvarkos projekto keitimas vykdomas vadovaujantis „Miškų tvarkymo schemų ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklėmis“, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406 (įsakymo pakeitimas priimtas 2016 m. balandžio 28 d. Nr. D1-289), 44.10 punktu – *reikia papildomai suprojektuoti ar patikslinti apsaugos ir (ar) tvarkymo priemones saugomoms rūšims ar Europos bendrijos svarbos buveinėms*. Keičiamas gamtosauginių priemonių plano, kuris yra sudėtinė buvusios VĮ Šilutės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto dalis, skyrius „Rūšių apsaugos veiksmų planai“. Keitimo sprendiniai išdėstyti tolesniuose šio aiškinamojo rašto skyriuose.

Projektavimas atliktas bendradarbiaujant su Lietuvos ornitologų draugija (LOD), vadovaujantis Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos (toliau – VSTT) prie aplinkos ministerijos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-176 „*Dėl Aukštojo tyro pelkės dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) ir Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) apsaugos 2018–2020 m. veiksmų planų patvirtinimo*“, Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu bei bendraisiais normatyviniais dokumentais.

Šio projekto keitimo tikslas – numatyti gamtotvarkos priemones (suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai ir specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai), siekiant atstatyti Svencelės pelkės hidrologinį režimą, pagerinant buveinės sąlygas dirviniam sėjikui, vadovaujantis Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (*Pluvialis apricaria*) apsaugos veiksmų planu ir Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo (pelkės renatūralizacijos) supaprastintu projektu. Rengiant „VĮ Šilutės miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto“ keitimą, dabartinės patvirtintos kirtimų normos nebus keičiamos. Projektuojamų objektų teritorijos į jokias kultūros paveldo vertybių teritorijas nepatenka.

Gamtosaugines tvarkymo priemones bendradarbiaudama su VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioniniu padaliniu įgyvendins Lietuvos ornitologų draugija (LOD) naudodama „Baltijos jūros apsaugos fondo“ programos ir Lietuvos Respublikos bendrojo finansavimo lėšas, paskirtas projektui „Svencelės pelkės apsaugos būklės gerinimas“ (projekto Nr. 037E17).

Darbus atliko:

- lauko darbus atliko – kraštotvarkos skyriaus vyr. specialistas projektavimui Linas Juozaitis, kraštotvarkos skyriaus specialistė Gerda Junevičiūtė;
- tekstinę dalį rengė – Gerda Junevičiūtė;
- grafinę dalį rengė – Gerda Junevičiūtė (išskyrus 2 priedo brėžinius parengė kraštotvarkos skyriaus specialistas Paulius Miliauskas).

1. SVENCELĖS PELKĖS TERITORIJOS TRUMPA CHARAKTERISTIKA

1.1. Svencelės pelkės BAST gamtinės vertybės

Buveinių apsaugai svarbi teritorija (toliau – BAST) „Svencelės pelkė“ (kodas – LTKLA0001) yra priskirta Europos ekologiniam tinklui „Natura 2000“ ir įtraukta į buveinių apsaugai svarbių teritorijų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos (toliau – LR) aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 „*Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo*“. Svencelės pelkės BAST siekiama išsaugoti palankią Europos Bendrijos svarbos gamtinių buveinių būklę: *3160 Natūralių distrofinių ežerų, 7110 Aktyvių aukštapelkių* ir *91D0 Pelkinių miškų*; siekiama buveinės *7110 *Aktyvios aukštapelkės* susiformavimo iš buveinės *7120 Degradavusios aukštapelkės*. Svencelės pelkė BAST patenka į Svencelės telmologinį draustinį, įsteigtą LR Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I-2913 „*Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo*“, ir įtrauktą į Valstybinių telmologinių draustinių sąrašą, patvirtintą LR Vyriausybės 1997 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1486 „*Dėl naujų draustinių įsteigimo ir draustinių sąrašų patvirtinimo*“; steigimo tikslas –išsaugoti botaniniu ir zoologiniu požiūriais vertingą Svencelės aukštapelkę (žr. 1 pav.).

1 pav. Ortofotografinis žemėlapis (pelkė „Svencelė“; M 1 : 100 000)

Vadovaujantis Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos (toliau – VSTT) prie aplinkos ministerijos direktoriaus 2019 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. V-81 „Dėl Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie aplinkos ministerijos direktoriaus 2019 m. sausio 21 d. įsakymo Nr. V-9 „Dėl valstybės įsteigtų saugomų teritorijų, neturinčių direkcijų, ir Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijų, nepatenkančių į valstybinius parkus, rezervatus ar biosferos rezervatą, priskyrimo saugomų teritorijų direkcijoms“ pakeitimo“ Svencelės telmologinis draustinis (tuo

pačiu ir Svencelės pelkė BAST (LTKLA0001) priskirta Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcijai (toliau – Kuršių nerijos NPD).

Svencelės pelkė yra Klaipėdos ir Šilutės rajonų savivaldybėse, Priekulės seniūnijoje. Teritorijos lokalizacija Lietuvos Respublikoje pateikta 2 paveiksle, o padėtis administraciniame vienete – 3 paveiksle. Bendras teritorijos plotas, vadovaujantis Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos (toliau – VSTT) duomenimis – 1348,0 ha. Teritorija apsiriboja aktyvios aukštapelkės plyne, kuri yra vienintelė potenciali dirvinio sėjiko buveinė Svencelės pelkėje.

2 pav. Svencelės pelkės lokalizacija Lietuvos Respublikos teritorijoje (M 1: 100 000)

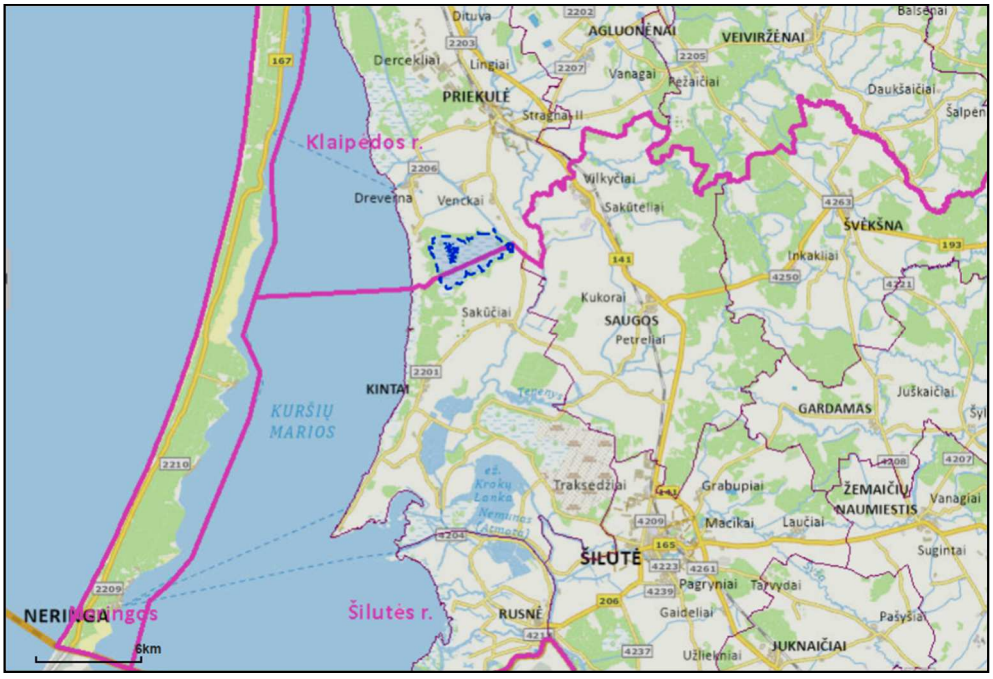

3 pav. Svencelės pelkės padėtis regione (M 1: 250 000)

Svencelės telmologinio draustinio teritoriją supantiems II A grupės miškams nustatyti kirtimų apribojimai (II A grupės miškai – specialios paskirties ekosistemų apsaugos miškai; šios grupės miškuose ūkininkavimo tikslas – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus). Juose nevykdoma jokia ūkinė veikla, vadovaujantis įsipareigojimų pagal FSC (*Forest Stewardship Council*) miškų sertifikavimo standarto reikalavimus. Teritorije miško paskirties žemės nėra, visa teritorija – pelkėje (teritorijoje miškų ūkinė veikla nevykdoma dėl jos priskyrimo pelkei, todėl ji neaktuali miškų urėdijos ekonominiams rodikliams). Teritorija yra nereikšminga vietos gyventojų užimtumui. Privačių sklypų teritorijoje nėra.

Kilometrą į rytus nuo Kuršių marių kranto nutolusi Svencelės pelkė atsirado jūrinės terasos žemumoje, beveik visą ją sudaro plyninė aukštapelkė, o vidurinėje dalyje yra gausybė smulkių duburių, kuriuose telkšo apie 100 smaragdinių ežerokšnių (žr. 4 pav.). Svencelės pelkės dugną nuklojęs smėlis, vietomis stūkso dumblingų nuosėdų sluoksnis. Pakraščiuose išliko senų karjerų, vaikščiojant galima pamatyti retesnių augalų, vienas jų – pajūrinis sotvaras (*Myrica gale*). Grioviai pelkę sujungia su mariomis ir Vilhelmo kanalu.

4 pav. Svencelės pelkės BAST telkšantis ežerokšnis (Kintų girininkija 1 kv. 69 skl.)

Svencelės pelkė (aukštapelkės plynė) apima didelį plotą dirviniam sėjikui potencialiai tinkamų ar iš dalies tinkamų buveinių. Daugumos jų kokybė per paskutinius 30–40 metų pablogėjo dėl aukštapelkės apaugimo sumedėjusia augalija (5 pav.). Teritorijoje paskutiniu metu stebimos 1–3 dirvinių sėjikų poros. Įgyvendinus tinkamas gamtotvarkos priemones, aukštapelkės plynejė būtų galima tikėtis vienos didžiausių Lietuvoje dirvinių sėjikų vietinės perinčios populiacijos susiformavimo.

5 pav. Sumedėjusia augalija apaugusi Svencelės pelkės teritorijos dalis

Svencelės telmologinis draustinis yra reikšmingas Lietuvos Respublikos ekologinio tinklo elementas. Svencelės aukštapelkė – viena iš nedaugelio lagūninės kilmės pelkių Lietuvoje. Teritorija yra tipiškos, stipriai išgaubtos aukštapelkės plynė su išsivysčiusiais ežerokšnių kompleksais (pastarieji išsidėstę aukštapelkės centre ir yra vieninteliai vandens telkiniai teritorijoje; žr. 6 pav.). Ežerokšnių kompleksas priskiriamas natūralių distrofinių vandens telkinių grupei (Europos Bendrijos svarbos gamtinės buveinės tipas – *3160 Natūralūs distrofiniai ežerai*). Kitų stovinčio ar tekančio vandens telkinių teritorijoje nėra. Didžioji aukštapelkės dalis apaugusi žemaūgėmis pušelėmis. Dėl apaugimo sumedėjusia augalija sparčiai mažėja atvirų pelkės plynių. Teritorijai gretimi aukštapelkės plotai stipriai pažeisti melioracijos (XX amžiuje Svencelės pelkės hidrologinis režimas buvo pažeistas, ją apjuosus sausinimo grioviais, dėl ko sutriko natūrali pelkės pusiausvyra ir jos gyvavimo procesai – atviruose pelkės plotuose įsitvirtino ir suvešėjo anksčiau jiems nebūdinga sumedėjusi augalija, keitėsi jos struktūra, išnyko retos paukščių rūšys), dėl ko buvo sunaikintas aukštapelkės lagas – dabar teritoriją visu pakraščiu supa pakaitinės bendrijos, susiformavusios durpių kasybos vietose.

6 pav. Svencelės pelkės BAST telkšantis ežerokšnis (Kintų girininkija 1 kv. 69 skl.)

7 pav. Lietuvos ornitologas, biomedicinos mokslų daktaras E.Drobelis pasakoja apie Svencelės pelkės augaliją, durpių klodų susiformavimo trukmę, pelkės kilmę bei joje vykstančius sukcesijos procesus

Svencelės pelkės teritorijos biologinės ypatybės

<u>*Laukinės augalijos ypatybės.*</u> Teritorija apima aukštapelkės plynę, kurioje vyrauja kiminų, kupstinių kūlingių, baltųjų saidrų, viržių, kupstinių švylių ir retai augančių žemaūgių pušelių bendrijos. Visa aktyvi aukštapelkė (*7110 *Aktyvios aukštapelkės;* prioritetinis buveinės tipas) bei *3160 Natūralūs distrofiniai ežerai* yra saugomos Europos Bendrijos svarbos gamtinės buveinės. Teritorijoje sutinkama augalų rūšis – kupstinė kūlingė (*Trichophorum cespitosum*) – dominuoja aukščiau kiminų augančių žolinių augalų bendrijose. Tirtoje teritorijoje taip pat sutinkamas gegužraibinių (*Orchidaceae*) šeimos augalas – Baltijinė gegūnė (*Dactylorhiza baltica*). Svencelės

telmologinio draustinio žemapelkėse auga į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą įrašyta augalų rūšis – pajūrinis sotvaras (*Myrica gale* L.) (8 pav.).

8 pav. Pajūrinis sotvaras (*Myrica gale* L.)
(*https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gagelstrauch(Myrica_gale)female.JPG*)

Atviresnėse vietose, pirmiausia duburiuose ir briedžių išmintuose takuose, dominuoja baltoji saidra (*Rhynchospora alba*; žr. 9 pav.).

9 pav. Baltoji saidra (*Rhynchospora alba*)
(*https://www.minnesotawildflowers.info/grass-sedge-rush/white-beakrush*)

Kimininis saidrynas – (*Sphagno-tenelli-Rhynosporetum albae*) ir švylinis kūlingynas (*Eriophoro-Trichosporetum cespitosi;* žr. 10 pav.) yra Augalų bendrijų raudonosios knygos sąraše, patvirtintame LR aplinkos ministro 1998 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 237 „Dėl Augalų bendrijų raudosios knygos sąrašo patvirtinimo“. Abi bendrijos sutinkamos drėgniausiose teritorijos vietose ir kartu su magelaniniu kiminu formuoja dirviniam sėjikui tinkamiausią veisimosi aplinką

teritorijoje. Tačiau teritorijos pakraščiuose dideliuose plotuose išryškėja pelkės hidrologinio režimo pažeidimo požymiai: pradeda vyrauti medžiai, sutankėja pušelės, gausėja beržų, išnyksta kupstinė kūlingė. Tokia augalija formuoja nepalankią dirviniam sėjikui veisimosi aplinką dėl nepakankamos apžvalgos aplink perimvietę. Teritorijos (aukštapelkės plynės) užaugimą medžiais skatina labai stipriai numelioruoti Svencelės pelkės pakraščiai. Prie ežerokšnių ir kitose plynės vietose išsibarstę nedideli gailinio pušyno guotai. Juose pušys ir gailiai sužėlę labai tankiai. Paskutinių tyrimų metu nustatyta, kad per pastaruosius keletą dešimtmečių pelkėje daugėja sumedėjusios augalijos, kuri mažina aplinkos apžvalgos galimybes ir blogina dirvinio sėjiko veisimosi buveinių kokybę.

10 pav. Švylinis kūlingynas (*Eriophoro-Trichosporetum cespitosi*)

Iš kitų aukštapelkėms būdingų augalų rūšių plynėje vietomis auga paprastoji spanguolė (*Oxycoccus palustris*), saulašarė (*Drossera*), paprastoji tekšė (*Rubus chamaemorus*) (žr. 11 pav.), siauralapė balžuva (*Andromeda polifolia*) (žr. 12 pav.), kupstinis švylis (*Eriophorum vaginatum*).

11 pav. Aukštapelkėje augantys paprastosios tekšės (*Rubus chamaemorus*) sąžalynai

12 pav. Aukštapelkėje sutinkamas erikinių (*Ericaceae*) šeimos augalas – siauralapė balžuva (*Andromeda polifolia*)

<u>*Laukinės gyvūnijos ypatybės.*</u> Dauguma Svencelės pelkės paukščių faunos foninių ir saugomų rūšių peri ir maitinasi už teritorijos ribų – kitose nei *7110 *Aktyvios auktapelkės* plynė buveinėse. Dirvinio sėjiko apsaugai skirtų priemonių įgyvendinimas jiems įtakos neturės, todėl pateikiama informacija tik apie tas rūšis, kurios veisimosi ir maitinimosi metu yra susiję su aktyvios aukštapelkės plynėmis.

Teritorijoje sutinkamos 8 į Saugomų rūšių sąrašą ir (ar) į Paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, patvirtintus LR aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-358 „*Dėl Paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijų patvirtinimo*“, kuriais įgyvendinama 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL 2010 L 20, p. 7) (I priedas), įrašytos šios retos miško ir pelkių paukščių rūšys:

- skėtsakalis (*Falco subbuteo*) 2016 m. perėjo pušų guotuose prie ežerokšnių;
- jūrinis erelis (*Haliaetus albicilla*) stebėtas teritorijoje, tačiau peri už jos ribų;
- tetervinas (*Tetrao tetrix*) aukštapelkėje peri 5-8 poros, tačiau lizdai, daugiausia sukraunami už teritorijos (plynės) ribų. Plynėje vyksta pavasarinės tuoktuvės, tačiau tikslus juose dalyvaujančių paukščių skaičius yra nežinomas.
- dirvinis sėjikas (*Pluvialis apricaria*) 1993 m. perėjo viena pora, o 1995 m. – 3 poros;
- tikutis (*Tringa glareola*) peri teritorijos periferijoje;
- paprastoji medšarkė (*Lanius collurio*) – rūšis sutinkama teritorijos pakraščiuose ir kituose pušelių sutankėjimuose;
- plėšrioji medšarkė (*Lanius excubitor*). Reguliariai peri 1-2 poros.

Iš nesaugomų kitų aukštapelkių plynėms būdingų rūšių prie ežerokšnių peri pavienės didžiosios antys (*Anas platyrhynchos*), rudagalvės kryklės (*Anas crecca*). Tarp žvirblinių paukščių teritorijoje gausiai peri miškiniai kalviukai (*Anthus triavialis*), palyginti retai – pieviniai kalviukai (*Anthus pratensis*), retai – geltonoji kielė (*Motocillia flava*) ir kiauliukė (*Saxicola rubetra*). Už Svencelės pelkės teritorijos ribų (labiau tam tinkamose vietose) lizdus krauna paprastoji gervė (*Grus* grus). Labiau miškui būdingos rūšys sutinkamos pelkės pakraščiuose. Tarp jų dominuoja paprastasis kikilis (*Fringilia coelebs*). Svencelės pelkės dirvinio sėjiko apsaugos veiksmų plano įgyvendinimas neturės neigiamos įtakos pamariu migruojantiems paukščiams.

Paskutinių tyrimų metu nustatytos Svencelės pelkės teritorijoje perinčios 1-3 dirvinių sėjikų poros. Pagal rūšies veisimosi arealo europinės dalies periferijoje tankių skalę, jis yra „labai žemas“ – dirvinis sėjikas peri tik labai nedidelėje teritorijos dalyje. Tikimasi, jog gamtotvarkinių priemonių taikymas (pušelių retinimas) galėtų padidinti perinčių porų skaičių teritorije ir pasiektų šiaurės Europos aukštapelkėse perinčių porų vyraujnatį tankį.

Iš reptilijų teritorijoje sutinkamas gyvatėdis driežas (*Lacerta vivipara*) ir paprastoji angis (*Vipera berus*), iš varliagyvių – pilkoji rupūžė (*Bufo bufo*), pievinė (*Rana temporaria*) ir smailiasnukė (*Rana arvalis*) varlės.

Iš Saugomų rūšių sąrašo teritorijoje stebėta drugelių rūšis – pelkinis satyras (*Oeneis juta*).

1.2. Svencelės pelkė – potenciali dirvinio sėjiko buveinė

Rūšies teisinis statusas. Dirvinis sėjikas (*Pluvialis apricaria;* žr. 13 pav.) įrašytas į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 504 „*Dėl Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo patvirtinimo*“ (paskutinė redakcija: 2020 m. birželio 9 d. įsakymas Nr. D1-340). Dirvinis sėjikas įrašytas į 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL 2010 L 20, p. 7) I priedą, į Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos II priedą, Migruojančių laukinių gyvūnų rūšių išsaugojimo konvencijos II priedą ir Susitarimo dėl Afrikos ir Eurazijos migruojančių vandens paukščių išsaugojimo II priedą.

Dirvinio sėjiko buveinės charakteristika. Dirvinis sėjikas yra būdingas atviro tundrinio kraštovaizdžio paukštis, todėl Lietuvoje jis peri tik aukštapelkėse. Mūsų šalyje dirvinio sėjiko veisimosi vietos siejamos tik su natūraliomis ar degraduojančiomis aukštapelkėmis ar jų dalimis. Detaliai išanalizavus 27 lizdinių teritorijų aplinką, nustatyta, kad samanų dangą jose sudaro įvairių rūšių kiminai (*Sphagnum* spp.) ir gegužliniai (*Polytrichum* spp.), kurie atitinkamai dengia nuo 40 iki 100 proc. ir nuo 5 iki 25–50 proc. teritorijos paviršiaus. Pagrindinę žolių dangą sudaro viržiai (*Caluna vulgaris*), saidros (*Rhynchospora alba*), kupstiniai švyliai (*Eriophorum vaginatum*) ir

siauralapės balžuvos (*Andromeda polifolia*). Nors viržiai kai kur sudaro žymią augalijos dalį, dirviniai sėjikai neperi, jei šie augalai dengia virš 50 proc. pelkės ploto. Tai rodo, jog viržiai šiuo atveju yra kaip indikatorinis augalas, kurio dideli plotai parodo blogą pelkės būklę (sausėjimo procesą). Rūšis aptikta tik visai atvirose (plynėse) ar pusiau atvirose vietose. Dauguma atvejų medžiai dengia iki 20 proc. paukščių užimtos teritorijos.

13 pav. Dirvinis sėjikas (*Pluvialis apricaria*)
(*https://www.birdsoutsidemywindow.org/2019/04/10/golden-camouflage/*)

Hidrologinis režimas – vienas iš svarbiausių veiksnių, lemiančių teritorijos pasirinkimą bei vietinės perinčios dirvinio sėjiko populiacijos gausą. Daugelyje tyrinėtų vietų pelkės klampumas lizdinėje aplinkoje buvo labai didelis, ką nulemia išlikęs natūralus arba artimas natūraliam hidrologinis režimas. Pavasarį visose rūšies perėjimo vietose būna santykinai daug atviro vandens plotų: ežerokšnių ir balų. Vėliau balų vietoje, šioms išdžiuvus, lieka durpynės. Atlikti tyrimai parodė, kad patys ežerokšniai nėra svarbūs, skirtingai nuo balų, kurios būtinos dirvinio sėjiko perėjimo vietose. Tačiau ežerokšnių artimoje aplinkoje dažnai susiformuoja klampynės, kurios ir yra svarbus rūšies perimviečių elementas. Nusausinus pelkes, jose sumažėja dirviniam sėjikui reikalingų dumblynių, be to, atviri plotai greičiau užželia pušaitėmis ir beržiukais. Todėl hidrologinio režimo palaikymas yra labai svarbus rūšies veisimosi vietose. Pažeistose potencialiose perimvietėse būtų tikslinga atkurti buvusį hidrologinį režimą. Kupstuotumas dirviniam sėjikui rekšmės neturi, nes jis rastas perint tiek visiškai lygiose, tiek stipriai kupstuotose aukštapelkių vietose, kur kupstų aukštis yra 15–40 cm.

Mitybinės buveinės perėjimo metu yra greta perimviečių. Tačiau jaunikliams (žr. 14 pav.) pradėjus skraidyti, dirviniai sėjikai palieka aukštapelkes ir klajodami maitinasi dirbamuose laukuose. Nėra duomenų, kokiame plote ir kokiu atstumu nuo buvusių veisimosi vietų naudojamos mitybinės teritorijos, nors užsienio šalyse besimaitinantys paukščiai buvo stebimi 2–5 km atstumu nuo perėjimo vietos.

14 pav. Dirvinio sėjiko (*Pluvialis apricaria*) jauniklis
(*https://www.birdsoutsidemywindow.org/2019/04/10/golden-camouflage/*)

1.3. Dirvinio sėjiko paplitimas, gausumas, buveinių užimamas plotas ir pokyčiai Lietuvoje

Lietuva yra pietiniame dirvinio sėjiko paplitimo arealo pakraštyje. Mūsų šalyje jis paplitęs labai sporadiškai, lokaliai, peri tik kai kuriose (dažniausiai nestipriai pažeistose) aukštapelkėse, kur yra negausus, dažniausiai peri ne daugiau nei po kelias poras. Rūšies inventorizacijos metu (2000–2002 m.) dirviniai sėjikai rasti 13 aukštapelkių, kuriose perėjo 43–51 pora (*Svencelės pelkėje 1–2 poros*). Šių pelkių dauguma yra Vakarų ir Šiaurės vakarų Lietuvoje. Rytų Lietuvoje išlikusiose aukštapelkėse nebesutinkamos rūšiai tinkamos buveinės – klampynės ir atviros plynės. Atrenkant prioritetines vietas rūšies buveinės tvarkymo, atkūrimo projektams, būtina remtis konkrečių radaviečių būkle ir jų būklės kaitos perspektyva. Planuojant rūšies atkūrimo ar pagausinimo programas, pirmiausia turi būti atstatomas pažeistas teritorijų hidrografinis režimas. Tik jį atkūrus tikslinga pradėti augalijos tvarkymo darbus. 2005 ir 2008 metų monitoringo duomenimis, kuomet dirvinių sėjikų apskaitos buvo vykdomos įgyvendinant Valstybinę aplinkos monitoringo programą, rūšies perinčios populiacijos gausa yra mažesnė: šalies populiacija įvertinta 34–48 poromis (Svencelės pelkėje perinti dirvinio sėjiko populiacija yra stabili). Lyginant su XX a. šeštajame dešimtmetyje vykdytomis rūšies apskaitomis, stebimas akivaizdus gausos mažėjimas. Rūšies perinčios populiacijos gausos pokyčiai tiesiogiai siejasi su veisimosi buveinių ploto ir kokybės pokyčiais:

- *dėl durpių gavybos*, kuomet buvo sunaikintos aukštapelkių buveinės, dirviniai sėjikai išnyko;
- *dėl buveinių kokybės prastėjimo* – pelkių plynių užaugimo sumedėjusia augalija;

- <u>*dėl pelkės sausinimo*</u>, kas nulėmė augalijos bendrijų pokyčius ir klampinių praradimą. *Dirvinio sėjiko buveinės gali būti gerinamos atkuriant pažeistą hidrologinį režimą, o vėliau tvarkant buveinių kokybę.*

Grėsmės ir ribojantys veiksniai. Rūšies nykimui didžiausią įtaką daro buveinių praradimas ir jų būklės prastėjimas daugiausia dėl žmogaus ūkinės veiklos ypatumų (pelkių ir aplinkinių teritorijų sausinimo, durpių gavybos gretimuose perimvietėms plotuose), taip pat natūralūs pelkių augalijos bendrijų pokyčiai (užaugimas sumedėjusia augalija) ir klimato kaita. Be to, neigiamą įtaką perinčiai populiacijai daro išaugęs plėšrūnų – lapių, mangutų, kiaunių, kranklių skaičius, kuris saugomose teritorijose praktiškai nebereguliuojamas. Svencelės pelkėje nustatyti faktai, kuomet dirviniai sėjikai neišsiperi dėl per didelės kranklių gausos. Dirvinio sėjiko populiacijoms ir buveinėms neigiamos įtakos turintys veiksniai gali būti skirstomi į lemiančius buveinių nykimą ir jų kokybės blogėjimą (buveinių degradavimą) ir tiesiogiai įtakojančius populiacijų gausumą (paukščių mirtingumą didinantys ar produktyvumą mažinantys veiksniai). Grėsmės, svarba, aprašymas ir reguliavimo, poveikio sumažinimo galimybės pateikiamos 1 lentelėje.

1 lentelė. *Grėsmių dirviniam sėjikui apibendrinimas*

Eil. Nr.	Grėsmė	Svarba*	Aprašymas
1.	***Veisimosi buveinių praradimas dėl degradavimo***	*Kritinė*	***Grėsmė kyla dėl natūralių ir antropogeninių veiksnių:*** ➢ Natūralių sukcesinių pokyčių degraduojančiose aukštapelkėse – užaugimo medžiais ir augalijos dangos pokyčiais. ➢ Pelkės hidrologinio režimo pažeidimo dėl pelkės ar aplinkinių teritorijų sausinimo. Grėsmės reguliavimo ir poveikio sumažinimo galimybės susijusios su biotechninių priemonių taikymu degradavusiose buveinėse – sumedėjusios augalijos iškirtimu, taip pat pažeisto hidrologinio režimo atkūrimu.
2.	***Tiesioginis veisimosi buveinių sunaikinimas***	*Didelė*	***Grėsmė kyla dėl antropogeninių veiksnių:*** ➢ Pelkių bendrijų sunaikinimas dėl durpių gavybos. ➢ Pelkių bendrijų reikšmingi pažeidimai dėl gaisrų, kuriuos sukelia žmonės (veisimosi buveinėse po gaisro įsigali berželiai). Grėsmės reguliavimo ir poveikio sumažinimo galimybės susijusios su draudimu durpių gavybai įsisavinti naujus pelkių, kuriose peri ar gali perėti dirviniai sėjikai plotus.
3.	***Hidrologinio režimo kitimas***	*Didelė*	***Grėsmė kyla dėl natūralių ir antropogeninių veiksnių.*** ➢ Dirvinio sėjiko veisimosi buveinių ilgalaikiam palaikymui palankaus hidrologinio režimo kitimas dažniausiai siejamas su aplinkinių teritorijų sausinimo darbais. Nors paskutiniuosius kelis dešimtmečius šalyje nebevykdomi plataus masto sausinimo darbai, anksčiau įrengtos sausinimo sistemos, ypač atviros, iki šiol drenuoja pažeistas pelkes. Todėl būtina kuo skubiau atkurti pažeistą natūralų hidrologinį režimą, kol pelkinių buveinių degradavimo procesai nepasiekė kritinio lygio. Tai ypač aktualu **Svencelės pelkei**. ➢ Hidrologinio režimo nepalankūs pokyčiai dėl gruntinio vandens lygio žemėjimo. Jei tai parodo monitoringo darbai, būtina dirbtinomis priemonėmis kelti paviršinį iš pelkės ištekančio vandens lygį. Grėsmės reguliavimo ir poveikio sumažinimo galimybės susijusios su pažeisto hidrologinio režimo atkūrimu ar tinkamo rėžimo dabartinėms gamtinėms sąlygoms formavimu.
4.	***Paukščių ir lizdų žūtis***	*Nežinoma*	Pagrindiniais natūraliais dirvinio sėjiko priešais laikomi **mangutas, lapė** ir **kranklys**. Jų daromas poveikis įvardinamas kaip svarbi grėsmė, limituojanti rūšies veisimosi sėkmingumą. Grėsmės reguliavimo ir poveikio sumažinimo galimybės susijusios su plėšrūnų daromo poveikio nustatymu, o nustačius kritinę, didelę ar vidutinę svarbą, būtina taikyti plėšrūnų reguliavimo priemones.
5.	***Trikdymas veisimosi metu***	*Vidutinė / Didelė*	Tai susiję su žmonių specifinėmis laisvalaikio veiklos rūšimis, kurios ypač sparčiai plečiasi didelių miestų kaimynystėje. Tai važinėjimas keturračiais visureigiais. Atskirais atvejais paukščiai baidomi pavasarinio spanguolių rinkimo metu. Grėsmės reguliavimo ir poveikio sumažinimo galimybės susijusios su inspekcinės veiklos gerinimu, sieiant išvengti neteisėtų lankytojų, didesnį dėmesį sutelkiant gegužės – liepos mėn. Taip pat reikėtų gerinti teritorijų lankytojų informavimą apie saugomas vertybes ir jų apsaugos aktualumą.

***Grėsmių svarbos vertinimo kriterijai:**
Kritinė grėsmė – populiacijos išnykimas per ateinančius 20 ar mažiau metų.
Didelė grėsmė – populiacijos sumažėjimas daugiau nei 20 proc. per ateinančius 20 ar mažiau metų.
Vidutinė grėsmė – populiacijos sumažėjimas mažiau nei 20 proc. per ateinančius 20 ar mažiau metų didelėje paplitimo dalyje.
Maža grėsmė – veiksniai veikiantys paukščius lokaliai ir (ar) nereguliariai.
Nežinoma – tikėtinas neigiamas poveikis rūšiai, bet nežinomas poveikio intensyvumas.

1.4. Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipų, esančių regioninio padalinio administruojamuose Svencelės pelkė BAST miškuose, trumpa charakteristika

Europos Sąjungos šalys 1991 metais, priimdamos Buveinių direktyvą 92/EEB, nusprendė sukurti ekologinį tinklą, kuris apjungtų natūralias ir pusiau natūralias buveines ir nykstančių gyvūnų bei augalų paplitimo vietas į bendrą saugomų teritorijų tinklą – „NATURA 2000“. „NATURA 2000“ – tai vieningas specialių saugomų teritorijų Europos ekologinis tinklas, sudarytas iš teritorijų, kuriose yra į Buveinių direktyvos 92/4EEB I priedą įrašyti natūralių buveinių tipai ir į II priedą įrašytų rūšių buveinės, sudaro galimybę palaikyti, o kur reikia ir atstatyti iki geros apsaugos būklės natūralių buveinių tipus ir rūšių buveines jų natūraliame paplitimo areale.

„NATURA 2000“ teritorijose turi būti garantuojama, kad ekologinė vertė, dėl kurios jos buvo įjungtos į „NATURA 2000“ tinklą, nebus pabloginta. Teritorijos naudojimas žemės ūkio, miškų ūkio, žuvininkystės ar kitais tikslais išlaikomas ankstesnių apimčių, jeigu jis nedaro neigiamo ilgalaikio poveikio natūralioms buveinėms ir rūšims. Ūkinių veiklų nesiekiama apriboti, jeigu jos vykdomos pagal teisės aktų reikalavimus, o nauji planai ir projektai rengiami bei įgyvendinami atlikus tinkamą išankstinį įvertinimą. Yra tokių pusiau natūralių buveinių (pvz. pievos ir ganyklos), kurių išlikimas yra tiesiogiai priklausomas nuo jas suformavusios ekstensyvios žemės ūkio veiklos (ganymo ir šienavimo) tęstinumo.

Lietuva – pirmoji Baltijos regiono valstybė, atlikusi Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių inventorizaciją. Buveinių inventorizacijos metu buvo surinkti tikslūs jų plotų lokalizacijos duomenys, nurodantys apsaugos būklę ne tik Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijose, bet ir už jų ribų.

Šalies teritorija plyti pereinamojoje spygliuočių miškų ir plačialapių miškų zonoje, kurioje esama pietinės taigos ir nemoralinių miškų augalijos elementų. Dėl šių priežasčių Lietuvoje yra susiformavusi didelė miškų buveinių įvairovė, buveinių vidinė struktūra sudėtinga, dažnai netipiška (Rašomavičius, 2012). Natūralių gamtos sistemų įtraukimas į ekologinius tinklus ir saugomų teritorijų valdymas taip pat turi reikšmę biologinės įvairovės išsaugojimui. Europinė biologinės ir kraštovaizdžio įvairovės strategija buvo priimta su tikslu sustabdyti ir išsaugoti intensyvų natūralių buveinių nykimą, palaikyti rūšių išsaugojimą (EUCC, 2000).

Svencelės telmologinis draustinis patenka į „Natura 2000“ tinklo teritoriją – BAST Svencelės pelkė, kuri įsteigta LR aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 „*Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo*“. Šiuo įsakymu patvirtintos BAST „Svencelės pelkė“ ribos ir patvirtintos teritorijoje aptinkamos EB svarbos gamtinės buveinės (įvertinta buveinių būklė, nustatyti apsaugos tikslai) (2 lentelė). Svencelės pelkės BAST siekiama išsaugoti palankią Europos Bendrijos svarbos gamtinių buveinių būklę: *3160 Natūralių distrofinių ežerų,*

7110 Aktyvių aukštapelkių ir *91D0 Pelkinių miškų*; siekiama buveinės *7110 *Aktyvios aukštapelkės* susiformavimo iš buveinės *7120 Degradavusios aukštapelkės*.

Regioninio padalinio administruojamuose Svencelės pelkės BAST miškuose (Svencelės telmologiniame draustinyje) aptinkami šie EB svarbos gamtinių buveinių tipai *(prioritetinės Europos Bendrijos svarbos gamtinės buveinės pažymėtos – „*“)* (2 lentelė, 1 priedas): *3160 Natūralūs distrofiniai ežerai, 7110 *Aktyvios aukštapelkės, 7120 Degradavusios aukštapelkės ir 91D0 *Pelkiniai miškai.*

Pagal Gamtos tyrimų centro parengtas ataskaitas „*EB svarbos natūralių buveinių tipų, sutinkamų Lietuvoje (išskyrus paplitusias jūros aplinkoje) inventorizavimo motodikų parengimas*“ pateikiami regioninio padalinio BAST valstybinės reikšmės miškuose esančių EB svarbos buveinių tipų trumpi aprašymai bei iliustracijos:

3160 Natūralūs distrofiniai ežerai (15 pav.) – tai liekaniniai pelkių ežerai arba aukštapelkės vystymosi eigoje klampynių, rumbių ir praplaišų kompleksuose susiformavę ežerokšniai, su nuolatos telkšančiu vandeniu. Ežerų vanduo rudas dėl durpių ir humusinių rūgščių, jo pH 3-6. Neretai šiuose ežeruose augalų visai nėra, kartais jie auga pavieniui arba sudaro nedidelius sąžalynus. Aptinkama kiminų, kitų samanų, plūdurlapių žiedinių augalų, viksvų, skendenių.

Būdinga augalija (tipinės rūšys): *Nuphar luteum, Nuphar pumilum, Nymphaea alba, Nymphaea candida, Potamogeton natans, Sparganium natans, Sphagnum cuspidatum, Sphagnum denticulatum, Utricularia minor, Warnstorfia fluitans.*

Buveinės struktūra: vandens augalija dažniausiai labai skurdi – didesnius sąžalynus sudaro tik lūgnės arba lelijos su kiminais, liūno pakraščiuose susiformuoja skendenių ir kiminų bendrijos.

15 pav. Distrofinis ežeras supamas aukštapelkinio raisto

7110 *Aktyvios aukštapelkės (16 pav.) – nepažeistos arba labai mažai pažeistos, labai rūgščios, neturtingos mineralinių medžiagų, ombrotrofinės (maitinamos lietaus vandens) aukštapelkės, kurios vis dar užima didelius plotus ir kuriose kaupiasi durpės. Priskiriamos ir tos, kuriose aktyvus durpių formavimasis laikinai nutrūkęs, pvz., dėl sausros arba po gaisro. Vandens lygis jose dažniausiai aukštesnis negu aplinkinėse teritorijose, gali būti ežerokšnių. Augalija daugiametė, vyrauja kiminai, kartu auga acidofiliniai *Cyperaceae* šeimos augalai, *Ericaceae* šeimos krūmokšniai, pavienės žemaūgės pušys. Antropogeniniai veiksniai formuojantys buveinę – vandens telkinių eutrofizacija.

Augalų bendrijos*:* *Sphagnion magellanici* (*Sphagnetum magellanici, Eriophoro-Trchophoretum cespitosi*), *Rhynchosporion albae* p.p. (> 0,1 ha užimantys klampynių ir liūnų plotai), *Ledo-Pinetum sylvestris* p.p. (pelkės šlaite esančios bendrijos arba aukštapelkės plynėje esantys < 0,3 ha plotai), *Sphagno-Utricularion* p. p.

Buveinės struktūra. Pelkę juosia šlapiausia pelkėje oligomezotrofinė pakraštinė juosta – lagas; už lago būna labiau ar menkiau ryškūs pelkės priešlaitis ir šlaitas (aukščio skirtumas nuo keliasdešimties cm iki kelių m), apaugęs pelkinių ekologinių formų pušimis; aukštapelkės plynė arba plynraistis su kimsų ir duburių kompleksais bei ežerokšniais.

Išsiskiria vertikalūs mikroreljefo ir augalijos komponentai. Aukštapelkės centrinės dalies mikroreljefui būdingi iki 0,5 m aukščio pakilimai – kimsai – ir tarp jų esantys pažemėjimai – duburiai. Smarkiai išgaubtų aukštapelkių periferinėje plynės dalyje izohipsių kryptimi išsidėstę pailgi mikroreljefo pakilimai – rumbės, o tarp jų išsidėstę pažemėjimai – praplaišos, sudarantys rumbių ir praplaišų kompleksą. Aplink medžius susiformavę kupstai.

Vertikalioje augalijos struktūroje išsiskiria 4 aukštai: medžių, krūmokšnių, žolių, samanų ir kerpių. Centrinė pelkės dalis be medžių arba su negausiais pelkinių ekologinių formų paprastosios pušies (*Pinus sylvestris*) sąžalynais (projekcinis padengimas 0 – 60 proc.). Tankesni jie tik pelkės šlaite. Krūmokšnių aukštas centrinėje dalyje nesusivėręs, jame vyrauja *Oxycoccus palustris* ir *Andromeda polifolia,* pasitaiko daugiau ar mažiau *Calluna vulgaris* augalų. *Ledum palustre* augalai tik pavieniai, žemaūgiai. Pelkės šlaite krūmokšnių aukštas labiau išsivystęs (projekcinis padengimas 30 – 70 proc.), jame vyrauja *Ledum palustre*. Žolių aukšte vyrauja *Cyperaceae* šeimos augalai. Samanų danga ištisinė (išskyrus dujų bei šalčio pažeistas vietas ar antrinius vandens telkinius), joje vyrauja kiminai.

16 pav. Aktyvios aukštapelkės plynė (Kintų girininkija 1 kv. 69 skl.)

7120 Degradavusios aukštapelkės (17 pav.) – tai aukštapelkės, kuriose dėl antropogeninio poveikio pažeistas natūralus hidrologinis režimas. Dėl to pelkės paviršius išdžiūsta, pakinta rūšių sudėtis arba jos išnyksta. Šių pelkių augalų bendrijas paprastai sudaro aktyvioms aukštapelkėms būdingų rūšių augalai, tačiau pakinta santykinis jų gausumas. Dažniausiai tokie plotai apauga krūmokšniais (*Calluna vulgaris, Ledum palustre*), medžiais (*Betula pendula, Betula pubescens, Pinus sylvestris*), kiminų danga degraduoja, bet durpių klodas išlieka. Galinčiais natūraliai regeneruoti pelkių plotais laikomos teritorijos, kuriose, atkūrus hidrologinį režimą, per 30 metų atsikurs durpes formuojanti augalija.

Buveinės struktūra. Medžių aukšto projekcinis padengimas įvairus (1 – 80 proc.), priklausomai nuo pažaidų pobūdžio ir poveikio laiko. Ypatingai suvešėjęs krūmokšnių aukštas, kur augalai ne tik gausūs, bet ir aukšti (iki 0,7 m aukščio). Žolių aukštas itin retas, augalai menkai išsivystę, sumažėjusi jų rūšinė įvairovė. Samanų danga nevienoda: kur hidrologinės sąlygos itin sutrikdytos, gali būti atvirų durpių plotelių, kurie ilgainiui, mineralizuojantis durpėms, pradeda apauginėti miškams būdingų rūšių samanomis ir kerpėmis. Menkiau pažeistuose plotuose atvirų durpių lopinėlių mažiau, bet čia higrofilinės samanas pakeičia prie žemesnio vandens ir didesnio trofinio lygių prisitaikiusios kiminų ir žaliųjų samanų rūšys.

17 pav. 7120 Degradavusios aukštapelkės buveinė Svencelės pelkės BAST

91D0 *Pelkiniai miškai (18 pav.) – tai spygliuočių bei mišrūs miškai drėgnuose ir šlapiuose durpiniuose dirvožemiuose, kurių gruntinio vandens lygis nuolat aukštas. Medžių ardus sudaro *Picea abies, Pinus sylvestris,* kai kur gana gausu *Betula pubescens,* retkarčiais pasitaiko *Alnus glutinosa.* Šiam buveinių tipui priklauso visi aukštapelkių raistai (pasižymi ištisine samanų danga), buveinės įeina į apypelkio miškų kompleksus ir formuojasi rūgščios durpės prisipildžiusiuose lokaliuose reljefo pažemėjimuose.

Būdinga augalija: *Alnus glutinosa, Betula pubescens, Betula humilis, Frangula alnus, Picea abies, Pinus sylvestris, Salix cinerea.*

18 pav. Gailinis beržynas (1). Gailinio pušyno sena gaisravietė (2). Pelkinis eglynas (3). Vaivorinis pušynas (4). Oligomezotrofinis raistas (5)

Regioninio padalinio administruojamuose Svencelės pelkės BAST miškuose inventorizuotos EB svarbos gamtinės buveinės užima **898,3 ha** plotą (žr. 2 lentelę). Didžiausią plotą užima *7110 *Aktyvios aukštapelkės* – **775,2 ha** (žr. 1 priedą). Nusausėjusiuose pelkės pakraščiuose inventorizuotos 7120 Degradavusios aukštapelkės buveinės, kurių užimamas plotas teritorijoje – **79,0 ha**. Atkūrus Svencelės pelkės hidrologinį režimą, siekiama, kad dalis *7120 Degradavusių aukštapelkių* transformuotųsi į *7110 *Aktyvių aukštapelkių* buveines. *91D0 *Pelkinių miškų* buveinės teritorijoje užima **42,8 ha** ir yra išsidėsčiusios fragmentiškai (žr. 2 lentelę; 1 priedą). *3160 Natūralūs distrofiniai ežerai* telkšo pelkės viduryje ir užima apie **1,3 ha** plotą (žr. 2 lentelę; 1 priedą). ***Svencelės telmologiniame draustinyje (žr. 19 pav.) nustatytos EB svarbos gamtinės buveinės pažymėtos vidinės miškotvarkos projekto keitimo 2 priede.***

19 pav. Svencelės telmologinis draustinis (*https://www.lrytas.lt/gamta/zeme/2018/05/23/news/kur-driekiasi-labiausiai-saugomos-pamario-teritorijos--6386512/#&gid=0&pid=6386501*)

2 lentelė. *Regioninio padalinio administruojamuose Svencelės telmologinio draustinio miškuose kartografuotos Europos Bendrijos svarbos gamtinės buveinės*

Eil. Nr.	Buveinės kodas, tipas	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Buveinės plotas, ha	Apsaugos tiksai	Buveinės būklė	Pastabos
Kintų girininkija							
1.	*91D0 *Pelkiniai miškai*	1	21d., 22d.	4,0	Atkurti palankią būklę	Bloga	Durpių kasybos vietoje
2.		1	56d., 63d., 67d., 68d.	7,4	Atkurti palankią būklę	Bloga	Nusausėjusios aukštapelkės vietoje
3.		2	3d.				
4.		1	69d.	0,5	Atkurti palankią būklę	Patenkinama	-
5.		1	69d.	0,4	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
6.		2	2d.	0,4	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
7.		2	2d.	0,2	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
8.		2	2d.	0,3	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
9.		2	2d.	0,2	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
10.		2	2d.	0,2	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
11.		2	2d.	4,0	Atkurti palankią būklę	Patenkinama	-
12.		2	2d.	0,1	Atkurti palankią būklę	Patenkinama	-
13.		2	2d.	0,1	Atkurti palankią būklę	Patenkinama	-
14.		2	2d.	0,6	Atkurti palankią būklę	Patenkinama	
15.		2	3d., 4d., 5, 10d.	6,5	Atkurti palankią būklę	Bloga	Durpių kasybos vietoje
16.		2	19d., 24d.	5,5	Atkurti palankią būklę	Bloga	Nusausėjusios aukštapelkės vietoje
17.		5	1d., 2, 3, 4d.				
18.		3	32d.	0,1	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
19.		3	32d.	0,2	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
20.		3	27d., 32d.	0,9	Atkurti palankią būklę	Bloga	Nusausėjusios aukštapelkės vietoje
21.		5	5d., 7, 12d.	5,9	Atkurti palankią būklę	Bloga	Nusausėjusios aukštapelkės vietoje
22.		5	8d.	0,6	Atkurti palankią būklę	Bloga	Nusausėjusios aukštapelkės vietoje
23.		5	8d.	1,7	Atkurti palankią būklę	Bloga	Nusausėjusios aukštapelkės vietoje
24.		6	26d., 37d.				
25.		6	26d.	0,4	Atkurti palankią būklę	Bloga	-

Eil. Nr.	Buveinės kodas, tipas	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Buveinės plotas, ha	Apsaugos tiksai	Buveinės būklė	Pastabos
26.	*91D0 *Pelkiniai miškai*	6	26d., 40d.	1,0	Atkurti palankią būklę	Bloga	Nusausėjusios aukštapelkės vietoje
27.		6	26d.	0,4	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
28.		6	25d., 26d.	0,3	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
29.		6	9d., 26d.	0,4	Atkurti palankią būklę	Bloga	Nusausėjusios aukštapelkės vietoje
30.		6	5, 26d.	0,5	Atkurti palankią būklę	Bloga	Nusausėjusios aukštapelkės vietoje
			Iš viso:	**42,8**			
1.	*3160 Natūralūs distrofiniai ežerai*	1	69d.	0,2	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
2.		2	2d.	0,03	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
3.		2	2d.	0,04	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
4.		2	2d.	0,1	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
5.		2	2d.	0,02	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
6.		2	2d.	0,03	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
7.		2	2d.	0,1	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
8.		2	2d.	0,1	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
9.		2	2d.	0,05	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
10.		2	2d.	0,05	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
11.		2	2d.	0,06	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
12.		2	2d.	0,04	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
13.		2	2d.	0,2	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
14.		2	2d.	0,1	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
15.		2	2d.	0,04	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
16.		2	2d.	0,06	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
17.		2	2d.	0,05	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
18.				0,05	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
			Iš viso:	**1,3**			
1.	*7110 *Aktyvios aukštapelkės*	1	69d.	25,2	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
2.		2	2d.				
3.		1	69d.	2,1	Atkurti palankią būklę	Bloga	-

Eil. Nr.	Buveinės kodas, tipas	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Buveinės plotas, ha	Apsaugos tiksai	Buveinės būklė	Pastabos
4.	*7110 *Aktyvios aukštapelkės*	1	51d., 52d., 56d., 57d., 63d., 64, 67d., 68d., 69d., 75d.	627,9	Išsaugoti palankią būklę	Gera	-
5.		2	2d., 4d., 19d.				
6.		3	10d., 17d., 26d., 28d., 29d., 32d.				
7.		5	3d., 4d., 5d., 8d., 12d.				
8.		6	3d., 25d., 26d., 29d., 40d.,				
9.		1	69d.	60,8	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
10.		2	2d.				
11.		3	32d.				
12.		3	26d.	2,3	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
13.		3	32d.	36,5	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
14.		6	25d., 26d.				
15.		5	4d.	20,4	Atkurti palankią būklę	Bloga	-
16.		6	25d., 26d.				
			Iš viso:	**775,2**			
1.	*7120 Degradavusios aukštapelkės*	1	20, 21d.	4,4	Siekti buveinės susiformavimo	Potenciali	Atsistato ir apauga po durpių kasimo
2.		1	50, 51d., 54, 75d.	7,5		Potenciali	Atsistato po durpių kasimo
3.		1	59d., 60d., 61	1,0		Potenciali	Atsistato ir apauga po durpių kasimo
4.		1	69d.	1,2		Potenciali	Apaugusi dėl sausėjimo procesų
5.		1	68d.	8,8	Siekti buveinės susiformavimo	Potenciali	Apaugusi dėl sausėjimo
6.		2	2d., 4d.				
7.		2	1d., 2d.	2,4		Potenciali	Apaugusi dėl sausėjimo
8.		3	17d., 32d.				

Eil. Nr.	Buveinės kodas, tipas	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Buveinės plotas, ha	Apsaugos tiksai	Buveinės būklė	Pastabos
9.	*7120 Degradavusios aukštapelkės*	2	12, 13d.	3,3		Potenciali	Atsistato ir apauga po durpių kasimo
10.		2	19d.	1,0		Potenciali	Apaugusi dėl sausėjimo
11.		3	26d., 27d., 28d., 32d.	3,1		Potenciali	Apaugusi dėl sausėjimo
12.		4	38d., 39, 40d., 42, 43	18,8		Potenciali	Atsistato po durpių kasimo
13.		5	1d., 6	12,7		Potenciali	
14.		5	14d., 15d.	3,3		Potenciali	Atsistato ir apauga po durpių kasimo
15.		6	3d., 4d., 6d., 26d.	1,6		Potenciali	Atsistato ir apauga po durpių kasimo
16.		6	6d., 11d., 26d.	1,4		Potenciali	Apauga mišku
17.		6	26d.	2,3		Potenciali	Apaugusi dėl sausėjimo
18.		6	26d., 29d.	1,6		Potenciali	
19.		6	26d., 29d.	1,5		Potenciali	
20.		6	26d., 42d.	1,3		Potenciali	
21.		6	26d.	1,8		Potenciali	
			Iš viso:	**79,0**			
			IŠ VISO:	**898,3**			
			*Iš viso 91D0 *Pelkiniai miškai:*	*42,8*			
			Iš viso 3160 Natūralūs distrofiniai ežerai:	*1,3*			
			*Iš viso 7110 *Aktyvios aukštapelkės:*	*775,2*			
			Iš viso 7120 Degradavusios aukštapelkės:	*79,0*			

** – Europos Bendrijos svarbos prioritetiniai buveinių tipai;*
d – taksacinio miško sklypo dalis

Didžiausią Svencelės pelkės ploto dalį sudaro prioritetinis EB svarbos gamtinių buveinių tipas – *7110 *Aktyvios aukštapelkės* – **775,2 ha** plotą ir tai sudaro **86,3 proc.** visų EB svarbos buveinių užimamo ploto. Tai vertingiausia draustinio dalis. Kitos EB svarbos gamtinės buveinės regioninio padalinio administruojamuose miškuose išsidėstę fragmentiškai ir užima mažesnius plotus (žr. 2 lentelę; 1 priedą).

2. SPECIALIŲJŲ MIŠKO KIRTIMŲ PROJEKTAVIMAS „SVENCELĖS PELKĖ“ BAST MIŠKUOSE

2.1. Suprojektuotos gamtosauginės tvarkymo priemonės (kiti specialieji miško kirtimai) vadovaujantis Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu

Pagrindinė Svencelės pelkės gamtosauginė problema – pažeistas hidrologinis režimas dėl praeityje vykdytų pelkės sausinimo ir durpių kasimo darbų. Pelkės viduryje esantys sausinamieji grioviai vis dar atlieka savo funkciją – yra susiformavusių vandentakų, kuriomis pelkėje esantis vanduo išteka iš pelkės teritorijos, neužtikrindami reikiamo vandens lygio pelkėje. Teritorijos pakraščiuose esančiomis bebrų išgraužomis bei tiek pelkės viduje, tiek pakraščiuose susiformavusiomis vandens išgraužomis, vandentakomis aukštapelkėje esantis vanduo išteka į pelkę juosiančius melioracijos griovius (vanduo teka žemesnių pelkės vietų link, o tada išteka iš pelkės teritorijos į melioracijos griovius, juosiančius pelkę).

Aukštapelkės pakraščiai yra užaugę sumedėjusia augalija. Stipriai pažeista pelkės dalis (daugiausia draustinio pakraščiuose) yra praradusi Europos Bendrijos svarbos gamtinėms buveinėms būdingus bruožus, dėl praeityje vykusios durpių kasybos ir dar veikiančio sausinamųjų griovių tinklo. Mažiau sausinimo pažeistuose plotuose inventorizuotų EB svarbos pelkių buveinių (*7110 *Aktyvių aukštapelkių ir 7120 Degradavusių aukštapelkių*) būklės pagerinimui būtina atstatyti natūralioms aukštapelkėms būdingą hidrologinį režimą – patvenkti pelkę sausinančius griovius. Siekiant pagerinti *7110 *Aktyvių aukštapelkių* būklę, taip pat skatinti EB svarbos *7120 Degradavusių aukštapelkių* transformaciją į *7110 *Aktyvias aukštapelkes* bei padidinti aukštapelkės plynių – potencialių dirvinio sėjiko (*Pluvialis apricaria*) perėjimo vietų – plotus, t. y., padidinti atviras erdves pelkinėse buveinėse, išskirti tvarkymo plotai, kuriuose numatoma pašalinti sumedėjusią augaliją (suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai).

Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo (hidrotechnikos statinių, susisiekimo komunikacijos projektavimo ir įrengimo) darbus įgyvendina įmonė UAB „Inžinerinis projektavimas“. Užsakovas – Lietuvos ornitologų draugija (toliau – LOD).

Projekto objektas – Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastinto projekto parengimo ir projekto vykdymo priežiūros paslaugos. *Pagrindinis projekto uždavinys* – atkurti Svencelės pelkės natūralų hidrologinį režimą.

Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintas projektas rengiamas Lietuvos ornitologų draugijos (LOD) užsakymu, numatytas priemones derinant su Kuršių Nerijos nacionalinio parko direkcija (toliau – NPD) – atsakinga institucija už Svencelės telmologiniame draustinyje bei BAST „Svencelės pelkė“ teritorijose vykdomą veiklą, – vadovaujantis šiais dokumentais: Klaipėdos

ir Šilutės rajonų savivaldybių išduotomis techninėmis sąlygomis; Lietuvos ornitologų draugijos patvirtinta technine užduotimi; Supaprastinto projekto privalomaisiais dokumentais; Galiojančiais normatyviniais dokumentais.

Svencelės pelkės hidrologinio režimo supaprastintame projekte numatoma patvenkti pelkės pakraščiuose esančius griovius ties ištakomis iš nepažeistos pelkės ir ties ištakomis iš pelkės teritorijos. Griovių tvenkimo plastikinėmis ir medinėmis spraustasienėmis bei gruntinėmis užtvaromis vietose (žr. 2 priedą) suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas), siekiant pašalinti sumedėjusią augaliją, kuri trukdo statybos darbams. Iškirtsa biomasė turi būti sumetama į griovius. Kelio atstatymo vietoje (žr. 2 priedą) nuo pylimo turi būti pašalinama sumedėjusi augalija – suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas). Kirtimo darbus vykdyti rankiniu būdu, naudojant benzopjūklą, arba kitas rankines kirtimo priemones. Iškirsta biomasė turi būti sumetama į griovius.

Pelkės teritorijoje rastos duobės turi būti užverčiamos gruntu iki žemės paviršiaus, rasti moliniai drenažiniai vamzdeliai – išardyti.

Vadovaujantis Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu darbus numatoma vykdyti trimis etapais (žr. 3–4 lenteles; 2 priedą):

I etapas. Priemonės vykdomos šiaurinėje pelkės dalyje.

Hidrologinio režimo atstatymas vykdomas sutvarkant pylimų vietas, kuriose atsiradusios išgraužos ir vandentakos. Pylimų atstatymo vietos: Kintų girininkijos 1 kv. 8 (dalis), 17 (dalis), 19 (dalis), 21 (dalis), 22 (dalis), 27 (dalis) ir 37 (dalis) skl. (žr. 4 lentelę; 2 priedą).

Numatomas griovių tvenkimas plastikinėmis ir medinėmis spraustasienėmis (Kintų girininkijos 1 kv. 22 (dalis), 26 (dalis) ir 51 (dalis) skl.). Bendras spraustasienių užtvarų ilgis – 37 m. Griovių tvenkimo spraustasienėmis vietose *suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas)* (žr. 2 priedą). Spraustasienių įrengimui numatoma šalinti krūmus 0,05 ha plote; numatoma iškirsti 10 vnt. medžių (bendras iškertamas tūris – 5 m^3). Iškirsti krūmai ir medžiai turi būti sumetami į griovius (žr. 4 lentelę; 2 priedą).

Numatoma atnaujinti Šiauriniame pylime esantį miško kelią Nr. 1 (Kintų girininkijos 1 kv. 8 (dalis), 19 (dalis), 20 (dalis), 21 (dalis), 22 (dalis), 26 (dalis), 27 (dalis), 28 (dalis), 29 (dalis), 37 (dalis), 38 (dalis) skl. ir 2 kv. 1 (dalis) skl.; žr. 3 priedą), jį pažvyruojant. Bendras tvarkomo kelio ilgis – 1436 m, plotis – 4,5 m. Kelio atnaujinimo vietoje *suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas)*, užimantys **0,75 ha** plotą; bendras iškertamas tūris – **98 m^3** (žr. 3 lentelę; 2 priedą). Iškirsta sumedėjusi augalija turi būti sumetama į griovius.

II etapas. Priemonės numatytos vakarinėje ir pietinėje pelkės dalyse.

Hidrologinio režimo atstatymas vykdomas sutvarkant pylimų vietas, kuriose atsiradusios išgraužos ir vandentakos. Pylimų atstatymo vietos: Kintų girininkijos 2 kv. 6 (dalis), 13 (dalis); 3 kv. 24 (dalis) ir 35 (dalis); 4 kv. 43 (dalis) ir 73 (dalis); 5 kv. 6 (dalis) skl. (žr. 4 lentelę; 2 priedą).

Numatomas griovių tvenkimas plastikinėmis spraustasienėmis (bendras spraustasienių užtvarų ilgis – 113 m) ir gruntinėmis užtvaromis (bendras gruntinių užtvarų skaičius – 27). *Plastikinių spraustasienių įrengimas numatomas:* Kintų girininkijos 5 kv. 4 (dalis), 10 (dalis), 13 (dalis), 15 (dalis), 16 (dalis) ir 19 (dalis) skl.; *gruntinių užtvarų įrengimas numatomas:* Kintų girininkijos 1 kv. 58 (dalis), 65 (dalis), 70 (dalis), 71 (dalis), 72 (dalis), 73 (dalis) skl.; 2 kv. 3 (dalis) skl. (žr. 4 lentelę; 2 priedą). Griovių tvenkimo spraustasienėmis vietose *suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas)* (žr. 2 priedą). Iškirsti krūmai ir medžiai turi būti sumetami į griovius. Pelkės teritorijoje rastos duobės turi būti užverčiamos gruntu iki žemės paviršiaus, rasti moliniai drenažiniai vamzdeliai – išardyti.

Vakarinėje pelkės dalyje numatoma įrengti 2 vandens nuleistuvus F-10 (*1 – ojo vandens nuleistuvo vieta:* Kintų girininkijos 1 kv. 73 sklypo ir 2 kv. 5 sklypo susikirtimo vieta; *2 – ojo vandens nuleistuvo vieta:* 5 kv. 26 sklype; žr. 2 priedą). Vandens nuleistuvų paskirtis – patvenkti teritoriją iki tam tikro vandens lygio ir leisti pratekėti pertekliniam vandens kiekiui per pylimą.

Numatoma atnaujinti Vakariniame pylime esantį miško kelią Nr. 2 (Kintų girininkijos 1 kv. 73 (dalis) ir 76 (dalis) skl.; 2 kv. 5 (dalis), 6 (dalis), 13 (dalis), 16 (dalis), 21 (dalis), 22 (dalis), 23 (dalis) skl.; 4 kv. 38 (dalis), 39 (dalis), 43 (dalis), 72 (dalis), 73 (dalis), 75 (dalis), 76 (dalis), 77 (dalis) skl.; 5 kv. 1 (dalis), 6 (dalis), 20 (dalis), 21 (dalis), 22 (dalis) skl.; 259 kv. 16 (dalis) skl.; žr. 2 priedą), jį pažvyruojant (kelio ilgis – 2850 m, plotis – 4,5 m). Kelio atnaujinimo vietoje *suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas)*, užimantys 1,3 ha plotą; bendras iškertamas tūris – 181 m^3 (žr. 3 lentelę; 2 priedą). Iškirsta sumedėjusi augalija turi būti sumetama į griovius.

III etapas. Priemonės vykdomos rytinėje ir pietinėje pelkės dalyse.

Pietrytinėje pelkės dalyje esančiame pylime numatoma atstatyti vandens išgraužas, pažemėjimus, bebrų išardytas ar kitaip paveiktas vietas.

Numatomas griovių tvenkimas plastikinėmis spraustasienėmis (bendras spraustasienių užtvarų ilgis – 778 m) ir gruntinėmis užtvaromis (bendras gruntinių užtvarų skaičius – 27). *Plastikinių spraustasienių įrengimas numatomas:* Kintų girininkijos 3 kv. 2 (dalis), 13 (dalis), 14 (dalis), 15 (dalis), 24 (dalis), 47 (dalis) ir 48 (dalis) skl.; 6 kv. 2 (dalis), 4 (dalis), 7 (dalis), 13 (dalis), 15 (dalis), 20 (dalis), 23 (dalis), 24 (dalis), 30 (dalis), 46 (dalis), 50 (dalis), 52 (dalis), 53 (dalis), 54 (dalis) skl.; *gruntinių užtvarų įrengimas numatomas:* Kintų girininkijos 3 kv. 21 (dalis), 22 (dalis), 27 (dalis), 29 (dalis) ir 31 (dalis) skl.; 6 kv. 16 (dalis), 19 (dalis), 21 (dalis), 22 (dalis), 23 (dalis), 30 (dalis), 31 (dalis), 32 (dalis), 36 (dalis) ir 46 (dalis) skl. (žr. 4 lentelę; 2 priedą). Griovių tvenkimo

spraustasienėmis vietose *suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas)* (žr. 2 priedą). Iškirsti krūmai ir medžiai turi būti sumetami į griovius. Pelkės teritorijoje rastos duobės turi būti užverčiamos gruntu iki žemės paviršiaus, rasti moliniai drenažiniai vamzdeliai – išardyti.

Pirmojo darbų vykdymo etapo metu numatomos darbų apimtys

Spraustasienių įrengimui suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (žr. 2 priedą):

- krūmų kirtimas rankiniu būdu ir sunešimas į griovius – 0,05 ha;
- medžių kirtimas – 10 vnt.;
- nukirstų medžių vilkimas – 5 m^3.

Pylimų atstatymui suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (žr. 2 priedą):

- krūmų nuo kelio zonos pašalinimas rankiniu būdu – 0,75 ha (žr. 3 lentelę).

Antrojo darbų vykdymo etapo metu numatomos darbų apimtys

Spraustasienių įrengimui suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (žr. 2 priedą):

- krūmų kirtimas rankiniu būdu ir sunešimas į griovius – 0,04 ha;
- medžių kirtimas – 20 vnt.;
- nukirstų medžių vilkimas – 10 m^3.

Pylimų atstatymui suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (žr. 2 priedą):

- krūmų nuo kelio zonos pašalinimas rankiniu būdu – 1,3 ha (žr. 3 lentelę).

Gruntinių užtvarų įrengimui suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (žr. 2 priedą):

- medžių kirtimas – 40 vnt.;
- nukirstų medžių vilkimas ir sumetimas į griovius – 20 m^3.

Trečiojo darbų vykdymo etapo metu numatomos darbų apimtys

Spraustasienių įrengimui suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (žr. 2 priedą):

- krūmų kirtimas rankiniu būdu ir sunešimas į griovius – 0,15 ha;
- medžių kirtimas – 50 vnt.;
- nukirstų medžių vilkimas – 25 m^3.

Gruntinių užtvarų įrengimui suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (žr. 2 priedą):

- medžių kirtimas – 15 vnt.;
- nukirstų medžių vilkimas ir sumetimas į griovius – 7 m^3.

3 lentelė. *Kelio atnaujinimo vietose suprojektuotų kitų miško kirtimų apimtys, vadovaujantis Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu*

Kv. Nr.	Skl. Nr.	Sklypo plotas, ha	Kirtimo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Augavietė	Tūris m^3, 1 ha	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Pastabos
											Iš 1 ha	sklype	
Kintų girininkija													
Šiauriame pylime esančio miško kelio Nr. 1 atnaujinimas													
1	8d.	2,1	0,02	7B 3P +P Trakas: Št, retas	81 81 122	0,8	0	Pb^n	169	100	169	3	Iškirstus medžius ir krūmus suguldyti į griovius
1	19d.	2,6	0,06	6B4P Trakas: Št, Kr, retas	71 71	0,8	0	Pb^n	121	100	121	7	
1	20d.	3,9	0,1	Pelkė apaugusi menkmiškiu 10P+B(60) 0,4 skals.			0	Pa^n	0	100	0	0	
1	21d.	8,0	0,08	8P 2B	81 71	0,8	0	Pa^n	115	100	115	9	
1	22d.	2,0	0,06	Pelkė apaugusi menkmiškiu 7P3P+B(60) 0,7 skals.			0	Pa^n	0	100	0	0	
1	26d.	1,1	0,1	7P 3B	76 76	0,7	0	Pb^n	169	100	169	17	
1	27d.	0,5	0,02	8P 2B	76 76	0,8	0	Pa^n	105	100	105	2	
1	28d.	2,5	0,03	10B +P Trakas: Št, tankus	81 77	0,8	0	Pc^n	197	100	197	6	
1	29d.	0,9	0,1	7P 3B	76 76	0,7	0	Pb^n	173	100	173	17	
1	37d.	0,8	0,05	7B 3P	76 76	0,7	0	Pa^n	63	100	63	3	
1	38d.	1,2	0,1	9P 1B	76 76	0,9	0	Pb^n	282	100	282	28	
2	1d.	0,9	0,03	6B 1D 3P Trakas: Št, Šm, tankus	81 81 81	0,7	0	Pc^n	186	100	186	6	
Iš viso:			**0,75**									**98**	

Kv. Nr.	Skl. Nr.	Sklypo plotas, ha	Kirtimo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Augavietė	Tūris m^3, 1 ha	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Pastabos
											Iš 1 ha	sklype	
Vakariniame pylime esančio miško kelio Nr. 2 atnaujinimas													
1	73d.	4,1	0,1	10B +P Trakas: Št, Šm, tankus	81 77	0,7	0	Pb^n	214	100	214	21	Iškirstus medžius ir krūmus suguldyti į griovius
1	76d.	0,3	0,03	10B +P Trakas: Št, Šm, tankus	81 77	0,7	0	Pb^n	214	100	214	6	
2	5d.	1,6	0,01	7B 2P 1B Trakas: Št, Šm, tankus	81 91 51	0,7	0	Pb^n	167	100	167	2	
2	6d.	0,9	0,2	5P 5B Trakas: Kr, Št, Šm, retas	76 66	0,6	0	Pb^n	87	100	87	17	
2	13d.	0,7	0,25	6B 4P Trakas: Št, retas	81 81	0,7	0	Pb^n	194	100	194	49	
2	16d.	0,5	0,03	9P 1B Trakas: Št, Šm, vidutinio tankumo	86 86	0,8	0	Pb^n	319	100	319	10	
2	21d.	1,3	0,04	5B 3B 2P Trakas: Št, Šm, Kr, tankus	81 51 81	0,4	0	Pb^n	90	100	90	4	
2	22d.	0,5	0,03	9B 1P Trakas: Št, Šm, tankus	81 81	0,7	0	Pb^n	232	100	232	7	
2	23d.	0,5	0,03	7P 3B Trakas: Št, Šm, vidutinio tankumo	81 81	0,6	0	Pb^n	224	100	224	7	
4	38d.	0,5	0,03	10P +B Trakas: Št, vidutinio tankumo	86 62	0,6	0	Ubl	226	100	226	7	
4	39d.	0,7	0,01	9B 1P +J	46 46 42	0,7	0	Pb	33	100	33	1	

Kv. Nr.	Skl. Nr.	Sklypo plotas, ha	Kirtimo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Augavietė	Tūris m^3, 1 ha	Kirtimo intensyvumas, %	Iškertamas tūris, m^3		Pastabos
											Iš 1 ha	sklype	
4	43d.	2,0	0,11	8P 2B Trakas: Št, Kr, Šm, vidutinio tankumo	106 76	0,6	0	Pb^n	165	100	165	18	Iškirstus medžius ir krūmus suguldyti į griovius
4	72d.	0,6	0,01	10P +B Trakas: Št, retas	96 82	0,8	0	Pb^n	322	100	322	3	
4	73d.	0,3	0,02	5P 4E 1B +J +E	35 35 26 27 42	0,6	0	Pb^n	93	100	93	2	
4	75d.	0,3	0,05	8J 1B 1J +B Trakas: Kr, Št, retas	46 46 76 72	0,7	0	Pc^n	247	100	247	12	
4	76d.	0,5	0,01	Pelkė Pavieniai medžiai: 10J	 50		0	Pc	10	100	10	1	
4	77d.	0,7	0,01	10J Pavieniai medžiai: 10J	11 70	0,6	0	Ucl	35	100	35	1	
5	20d.	0,6	0,01	Griovio trasa plotis 10 m.			0		0	100	0	0	
5	21d.	0,6	0,01	8P 2P +J Trakas: Št, Šm, Kr, tankus	86 66 62	0,7	0	Pb^n	287	100	287	3	
5	22d.	2,1	0,04	9B 1P Trakas: Št, Šm, Kr, tankus	81 91	0,8	0	Pb^n	247	100	247	10	
259	16d.	0,8	0,01	Pelkė Int. 0,05 ha B(65) 0,7 skals.			0	Pb	0	100	0	0	
Iš viso:			**1,3**									**181**	
IŠ VISO:			**2,05**									**279**	
Bendras plotas, kuriame suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (medžių ir krūmų šalinimas) – 2,05 ha; bendras iškertamas tūris – 279 m^3.													

d. – taksacinio miško sklypo ploto dalis

Vadovaujantis Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintame projekte pateiktais skaičiavimais, ***bendras plotas, kuriame suprojektuoti kiti miško kirtimai (medžių ir krūmų šalinimas) – 2,29 ha, bendras iškertamas tūris – 346 m^3*** *(iš jų numatomas krūmų šalinimas įrengiant spraustasienes – 0,24 ha; bendras iškertamų medžių skaičius įrengiant spraustasienes ir gruntines užtvaras – 135 vnt. (bendras iškirstų medžių tūris – 67 m^3); bendras plotas, kuriame suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai, siekiant atnaujinti esamą miško kelią – 2,05 ha, bendras iškertamas tūris – 279 m^3) (žr. 3–4 lenteles; 2 priedą).* Svencelės pelkėje suprojektuotų kitų miško kirtimų suvestinė pateikiama 4 lentelėje.

4 lentelė. *Suprojektuotų kitų miško kirtimų (medžių ir krūmų šalinimas) apimtys, vadovaujantis Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu*

Darbų vykdymo etapas	Objekto pavadinimas	Kitų specialiųjų miško kirtimų apimtys (objektui)			
		Krūmų kirtimas rankiniu būdu ir sunešimas į griovius (ha)	Medžių kirtimas (vnt.)	Nukirstų medžių vilkimas ir sumetimas į griovius (m^3)	Krūmų nuo kelio zonos pašalinimas rankiniu būdu (ha)
I etapas	Spraustasienių įrengimas	0,05	10	5	-
	Pylimų atstatymas	-	-	98	0,75
II etapas	Spraustasienių įrengimas	0,04	20	10	-
	Pylimų atstatymas	-	-	181	~1,3
	Gruntinių užtvarų įrengimas	-	40	20	-
III etapas	Spraustasienių įrengimas	0,15	50	25	-
	Gruntinių užtvarų įrengimas	-	15	7	-
Iš viso:		**0,24**	**135**	**346**	**2,05**

2.2. Projektuojamos gamtotvarkos priemonės, vadovaujantis Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (*Puvialis apricaria*) apsaugos veiksmų planu

Svencelės pelkės dirvinio sėjiko *(Pluvialis apricaria)* apsaugos veiksmų planas (toliau – Veiksmų planas) patvirtintas Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie aplinkos ministerijos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-176 *„Dėl Aukštojo tyro pelkės dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) ir Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) apsaugos 2018–2020 m. veiksmų planų patvirtinimo“*.

Veiksmų plano tikslas – taikant gamtotvarkos priemones Svencelės pelkėje sukurti palankias dirvinio sėjiko veisimuisi sąlygas, leidžiančias padidinti perinčių porų tankį teritorijoje.

Veiksmų plano tikslui pasiekti keliami 2 uždaviniai:

1. biotechninėmis priemonėmis pagerinti dirvinio sėjiko veisimosi buveinių kokybę (atkurti aktyvios aukštapelkės plynę);
2. stebėti taikytų veiksmų plano priemonių poveikį dirvinio sėjiko apsaugos būklei (dirvinių sėjikų gausos stebėsena teritorijoje).

Veiksmų plano uždavinių įgyvendinimui numatytos gamtotvarkos priemonės

Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (*Pluvialis apricaria*) apsaugos veiksmų plane numatytų gamtotvarkos priemonių įgyvendinimui šiame vidinės miškotvarkos projekto keitime suprojektuoti specialieji (biologinės įvairovės palaikymo) miško kirtimai, pagal Miško kirtimų taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. D1-79 „Dėl miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“ (2015 m. rugsėjo 30 d. Nr. D1-690 pakeitimas) 97 str.: *„Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai skirti miškuose augančių uogienojų ir vaistinių augalų apšvietimo sąlygų reguliavimui, saugomų rūšių ir (arba) Europos bendrijos svarbos gyvūnų ir augalų rūšių ir jų buveinių sąlygų pagerinimui, Europos bendrijos svarbos buveinių atkūrimui arba joms būdingos miško struktūros palaikymui, medžiojamųjų gyvūnų mitybos sąlygų pagerinimui, vandens telkinių pakrančių apaugimo reguliavimui, pelkių, smėlynų ir kitų plotų saugojimui nuo apaugimo sumedėjusia augalija ir kitoms gamtotvarkos priemonėms, numatytoms gamtotvarkos, saugomų teritorijų tvarkymo, saugomų rūšių apsaugos, invazinių rūšių gausos reguliavimo veiksmų planuose, projektuose ar medžioklėtvarkos projektuose ir integruotoms į vidinės miškotvarkos projektus“.*

Specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų šalinimas) projektuojami vadovaujantis žemiau pateiktomis Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (*Pluvialis apricaria*) apsaugos veiksmų plano uždavinių tvarkymo priemonėmis. Formuojant pelkių buveines, miško atkūrimas/atsikūrimas iškirstuose plotuose nėra vykdomas.

1. Uždavinys. Biotechninėmis priemonėmis pagerinti dirvinio sėjiko veisimosi buveinių kokybę (atkurti aktyvios aukštapelkės plynę).

<u>Numatytos tvarkymo priemonės:</u>

1 priemonė. ***Siekiant atkurti aukštapelkės plynę, suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai – pušelių iškirtimas ir apgenėjimas rankiniu būdu, paliekant kirtimo vietoje (žr. 5 lentelę; 3 priedą).***

Paplitimo areale dirvinis sėjikas peri atvirose (be medžių ir krūmų) aukštapelkėse (žr. 20 pav.), viržynuose ir tundroje. Rūšies apsaugos jos veisimosi arealo europinės dalies pietiniame pakraštyje patirtis rodo atviros erdvės išskirtinę svarbą perinčių porų skaičiui. Sumedėjusios augalijos retinimas taip pat sumažintų ir pelkės sausinimą medžių šaknims siurbiant drėgmę.

Įgyvendinus šią priemonę, siekiama, kad iš bet kurio teritorijos taško būtų galima aplinkos apžvalga 200 m spinduliu, todėl turi būti palikta ne daugau 20 pelkinės formos pušelių viename hektare. Kadangi teritorijoje išskirti tvarkymo plotai patenka į pelkinius sklypus Kintų girininkijos taksoraščiuose taksacinių duomenų (įskaitant medienos tūrius) apie juos nėra. Trūkstant šių duomenų, teritorijoje augančios medienos tūrių ekspertinis (vizualus) įvertinimas pernelyg sunkus dėl sudėtingos metodikos ir joje augančių medžių labai didelės amžiaus, aukščio ir tankio įvairovės, nebūdingos ūkiškai tvarkomiems, amžiaus, vertikalios ir horizontalios struktūros požiūriu homogeniškiems miško sklypų medynams.

20 pav. Dirvinis sėjikas (*Pluvialis apricaria*) aukštapelkės viksvynuose (*https://www.birdsoutsidemywindow.org/2019/04/10/golden-camouflage/*)

Retinamas medynas (kirtimo intensyvumas – iki 100 proc.) susideda iš žemaūgių ir retų pušelių, kurių aukštis ir skalsumas svyruoja labai plačiose ribose (dažniausiai atitinkamai, 0,5–0,6 m ir 0–0,5 m) priklausomai nuo konkrečios vietos drėgnumo. Specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai turi būti vykdomi nuo lapkričio 1 d. iki kovo 15 d. išskirtuose tvarkymo plotuose Nr. 1–5 (žr. 3 priedą). Įgyvendinant priemonę, turi būti kertamos tik ≤ 12 cm kamieno skersmens ir ≤ 5 m aukščio pušelės, paliekami sausuoliai, stuobriai ir natūraliai susiformavusios tankios medžių „salos“ (vad. guotai). Įgyvendinant priemonę, sumedėjusi augalija turi būti kertama prie pat žemės, tik esant nuolatiniam įšalui (išskyrus, kai tokios sąlygos priemonės įgyvendinimo metais nesusidaro), kad vaikščiojimo poveikis pelkei būtų minimalus bei kad nebūtų trikdomi paukščiai. Atskirais metais pelkė gali neįšalti, todėl darbus vykdyti gali tekti esant neįšalusiam gruntui. Nukirsti medžiai, pilnai nugenėjus šakas ir jas susmulkinus pjūklu, turi būti paliekami vietoje. Nukirsti medžiai turi būti susmulkinti taip, kad nebūtų iškilę virš pelkės paviršiaus aukščiau nei 15 cm (svarbi sąlyga dirviniam sėjikui pasirenkant lizdui vietą), o medžių kamienai turi būti sudalinti į 0,5 m ilgio pagalius. Rūgščiame aukštapelkės substrato paviršiuje

toks organinės medžiagos, tame tarpe rūgščių spyglių, atsiradimas neiššauktų jo derlingumo nepageidaujamo padidėjimo. Negabenant nukirstos medienos iš pelkės mažiau pažeidžiama kiminų danga ir nesudaromos sąlygos sudygti medžių sėkloms ir taip išplisti sumedėjusiai augalijai. Neigiamas priemonės įgyvendinimo poveikis švyliniams saidrynams yra mažai tikėtinas: ši bendrija susiformavusi drėgnesnėse vietose, kur sumedėjusios augalijos nėra arba ji per reta, kad reikėtų praretinti. Be to, kad sumedėjusios augalijos plitimo stabdymas svarbus ir augalų saugomų bendrijų (švylinių saidrynų, plikų durpių saidrynų, kupstinių kūlingynų) apsaugai – užaugus plynei pušelėmis šios bendrijos išnyks. Kita vertus, išmintuose takuose renkasi vanduo ir vėliau čia išplinta baltosios saidros. Sumedėjusios augalijos kontrolė yra neatidėliotina priemonė, nes plynės dalims transformavusis į aukštapelkinį mišką, jų grąžinimas į dirviniam sėjikui vėl tinkamą buveinę praktiškai neįmanomas. Įgyvendinant priemonę, viešąjį pirkimą laimėjęs asmuo, samdo ekspertą, kuris vietoje turi pažymėti tvarkymo plotų (žr. 3 priedą – tvarkymo plotų lokalizacija Svencelės pelkėje) aiškiai matomas ribas. Toks žymėjimas būtinas didelėje be natūralių orientyrų aukštapelkės plynėje dirbančių kirtėjų orientacijai. Žymima, kaip galima aukščiau nupurškiant spalvotais dažais atskiras šakas, arba užrišant ant jų ryškias plastiko juosteles. Atlikus tokį žymėjimą turi būti matomi ne pavieniai vizualiai izoliuoti pažymėjimai, o tvarkymo ploto ribą aiškiai rodanti tokių pažymėjimų linija. Ekspertu samdomas Svencelės telmologinį draustinį administruojančio Kuršių Nerijos nacionalinio parko direkcijos darbuotojas arba kitas atitinkamą pasirengimą (pvz., miškotvarkos darbų patirtį) turintis asmuo.

21 pav. Specialiaisiais biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimais numatoma kirsti pušeles nuo aukštapelkės plynės centro pakraščių link

2 priemonė. ***Dirvinio sėjiko gausos stebėsena po specialiųjų biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimo (sumedėjusios augalijos išretinimo) darbų.***

Stebėseną turi atlikti ekspertas, turintis žinių apie dirvinio sėjiko ekologiją ir apsaugą. Eksperto kvalifikacija turi būti patvirtinta moksliniais straipsniais, ataskaitomis ir pan. Įgyvendinant priemonę, turi būti vykdomos 2 pilnos apskaitos – po vieną balandžio antrą – trečią ir gegužės pirmą – antrą dekadą du metus iš eilės (iš viso 4 kartai). Augalijos retinimo tvarkymo plotuose efektas numatytas visai vietinei dirvinių sėjikų perinčiai populiacijai, todėl stebėsena turi būti vykdoma visoje teritorijoje (ne tik tvarkymo plotuose Nr. 1 – 5, kuri buvo retinama sumedėjusi augalija). Apskaitų metu turi būti registruojami pastebėti paukščiai ir jų elgesys (tuoktuviniai skrydžiai, nerimavimas). Apskaitų metu įvertinamas porų skaičius, kuris yra vietinės perinčios populaicijos mato vienetas. Porų skaičius įvertinamas skaičiuojant individualias teritorijas užsiėmusius (tuoktuvinius skrydžius atliekančius, nerimaujančius, švilpčiojančius) patinus. Apskaitas galima vykdyti visą dieną, tačiau rekomenduojamas laikas tarp 9.00 ir 13.00 val. Stebėjimai turi užtrukti tiek, kiek reikia įdėmiai apžvelgti visą teritoriją. Tyrimai vykdomi kombinuotuoju maršrutiniu / kartografavimo metodu. Tyrimo maršrutai turi būti tolygiai išdėstomi visoje teritorijoje. Maršruto apžvalgos plotas yra po 200 m į abi puses nuo maršruto trasos. Einant maršrutu, būtina turėti GPS imtuvą su visa maršruto trasa, nes natūralių gamtinių orientyrų dirvinio sėjiko buveinėse mažai. Judėjimo gretis apskaitos metu turi būti nedidelis – 1,0–1,5 km/ha. Apskaitos vykdomos pagal Europos Bendrijos svarbos paukščių rūšių monitoringo patvirtintose metodikose nurodytą dirvinio sėjiko monitoringo metodiką (Raudonikis ir kiti, 2016).

Veiksmų plano priemonių lokalizacija

Svencelės pelkės teritorijoje išskirti 5 tvarkymo plotai. Jų vieta ir dydis parinktas atsižvelgiant į dirvinio sėjiko specifinius poreikius veisimosi buveinių struktūrai ir plotui. Jų bendras plotas – **275,4 ha** (žr. 5 lentelę; 3 priedą). Visus tvarkymo plotus charakterizuoja didesnis sumedėjusios augalijos (pušelių) sutankėjimas palyginti su likusia teritorijos dalimi. Tokios vietos netinka perėjimui, be to, skaido ir tinkamos perėti teritorijos dalies atvirą erdvę ir daro neigiamą įtaką perinčių porų skaičiui. Atsižvelgiant į tai, jog dirvinis sėjikas peri tik labai nedidelėje teritorijos dalyje, parinktas santykinai didelis tvarkymo plotų bendras plotas – sumedėjusi augalija bus retinama **275,4 ha**, arba 2,75 km^2 plote (žr. 5 lentelę). Toks plotas reikalingas, kad priemonė duotų teigiamą efektą visoje teritorijoje. Tvarkymo plotai išsidėstę Kintų girininkijos 1, 2, 3 ir 6 miško kvartaluose (žr. 3 priedą). Tvarkymo plotai pasiekiami keliu, vedančiu nuo Priekulės į Svencelę, už Venckų pasukus lauko keliuku į kairę (į pietus) ir privažiavus kanalą pelkės pakraštyje, po to miško keliuku pėsčiomis pasiekiamas teritorijos pakraštys ties ežerokšniais. Visuose tvarkymo plotuose sutinkamos tos pačios saugomos augalų ir gyvūnų rūšys, kaip ir visoje

teritorijoje. Dėl savo dydžio ir padėties pelkėje dirvinio sėjiko apsaugos požiūriu prioritetinės svarbos tvarkymo plotai yra Nr. 2 ir Nr. 5 (žr. 5 lentelę; 3 priedą).

Visi tvarkymo plotai yra ne miško žemėje (pelkės naudmenose), valstybinės reikšmės miškų teritorijoje ir nuosavybės teise priklauso valstybei (tvarkymo plotų lokalizacijos brėžinys pateiktas 3 priede).

Tvarkymo plotų trumpa charakteristika

Vykdomos saugomų gamtinių buveinių geros apsaugos būklės palaikymo ir gerinimo priemonės: specialiųjų biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimų projektavimas Europos Bendrijos svarbos pelkių buveinėse, siekiant atkurti aktyvių aukštapelkių plynę su jai būdinga struktūra ir hidrologiniu režimu. Įgyvendinant šį uždavinį inicijuotas VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioninio padalinio vidinės miškotvarkos projekto keitimas, atsižvelgiant į dirvinio sėjiko veisimosi buveinių bei Europos Bendrijos svarbos pelkių buveinių lokalizaciją ir apsaugos poreikius, o taip pat numatant buveinių būklės pagerinimui reikalingus specialiuosius biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimus (siekiant sudaryti sąlygas susiformuoti aktyvių aukštapelkių plynei, kuri būtų potenciali dirvinio sėjiko veisimosi buveinė). Svencelės pelkės teritorijoje išskirti 5 tvarkymo plotai, užimantys **275,4 ha** plotą (žr. 5 lentelę; 3 priedą):

Tvarkymo plotas Nr. 1 (*patenka į Kintų girininkijos 1 kv. 68 skl. ir 69 (dalis) skl.; 2 kv. 2 (dalis) skl. ir 4 skl.) užima 54,9 ha, LKS-94 sistemoje centro koordinatės: X327353 Y6153414*);

Tvarkymo plotas Nr. 2 (*patenka į Kintų girininkijos 1 kv. 69 (dalis) skl.; 2 kv. 2 (dalis); 3 kv. 32 (dalis) skl.) užima 91,2 ha, LKS-94 sistemoje centro koordinatės: X327353 Y6153414*);

Tvarkymo plotas Nr. 3 (*patenka į Kintų girininkijos 3 kv. 28 skl. ir 32 (dalis) skl.) užima 12,7 ha, LKS-94 sistemoje centro koordinatės: X330647 Y6154102*);

Tvarkymo plotas Nr. 4 (*patenka į Kintų girininkijos 3 kv. 32 (dalis) skl.) užima 9,4 ha, LKS-94 sistemoje centro koordinatės: X330257 Y6153546*);

Tvarkymo plotas Nr. 5 (*patenka į Kintų girininkijos 3 kv. 32 (dalis) skl.; 6 kv. 3 skl., 5 skl., 25 (dalis) ir 26 (dalis) skl.) užima 107,2 ha, LKS-94 sistemoje centro koordinatės: X330343 Y6152964*).

Pagrindinės Svencelės telmologinio draustinio gamtosauginės problemos susijusios su pažeistu Svencelės pelkės hidrologiniu režimu bei dėl vykstančios durpių mineralizacijos, kuri skatina bendrijų sukcesiją (vertingos EB pelkinio tipo buveinės transformuojasi į mišriuosius miškus) blogindama ekologines pelkės funkcijas (saugomų rūšių veisimosi buveinės praranda joms būdingą struktūrą dėl užaugimo medžiais ir krūmais). **Bendras plotas, kuriame suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (sumedėjusios**

augalijos šalinimas) – 275,4 ha, bendras iškertamas tūris – 226 m^3 (5 lentelė). Specialiųjų biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimų lokalizacija regioninio padalinio administruojamuose miškuose pateikiama 3 priede.

Medžių ir krūmų kirtimo darbų apimtys pateiktos 4 lentelėje ir paskaičiuotos vadovaujantis VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioninio padalinio vidinės miškotvarkos projekto taksaciniais duomenimis. Veiksmų plano priemones įgyvendina viešąjį pirkimą laimėjęs asmuo pagal Veiksmų planą ir viešųjų pirkimų sutartį dėl Veiksmų plano priemonių įgyvendinimo. Dėl leidimo kirtimo darbams atsakingas Šilutės regioninis padalinys. Visos miškų ruošos paslaugos turi būti atliekamos kokybiškai, nustatytu laiku, vadovaujantis miško ruošos darbų technologine kortele. Visos paslaugos turi būti atliekamos griežtai prisilaikant darbų saugos, priešgaisrinės apsaugos, aplinkosauginių reikalavimų ir FSC® (Forest Stewardschip Council) reikalavimų.

Sumedėjusios augalijos šalinimo (pjovimo, kirtimo) darbai vykdomi ne paukščių perėjimo sezono metu (nuo rugsėjo 1 d. iki kovo 1 d.). Po nupjovimo medžių bei krūmų kelmai turi likti ne aukštesni kaip 15 cm nuo žemės paviršiaus. Tvarkymo darbai teritorijoje dėl šlapumo ir sunkaus pasiekiamumo atliekami rankomis, naudojant kirvius, benzopjūklus, krūmapjoves. Nukirstų medžių ir krūmų biomasė turi būti susmulkinama pagal reikalavimus ir paliekama pūti.

Bendras plotas, kuriame suprojektuoti specialieji miško kirtimai – 277,7 ha (bendras iškertamas tūris – 572 m^3):

- vadovaujantis Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu, suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (medžių ir krūmų šalinimas) – **2,29 ha (iškertamas tūris – 346 m^3)** (4 lentelė; 2 priedas);
- įgyvendinant Svencelės pelkės dirvinio sėjiko apsaugos veiksmų plano 1-tąjį uždavinį, numatomi specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas), kai kirtimo intensyvumas iki 100 proc. – **275,4 ha (iškertamas tūris – 226 m^3)** (5 lentelė; 3 priedas).

5 lentelė. *Suprojektuotos gamtotvarkos priemonės regioninio padalinio administruojamuose miškuose, vadovaujantis Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) apsaugos veiksmų plano duomenimis*

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis, skalsumas	Augavietė	Projektuojamos tvarkymo priemonės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, proc.	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
										Iš 1 ha	sklype	
Kintų girininkija												
Tvarkymo plotas Nr. 1												
1	68	9,9	9,9	10P(46)+B(42) 0,2 skals.	Pa	**Specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (pušelių retinimas).** Kirtimai turi būti vykdomi rankiniu būdu nuo lapkričio 1 d. iki kovo 15 d. Kertamos tik ≤ 12 cm kamieno skersmens ir ≤ 5 m aukščio pušelės. Sausuoliai, stuobriai ir medžių guotai turi būti paliekami. Nukirsti medžiai, pilnai nugenėjus šakas ir jas susmulkinus pjūklu, turi būti paliekami vietoje. Medžiai turi būti susmulkinti taip, kad nebūtų iškilę virš pelkės paviršiaus aukščiau nei 15 cm, o medžių kamienai turi būti sudalinti į 0,5 m ilgio pagalius.	II A	0	100	18	178	18
1	69d.	79,4	19,8	Pelkė apaugusi menkmiškiu 10P(60) 0,2 skals.	Pa		II A	0	100	0	0	0
2	2d.	217,6	21,9	Pelkė apaugusi menkmiškiu 10P(60) 0,4 skals.	Pa		II A	0	100	0	0	0
2	4	3,3	3,3	10P(46) 0,6 skals.	Pa		II A	0	100	0	0	20
Iš viso:			***54,9***							***18***	***178***	
Tvarkymo plotas Nr. 2*												
1	69d.	79,4	23,0	Pelkė apaugusi menkmiškiu 10P(60) 0,2 skals.	Pa	**Tas pats**	II A	0	100	0	0	0
2	2d.	217,6	19,7	Pelkė apaugusi menkmiškiu 10P(60) 0,4 skals.	Pa		II A	0	100	0	0	0
3	32d.	251,1	48,5	Pelkė apaugusi menkmiškiu 8P(40) 2P(10) 0,2 skals.	Pa		II A	0	100	0	0	0
Iš viso:			***91,2***							***0***	***0***	
Tvarkymo plotas Nr. 3												
3	28	1,3	1,3	10P(46) 0,6 skals.	Pa	**Tas pats**	II A	0	100	18	23	18
3	32d.	251,1	11,4	Pelkė apaugusi menkmiškiu 8P(40) 2P(10) 0,2 skals.	Pa		II A	0	100	0	0	0
Iš viso:			***12,7***							***18***	***23***	

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Tvarkymo plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis, skalsumas	Augavietė	Projektuojamos tvarkymo priemonės pavadinimas ir trumpas aprašymas	Miškų grupė	Paliekamas po kirtimo skalsumas	Kirtimo intensyvumas, proc.	Iškertamas tūris, m^3		Tūris m^3, 1 ha
										Iš 1 ha	sklype	
Tvarkymo plotas Nr. 4												
3	32d.	251,1	9,4	Pelkė apaugusi menkmiškiu 8P(40) 2P(10) 0,2 skals.	Pa	**Tas pats**	II A	0	100	0	0	0
Iš viso:			***9,4***							***0***	***0***	
Tvarkymo plotas Nr. 5*												
3	32d.	251,1	14,9	Pelkė apaugusi menkmiškiu 8P(40) 2P(10) 0,2 skals.	Pa	**Tas pats**	II A	0	100	0	0	0
6	3	4,1	4,1	Pelkė apaugusi menkmiškiu10P(40)+B(20) 0,2 skals.	Pa		II A	0	100	0	0	0
6	5	0,6	0,6	7P(76) 3B(66) 0,5 skals.	Pa		II A	0	100	42	25	42
6	25d.	42,4	11,6	Pelkė apaugusi menkmiškiu 10P(60) 0,2 skals.	Pa		II A	0	100	0	0	0
6	26	76,0	76,0	Pelkė apaugusi menkmiškiu 10P(60)+B(50) 0,6 skals.	Pa		II A	0	100	0	0	0
Iš viso:			***107,2***							***42***	***25***	
IŠ VISO:			**275,4**							**78**	**226**	

Bendras plotas, kuriame suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai – 275,4 ha (bendras iškertamas tūris – 226 m^3).

d. – taksacinio miško sklypo ploto dalis

** – pažymėtas prioritetinės svarbos tvarkymo plotas.*

3. BAIGIAMOJI DALIS

Gamtotvarkos priemonių įgyvendinimą Svencelės telmologiniame draustinyje koordinuoja Kuršių Nerijos NPD: joje turi būti paskirtas atsakingas asmuo, kuris tiesiogiai koordinuos numatytus veiksmus. Paskirtasis asmuo turi imtis viso organizacinio, o kai kuriais atvejais ir vykdomojo darbo: bendrauti su vietos gyventojais, įvairiomis institucijomis (VĮ VMU Šilutės regioniniu padaliniu, Klaipėdos ir Šilutės rajono savivaldybių administracija ir kt.) ieškoti lėšų numatytiems darbams atlikti, rangovų vienai ar kitai veiklai atlikti, vykdyti atliekamų darbų kontrolę ir supažindinti visuomenę su gamtotvarkos priemonių įgyvendinimo eiga.

Lietuvos ornitologų draugija (LOD) kartu su Kuršių Nerijos NPD organizuoja priemonių, susijusių su Svencelės pelkės hidrologinio režimo atstatymu, įgyvendinimą. Kuršių Nerijos NPD įgyvendindama Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintame projekte bei Svencelės pelkės dirvinio sėjiko apsaugos veiksmų plane numatytas priemones, bendradarbiauja su VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioniniu padaliniu, kuris dalyvauja įgyvendinant numatytas priemones valstybinės reikšmės miškų plotuose. Kuršių Nerijos NPD pagal kompetenciją teritorijoje taip pat vykdo gamtotvarkos priemonių įgyvendinimo kontrolę. Lietuvos ornitologų draugijos (LOD) specialistai kartu su Kuršių Nerijos NPD ir Šilutės regioniniu padaliniu vykdo tvarkymo darbų priežiūrą, pritaikytų miškotvarkos priemonių monitoringą, rengia ir teikia Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos apibendrintas išvadas bei pasiūlymus dėl miškotvarkinių, aplinkosauginių priemonių taikymo Svencelės telmologiniame draustinyje. Visos nurodytos institucijos privalo imtis priemonių, kad būtų išvengta saugomų buveinių, saugomų rūšių buveinių ir saugomų rūšių populiacijų būklės blogėjimo.

Pagrindiniai Svencelės telmologinio draustinio gamtotvarkos plano priemonių finansavimo šaltiniai yra Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, taip pat teisės aktų nustatyta tvarka gautos kitos lėšos.

Svencelės telmologinio draustinio hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintame projekte bei Svencelės pelkės dirvinio sėjiko apsaugos veiksmų plane suprojektuotos gamtotvarkos priemonės (specialieji miško kirtimai), taip pat Europos Bendrijos svarbos gamtinių buveinių lokalizacija Šilutės regioninio padalinio administruojamuose miškuose pateikiami:

- Europos Bendrijos svarbos gamtinių buveinių lokalizacija – 1 priede;
- hidrotechninio projekto sprendinių lokalizacijos schema – 2 priede;
- suprojektuotų specialiųjų biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimų lokalizacija Svencelės telmologiniame draustinyje esančiose EB svarbos pelkių buveinėse – 3 priede.

Veiksmų plano tikslinimas ir priemonių įgyvendinimo stebėsena

Viešąjį pirkimą laimėjęs asmuo Veiksmų plano priemonių įgyvendinimo metu, atsižvelgdamas į numatytų priemonių įgyvendinimo kliūtis, atsiradusius naujus veiksnius ir grėsmes, teikia pasiūlymus dėl Veiksmų plano priemonių tikslinimo Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – VSTT). VSTT sprendžia klausimą dėl Veiksmų plano priemonių pakeitimo.

Ne vėliau kaip per 1 mėnesį po kiekvienos Veiksmų plano priemonės įgyvendinimo termino pabaigos viešąjį pirkimą laimėjęs asmuo teikia priemonės įgyvendinimo ataskaitą VSTT ir Kuršių Nerijos nacionalinio parko direkcijai. Remdamasi šiomis ataskaitomis ir, esant reikalui, faktiniais priemonių vykdymo patikrinimais, VSTT organizuoja Veiksmų plano priemonių įgyvendinimo stebėseną.

PRIEDAI

1 PRIEDAS

Europos Bendrijos svarbos gamtinių buveinių išsidėstymas regioninio padalinio administruojamuose Svencelės telmologinio draustinio miškuose

KINTŲ GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMUOSE SVENCELĖS PELKĖ BAST MIŠKUOSE

M 1 : 15 000

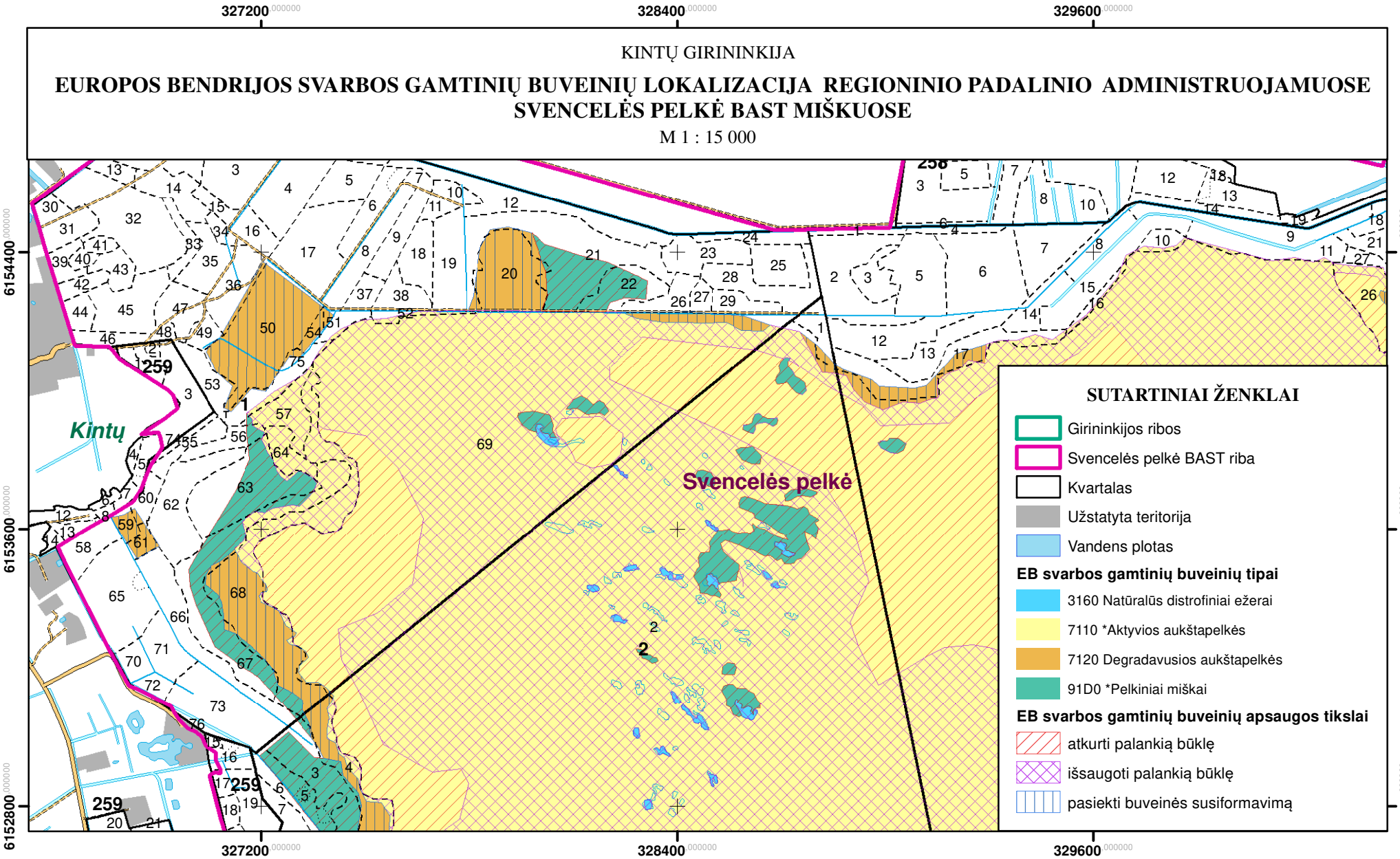

KINTŲ GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMUOSE SVENCELĖS PELKĖ BAST MIŠKUOSE

M 1 : 15 000

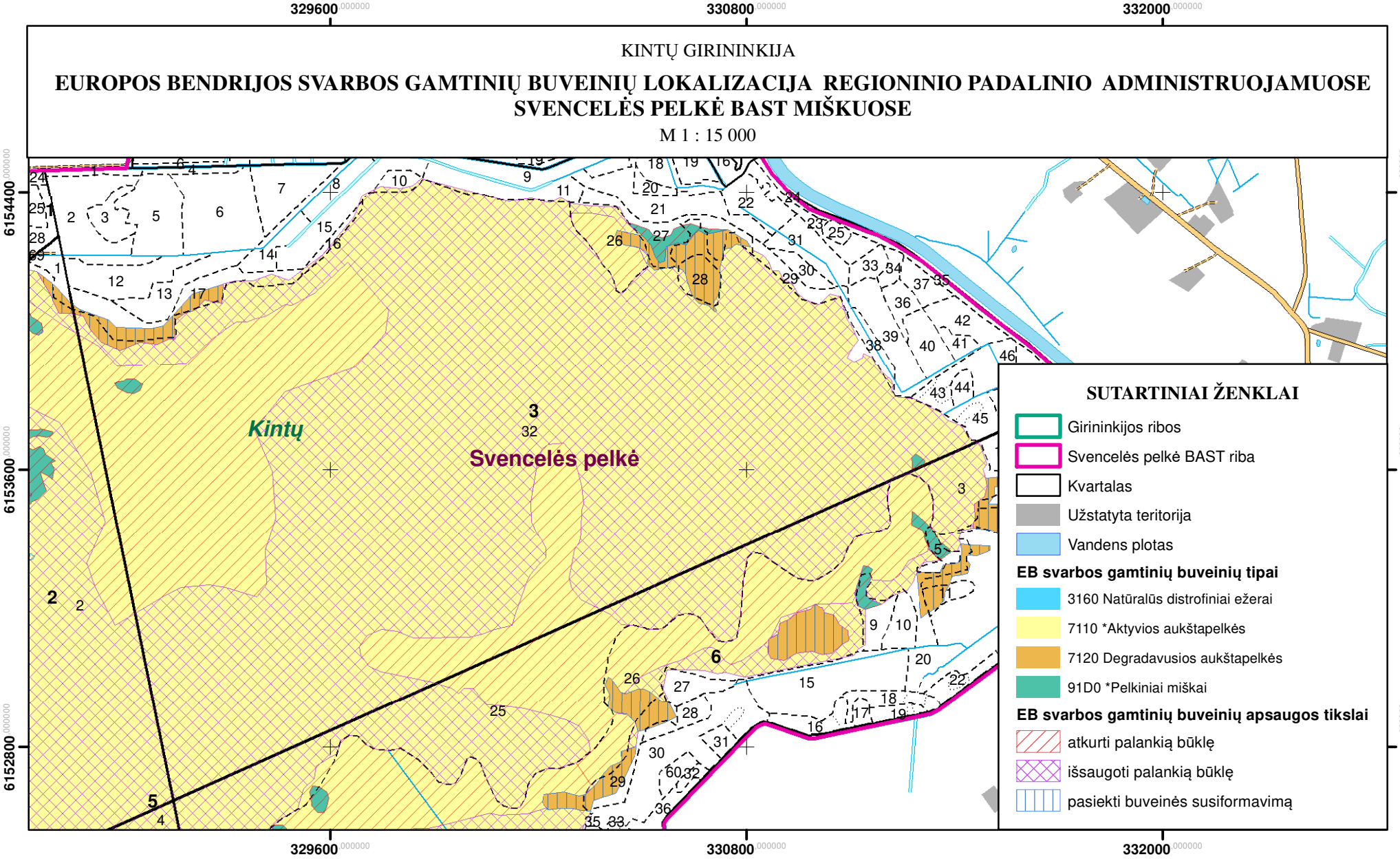

KINTŲ GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMUOSE SVENCELĖS PELKĖ BAST MIŠKUOSE

M 1 : 15 000

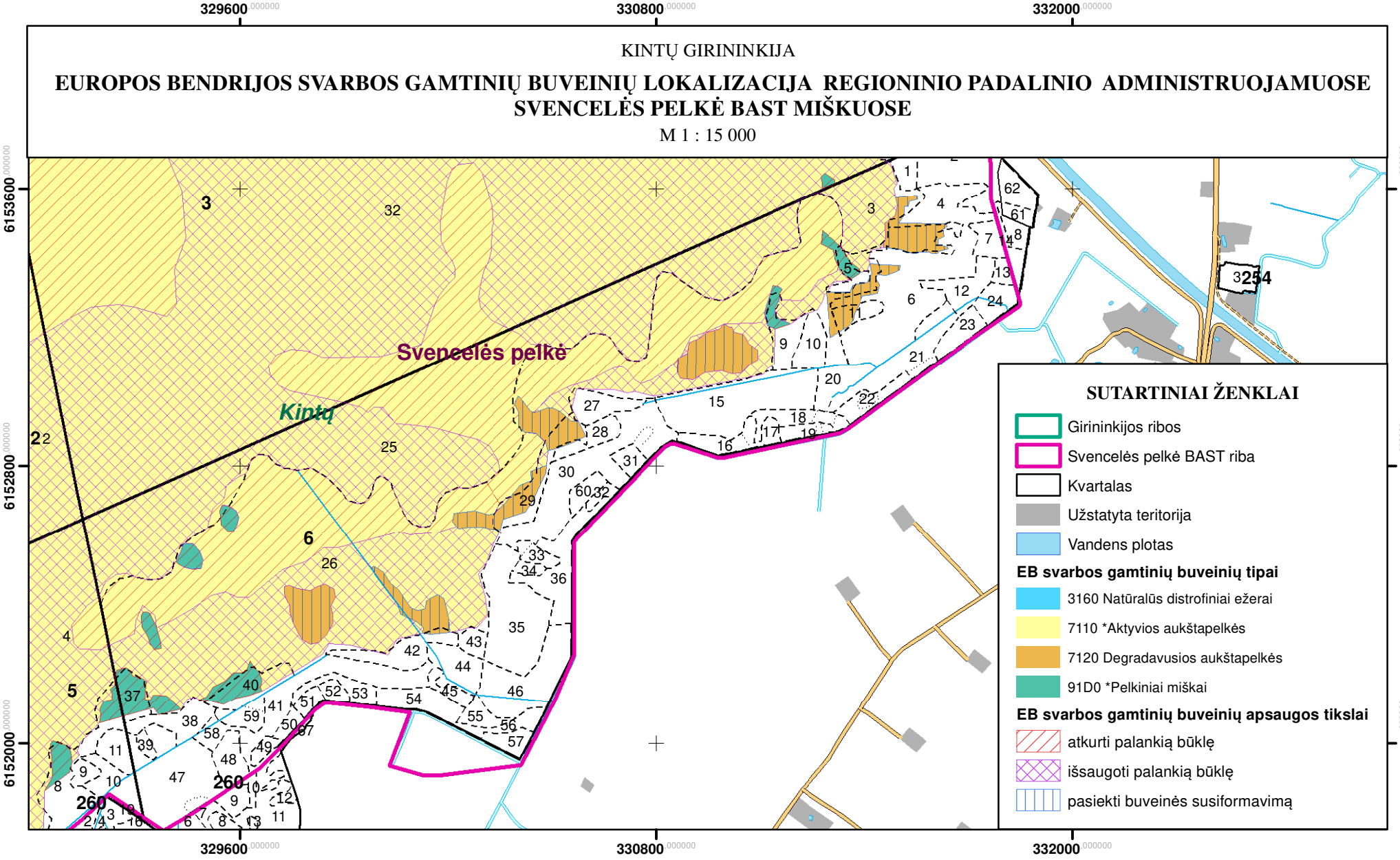

KINTŲ GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMUOSE SVENCELĖS PELKĖ BAST MIŠKUOSE

M 1 : 15 000

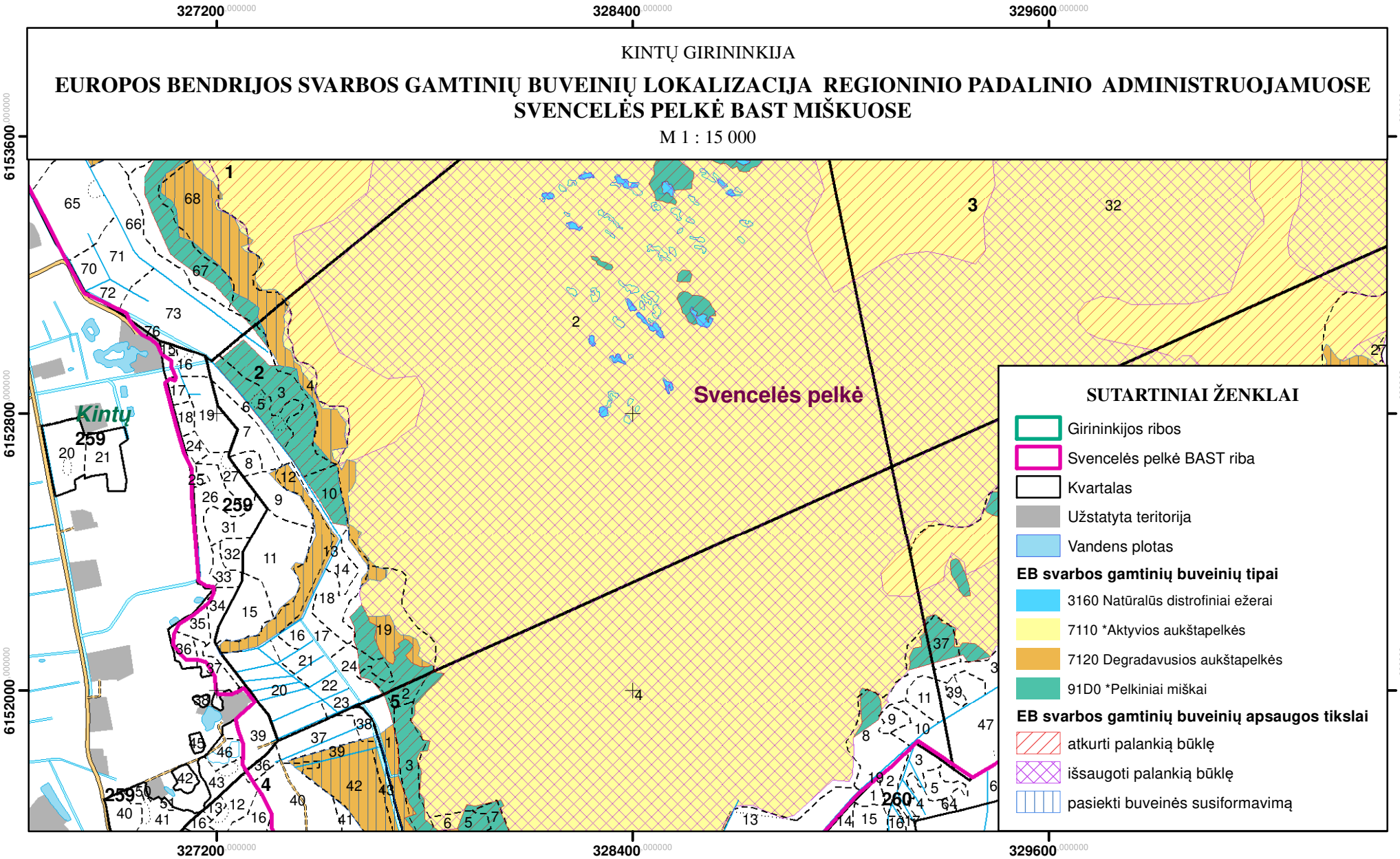

KINTŲ GIRININKIJA

EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMUOSE SVENCELĖS PELKĖ BAST MIŠKUOSE

M 1 : 15 000

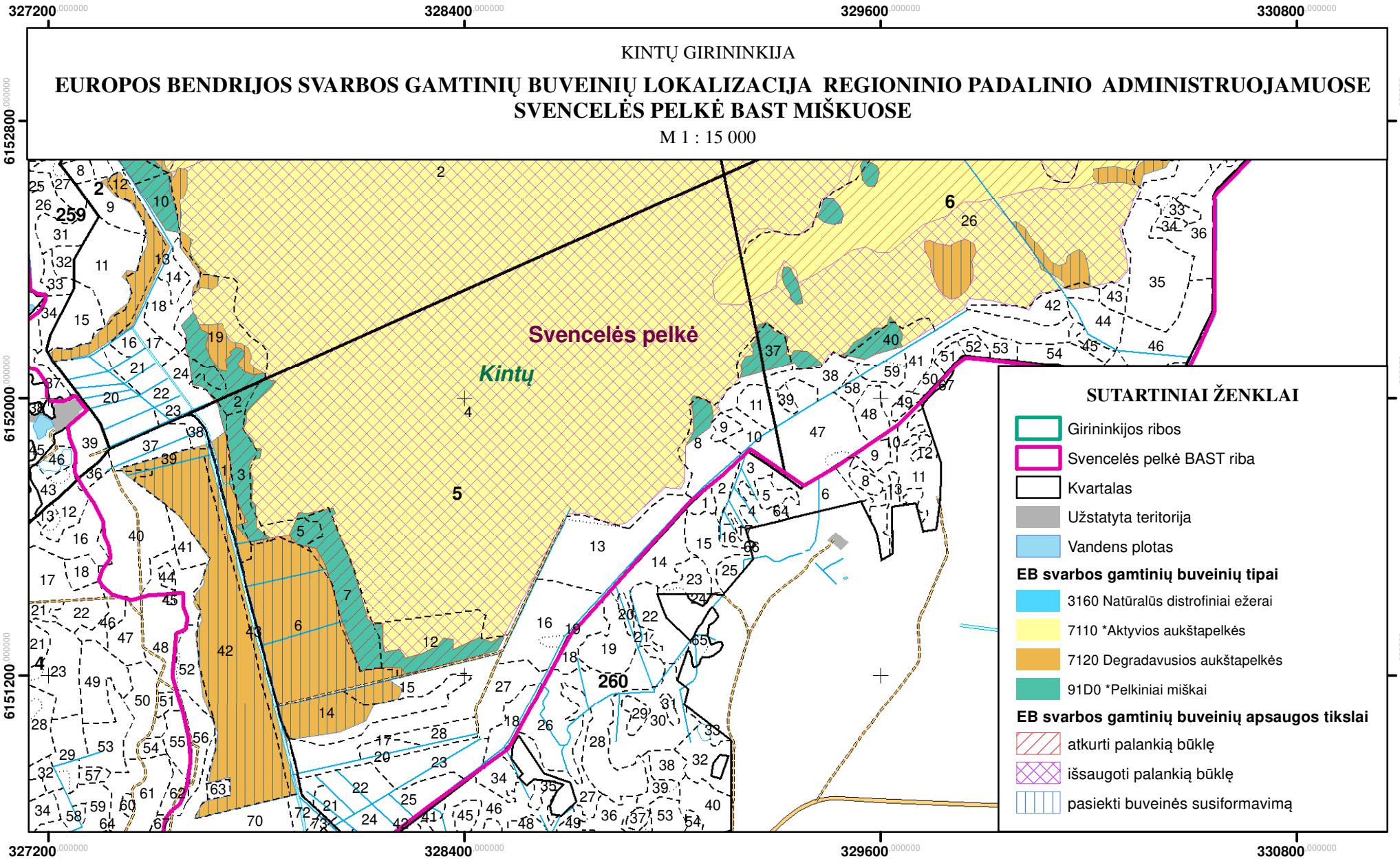

2 PRIEDAS

Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintame projekte numatytų tvarkymo priemonių lokalizacijos schemos

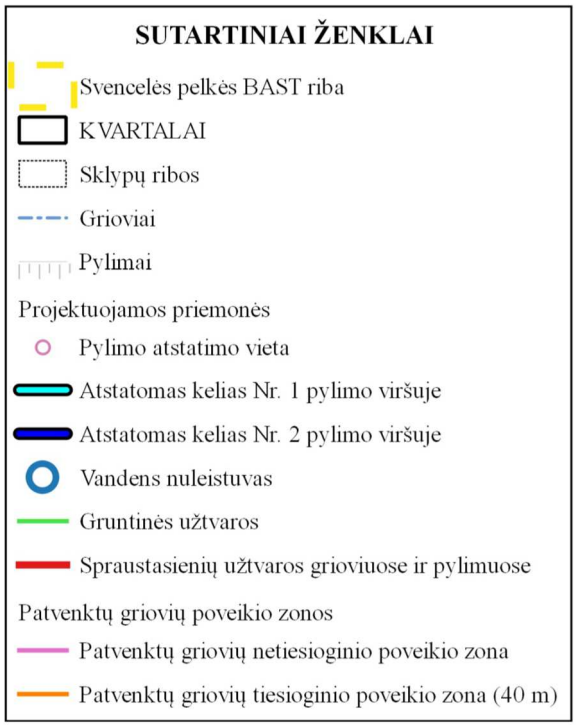

SVENCELĖS PELKĖS HIDROLOGINIO REŽIMO ATKŪRIMO SUPAPRASTINTAS PROJEKTAS

1 : 10 000

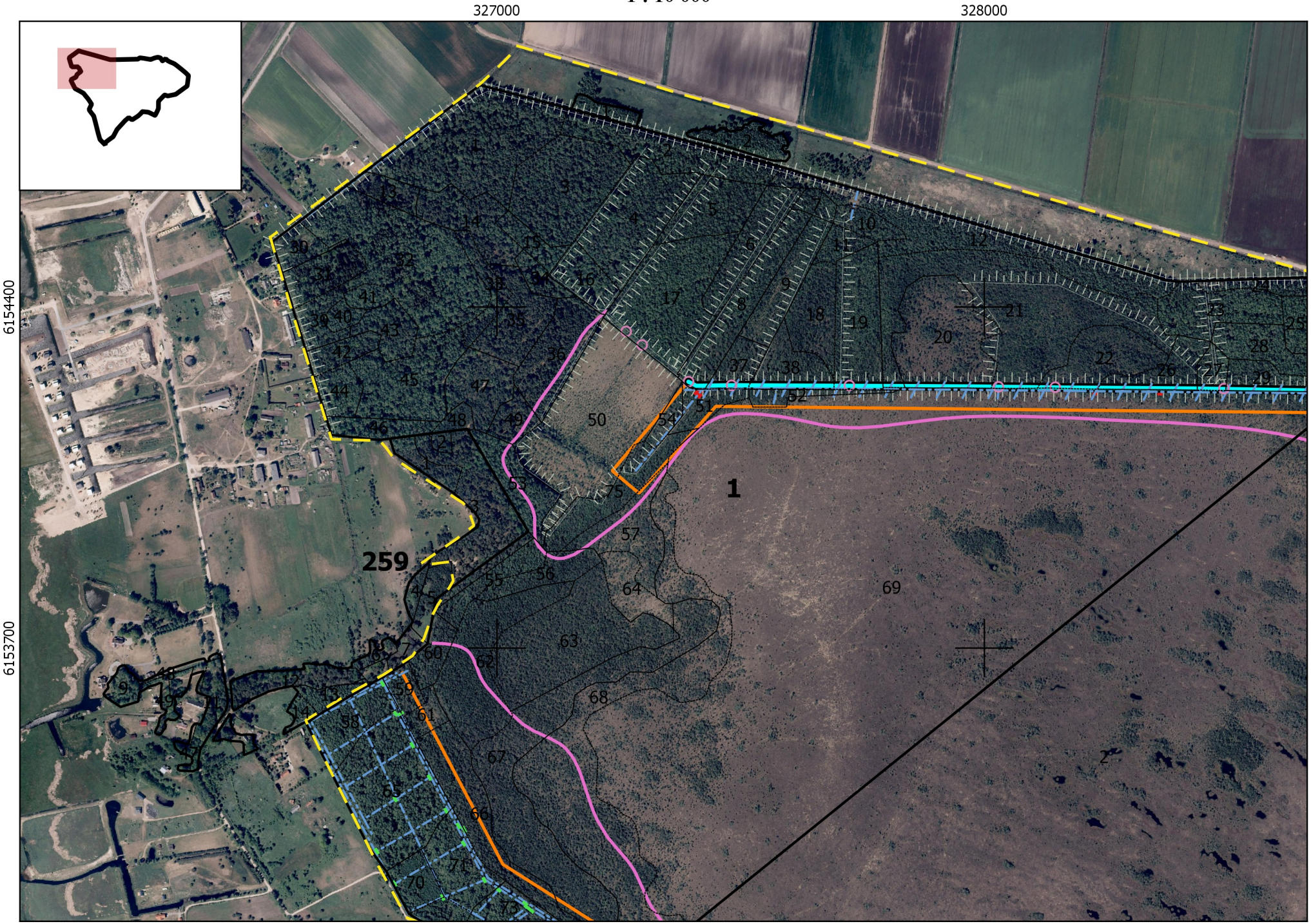

SVENCELĖS PELKĖS HIDROLOGINIO REŽIMO ATKŪRIMO SUPAPRASTINTAS PROJEKTAS

1 : 10 000

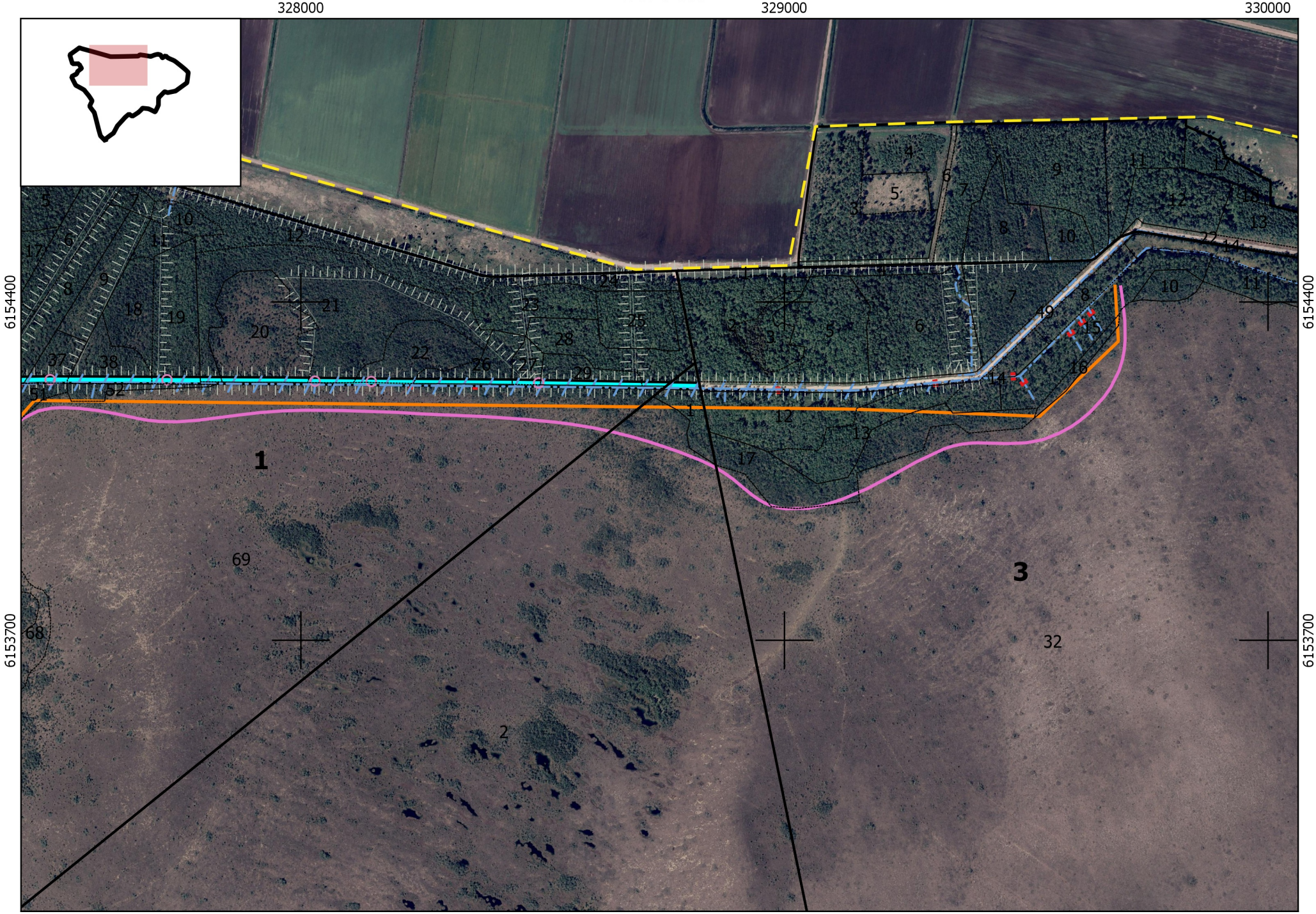

SVENCELĖS PELKĖS HIDROLOGINIO REŽIMO ATKŪRIMO SUPAPRASTINTAS PROJEKTAS

1 : 10 000

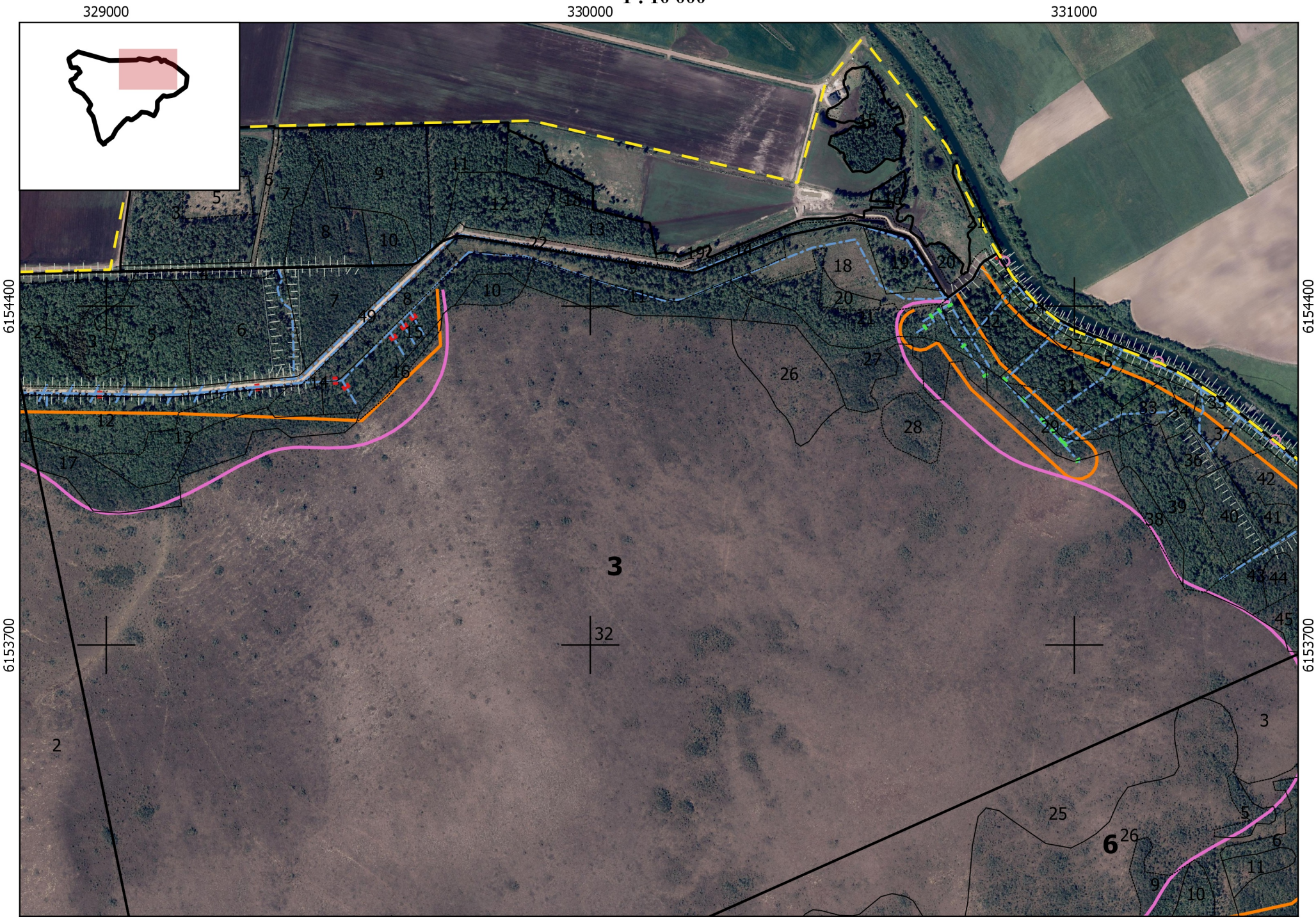

SVENCELĖS PELKĖS HIDROLOGINIO REŽIMO ATKŪRIMO SUPAPRASTINTAS PROJEKTAS

1 : 10 000

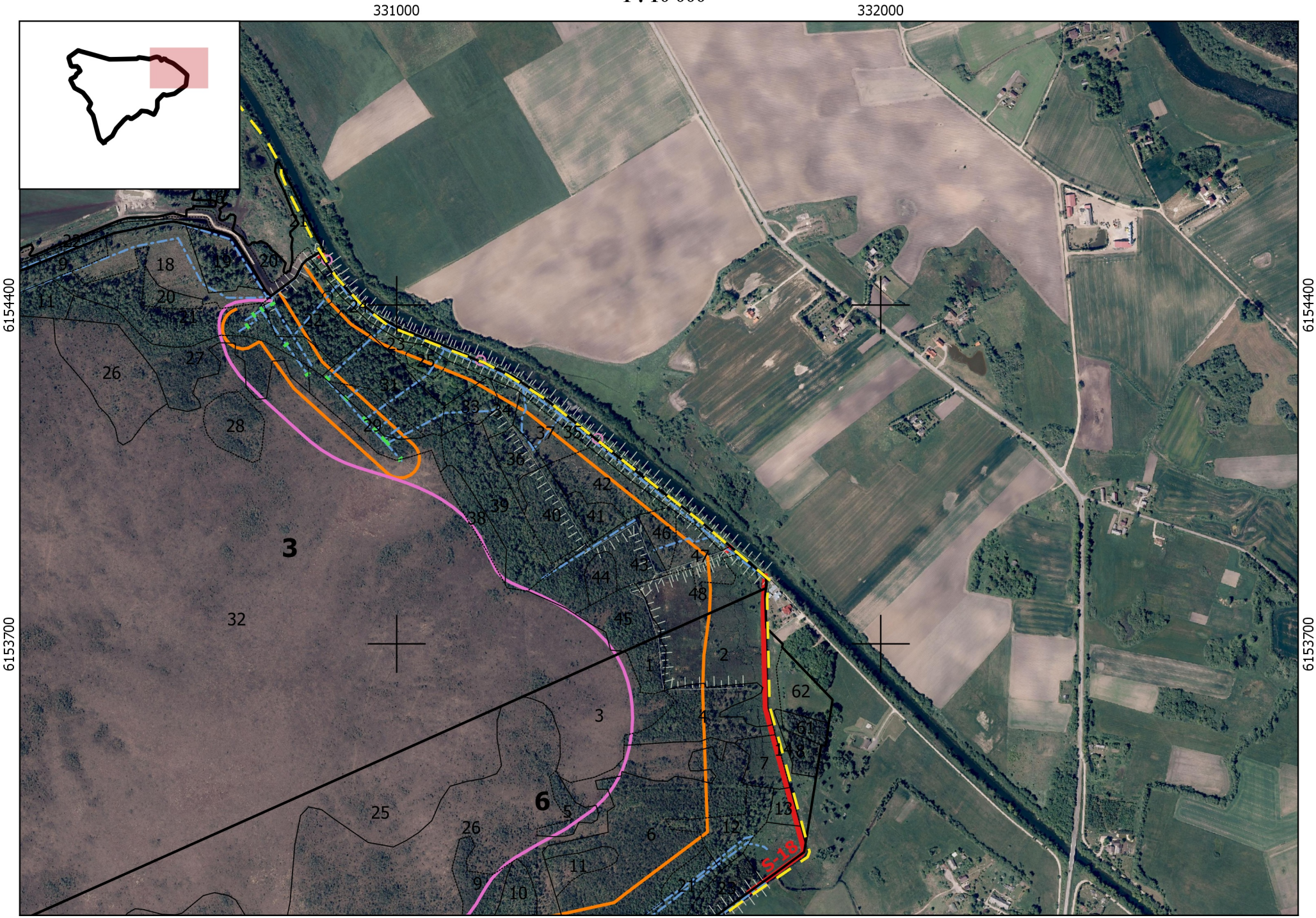

SVENCELĖS PELKĖS HIDROLOGINIO REŽIMO ATKŪRIMO SUPAPRASTINTAS PROJEKTAS

1 : 10 000

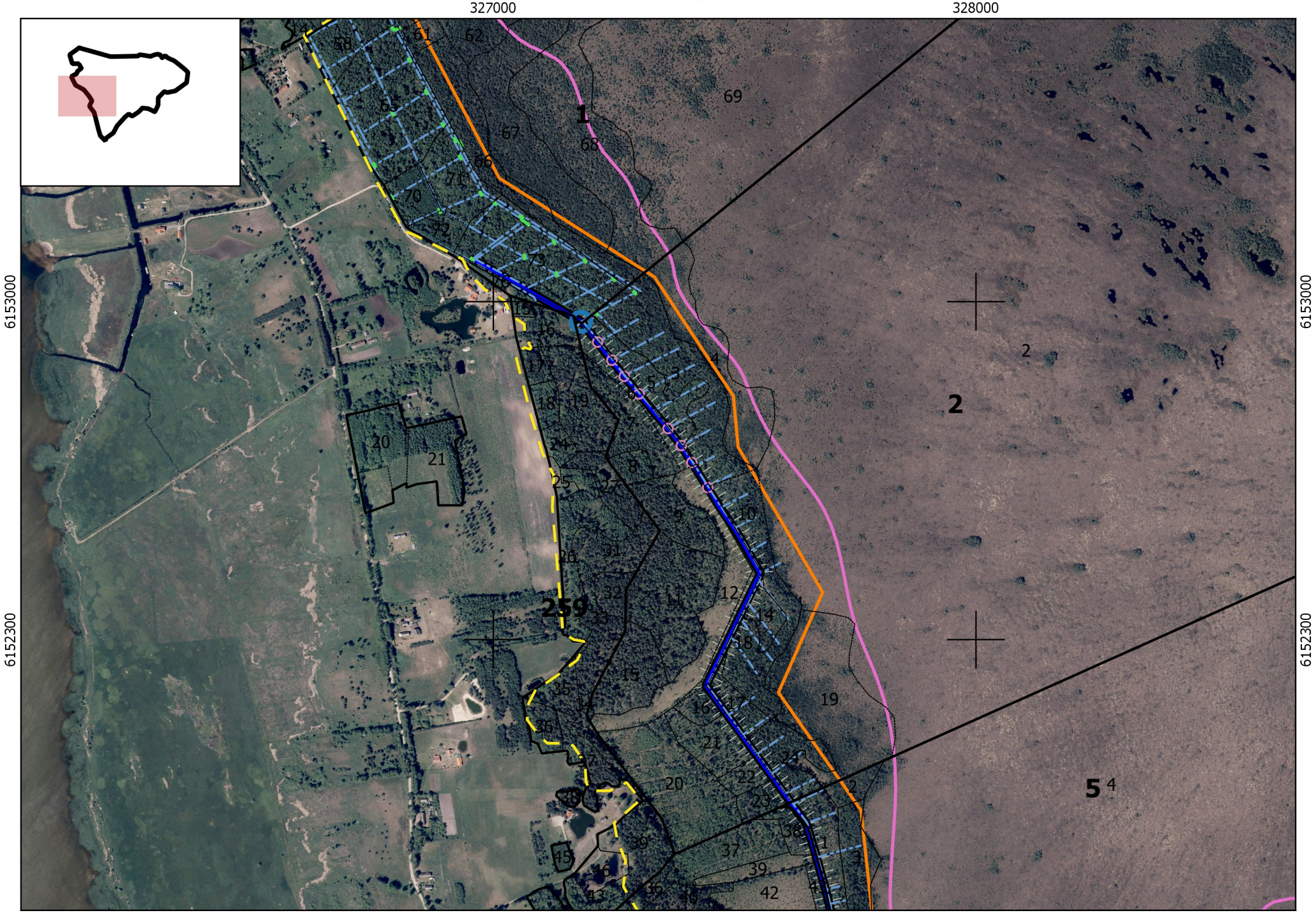

SVENCELĖS PELKĖS HIDROLOGINIO REŽIMO ATKŪRIMO SUPAPRASTINTAS PROJEKTAS

1 : 10 000

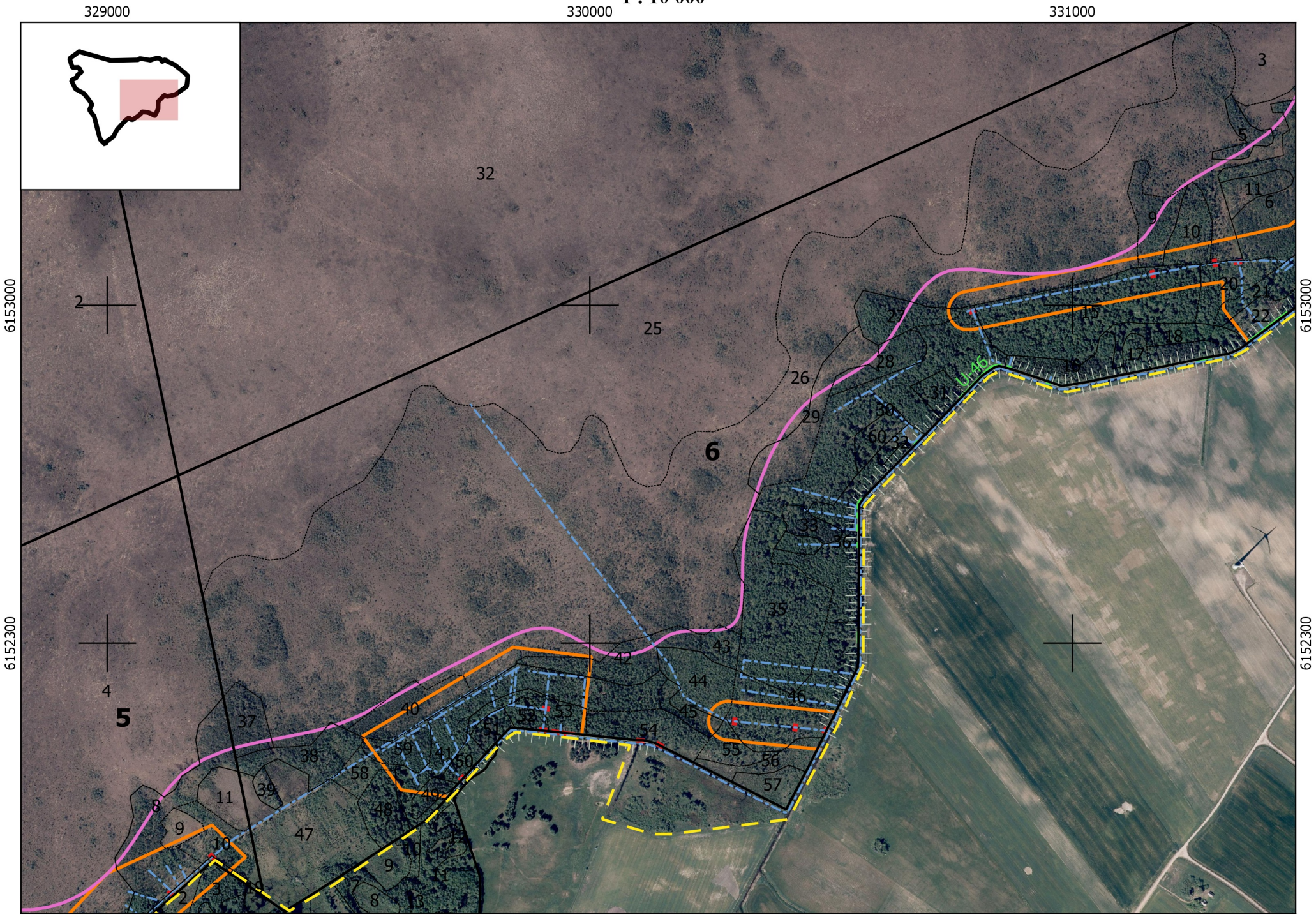

SVENCELĖS PELKĖS HIDROLOGINIO REŽIMO ATKŪRIMO SUPAPRASTINTAS PROJEKTAS

1 : 10 000

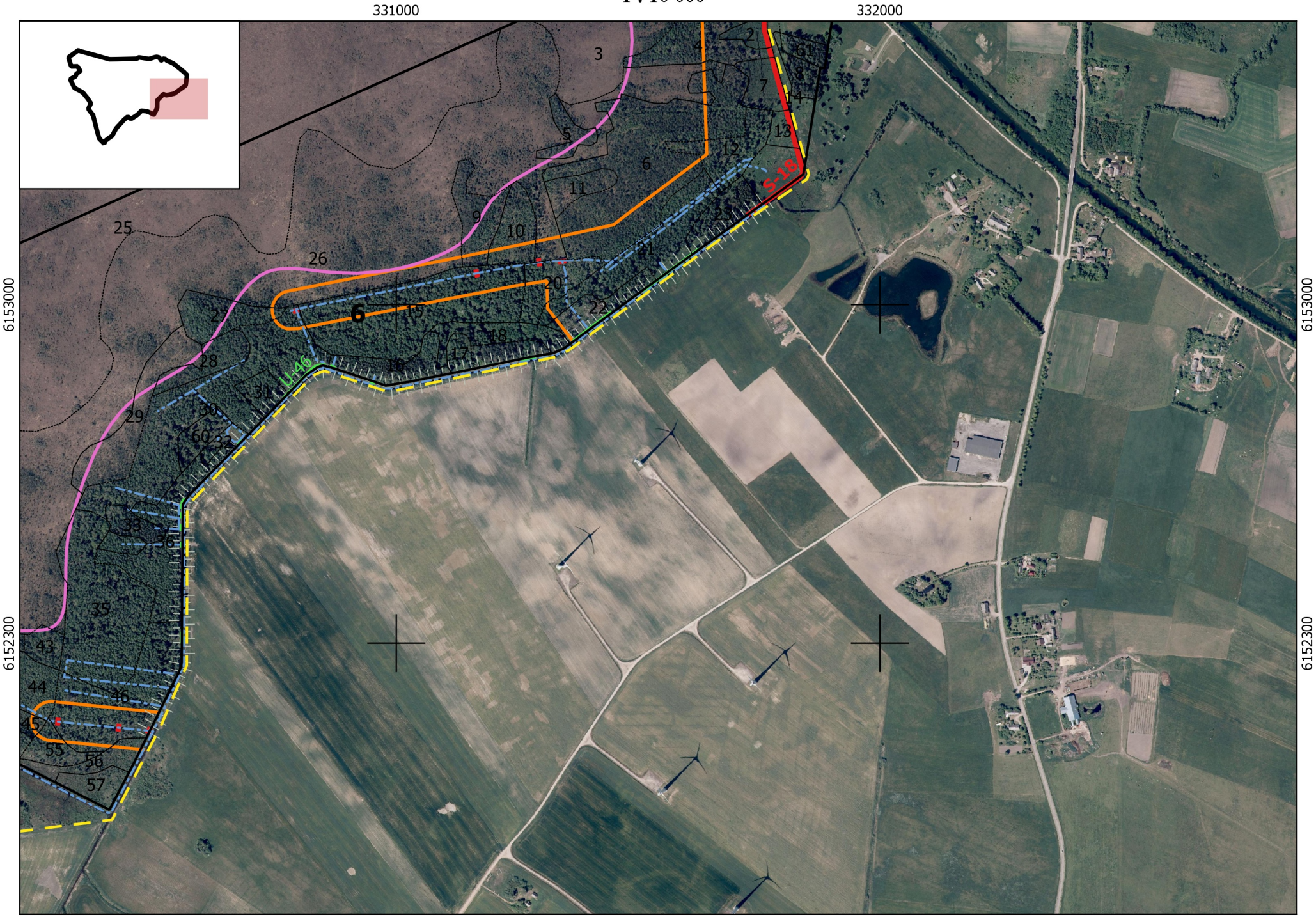

SVENCELĖS PELKĖS HIDROLOGINIO REŽIMO ATKŪRIMO SUPAPRASTINTAS PROJEKTAS

1 : 10 000

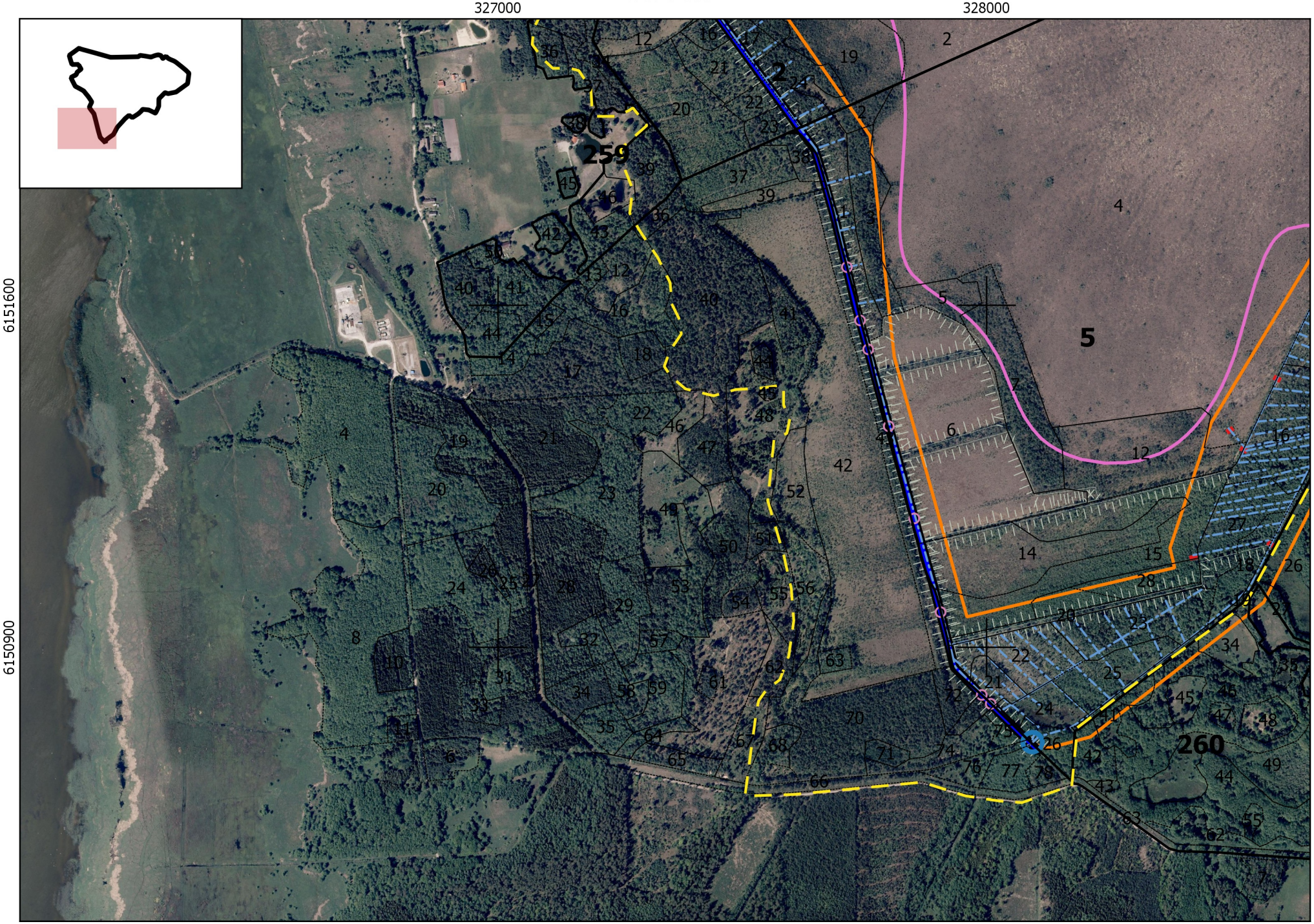

SVENCELĖS PELKĖS HIDROLOGINIO REŽIMO ATKŪRIMO SUPAPRASTINTAS PROJEKTAS

1 : 10 000

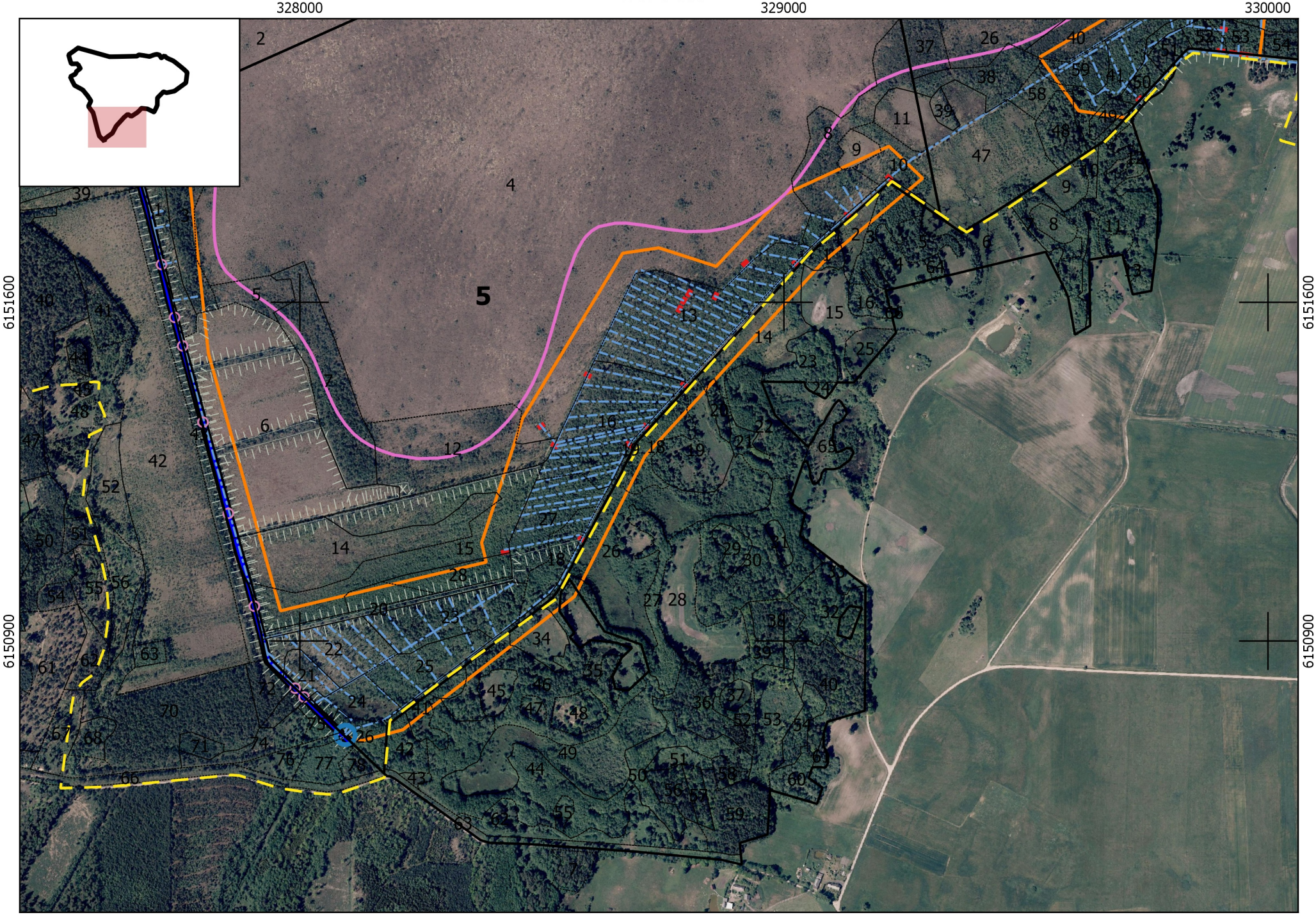

3 PRIEDAS

Specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai, vadovaujantis Svencelės pelkės dirvinio sėjiko apsaugos veiksmų planu tvarkymo plotų lokalizacija)

KINTŲ GIRININKIJA

SPECIALIŲJŲ BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS PALAIKYMO MIŠKO KIRTIMŲ LOKALIZACIJA REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMUOSE SVENCELĖS PELKĖ BAST MIŠKUOSE

M 1 : 20 000

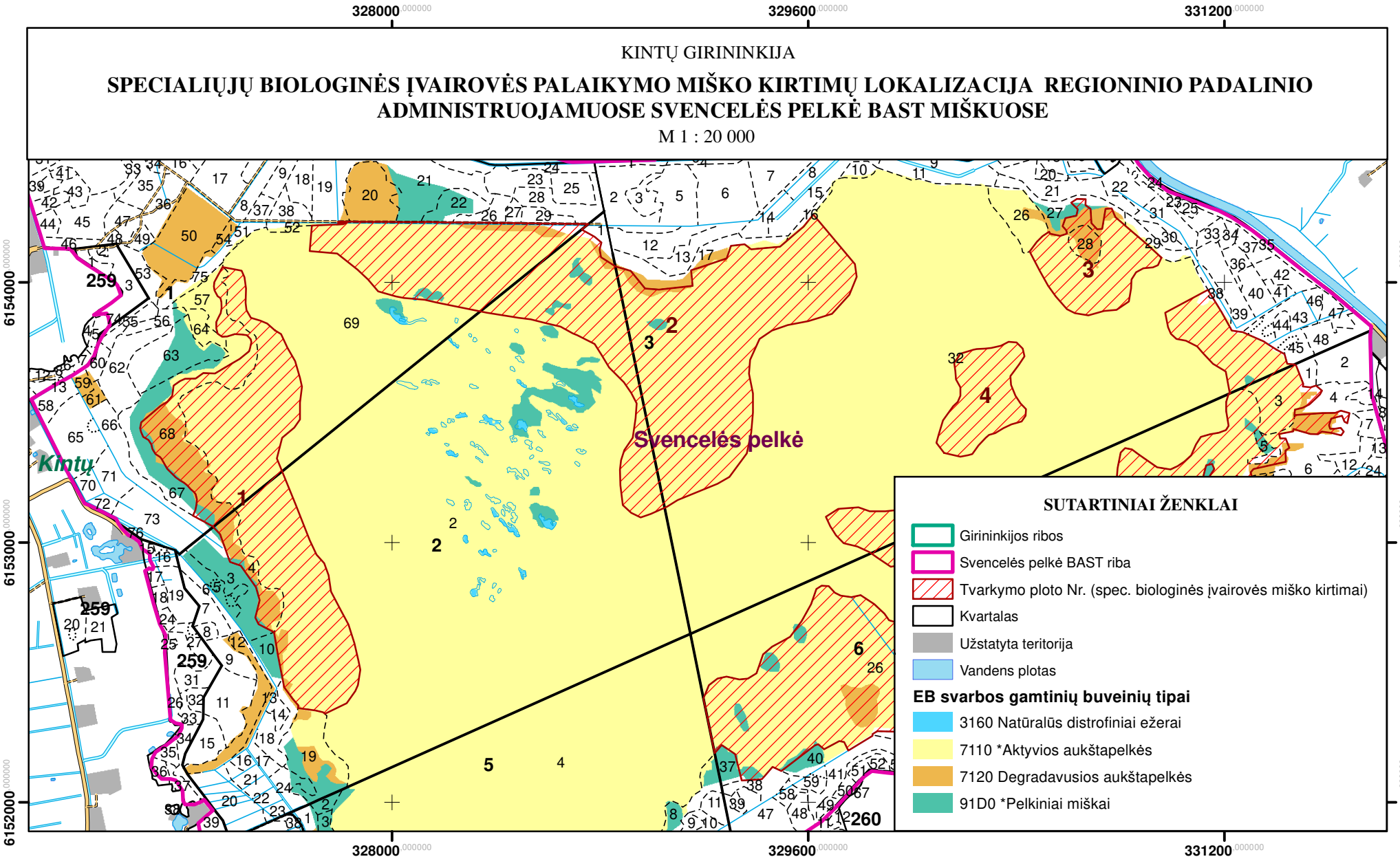

KINTŲ GIRININKIJA

SPECIALIŲJŲ BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS PALAIKYMO MIŠKO KIRTIMŲ LOKALIZACIJA REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMUOSE SVENCELĖS PELKĖ BAST MIŠKUOSE

M 1 : 20 000

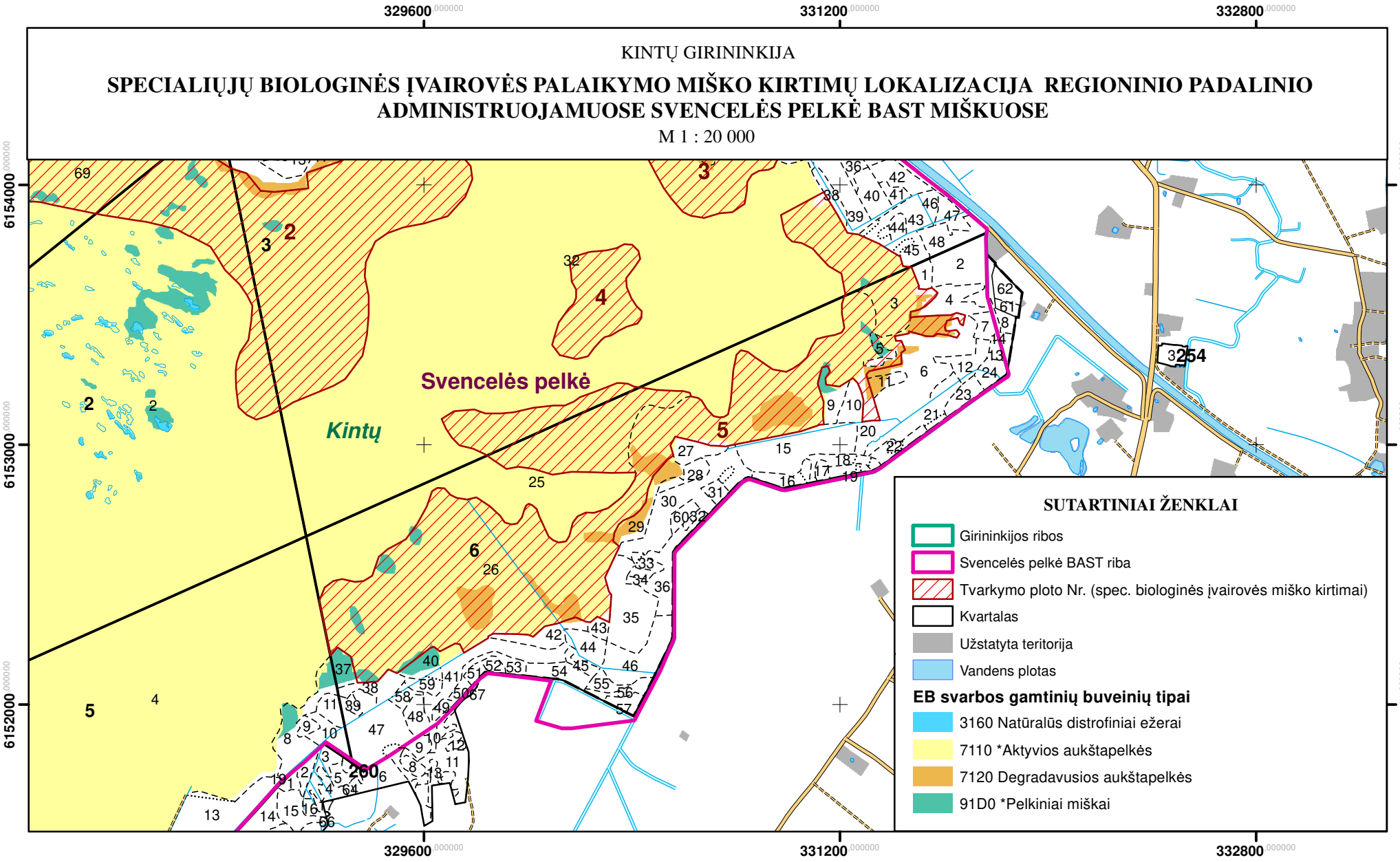

PROCEDŪRŲ DOKUMENTAI

Patiks ne visiems pamariškiams: brangsta šiluma ir vanduo

Atkelta iš 1 p.

Paneigė gandus ir pateikė konkrečias sumas

Balandžio 22 dieną Valstybinė kainų ir energetikos reguliavimo komisija patvirtino naują „Šilutės šilumos tinklų“ šilumos kainą, kuri dabar pateikta tvirtinti Šilutės savivaldybės tarybai. Dabar siūloma kaina yra 12,6 proc. didesnė nei buvo lyg šiol.

Balandžio mėnesį galiojanti apskaičiuota suminė vienanarė šilumos kaina gyventojams buvo 4,43 ct/kWh be PVM (4,83 ct/kWh su PVM). Pagal naują pateiktą projektą, perskaičiuota kaina būtų 4,99 ct/kWh be PVM (5,44 ct/kWh su PVM). Nauja kaina padidėtų - 0,56 ct/kWh be PVM arba 12,6 procento.

Pasak UAB „Šilutės šilumos tinklai“ direktoriaus Vaidoto Mačiulio, Valstybinė kainų ir energetikos reguliavimo komisija naują bendrovės paslaugų kainą galėjo patvirtinti jau praėjusių metų lapkričio mėnesį. Tad Valstybės reguliavimo vėlavimas tik didina įmonės veiklos nuostolį.

Teritorijų ir kaimo reikalų komiteto narys, konservatorius Arūnas Kurlianskas pasidomėjo ar tikrai Šilutės šilumos tiekimo įmonė steigia dar vieną direktoriaus pavaduotojo darbo vietą. Jo nuomone, papildoma vadovybės darbo vieta prisideda prie nuostolių ir šilumos kainos didinimo.

V. Mačiulis paneigė tokias politiko nuogirdas. Jis sakė, kad 2019 metais buvo peržiūrėtas įmonės darbuotojų etatų sąrašas ir tuomet panaikinta 14 etatų. Be kita ko, šiemet dar svarstoma panaikinti 2 ar 3 įmonės darbuotojų darbo vietas.

Net ir padidinę savo šilumos kainą 12,6 proc., įmonės vadovo V. Mačiulio nuomone, Šilutės šilumos gamintojai greičiausiai liks tarp 10 pigiausios šilumos gamintojų Lietuvoje.

Socialinių reikalų komiteto nariui, liberalsąjūdiečiui Algirdui Gečui buvo įdomi konkreti suma - kiek pabrangs šiluma 3 kambarių buto savininkui per vieną mėnesį. Pasak V. Mačiulio, tvarkingo, kitaip tariant rekonstruoto buto savininkui šildymas pabrangs apie 5 eurus per mėnesį. Nors buvo manančių, kad toks brangimas nėra didelis, Kontrolės komiteto pirmininkas Zigmantas Merliūnas užviršavo, kad bet kokiu atveju yra geriau, kai paslaugos pinga.

Visų komitetų politikai sutiko svarstyti Šilumos kainos padidinimo projektą Tarybos posėdyje.

Vanduo brangs, jo išvalymas pigs

Kad ir nedaug, tačiau savo paslaugų kainą brangina ir bendrovė, kuri praėjusius metus pabaigė su 80 tūkst. eurų pelnu. Taigi nuo liepos 1 dienos „Šilutės vandenys“ vandens tiekimą šilutiškiams nori pabranginti 6 centais už 1 kubinį metrą. Nuotekų tvarkymo paslaugos kaina atpigtų 3 centais už 1 kubinį metrą.

Taigi „Šilutės vandenų“ perskaičiuota geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kaina vartotojams būtų 2,31 Eur/m3. Ši kaina susideda iš geriamojo vandens tiekimo (0,83 Eur/m3) ir nuotekų tvarkymo (1,48 Eur/m3) dedamųjų. Bendra paslaugos kaina pabrangsta apie 1,3 proc. nuo ligšiolinės kainos.

Kai kurie politikai tikslinosi, kiek paslauga pabrangs tiems, kas perka tik vandens tiekimo paslaugą. Jiems paslauga brangs 2,6 proc.

Ekonomikos ir finansų komiteto pirmininkui Vygantui Kamarauskui buvo įdomu, kiek bendrovė, pabranginusi paslaugas planuoja surinkti papildomų lėšų iš vartotojų. Bendrovės vyr. ekonomistė Ilona Čižauskienė atsakė, kad iki kitų metų liepos mėnesio planuojama gauti apie 30 tūkst. eurų papildomų pajamų.

Klausiantiems kaip atsitiko, kad keliais centais mažinama nuotekų valymo paslaugos kaina, bendrovės direktorius Alfredas Markvaldas atsakė, kad rekonstruojant bendrovės valdomas nuotekų trasas Šilutės mieste vis mažiau į nuotekų valymo įrenginius patenka lietaus vandens.

Vėluojantiems pasėlius deklaruoti pareiškėjams sankcijos nebus taikomos

Žemės ūkio ministras Kęstutis Navickas pasirašė pavedimą, kad nebūtų taikomos sankcijos pareiškėjams, kurie 2021 m. pasėlių ir kitų žemės ūkio naudmenų paraiškas pateiks pavėluotai, pasibaigus pagrindiniam pasėlių deklaravimo laikotarpiui, t. y. nuo birželio 8 iki liepos 2 d., ir/arba nurodytu laikotarpiu keis pasėlių ir kitų žemės ūkio naudmenų deklaravimo paraiškos duomenis.

Primename, jog šiemet pagrindinis pasėlių deklaravimas vyksta iki birželio 7 d. Buvo numatyta, kad pavėluotai (nuo birželio 8 iki liepos 2 d.) pateiktoms paraiškoms už kiekvieną pavėluotą darbo dieną išmokų suma bus mažinama 1 proc., tačiau, atsižvelgdamas į 2021 m. Lietuvoje tebesitęsiančią COVID-19 pandemiją ir dėl to kylančias problemas, dėl kurių paskelbtas visuotinis karantinas, žemės ūkio ministras vėlavimo sankcijų taikymą atšaukė, tad pasėlius žemdirbiai galės deklaruoti iki liepos 2 d.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Užsakymo Nr. 20210525

PRANEŠIMAS APIE VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS ŠILUTĖS REGIONINIO PADALINIO VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO KEITIMĄ

Nuo šių metų gegužės 25 d. visuomenei pristatomas VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Šilutės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto keitimas, atsižvelgiant į Svencelės pelkės supaprastinto hidrologinio režimo atstatymo projekto sprendinius bei veiksmų plane numatytas priemones.

Projekto rengėjas – VĮ Valstybinių miškų urėdija, Pramonės pr. 11A, Kaunas, tel. 8-37 49222, el .p. info@vmu.lt.

Su keičiamo projekto sprendiniais galima susipažinti nuo 2021 m. gegužės 25 d. iki birželio 21 d. šiais adresais:

• VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioniniame padalinyje: Nemuno g. 15, Šilutė, tel. +370 682 36626; arimantas.jurjonas@vmu.lt;

• VĮ Valstybinių miškų urėdijos Kraštotvarkos skyriuje, Pramonės 11A, Kaunas, tel. 8 687 66099, el. p. viliune.naureckaite@vmu.lt.

Pastabas ir pasiūlymus galima teikti projekto rengėjui iki viešo svarstymo ir jo metu.

Viešas keičiamo projekto svarstymas įvyks 2021 m. birželio 22 d. 12 val. VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioninio padalinio salėje (Nemuno g. 15, Šilutė).

Atsižvelgiant į COVID-19 ligos epideminę situaciją Lietuvoje ir nesant galimybės vykdyti fizinio susirinkimo, projekto keitimo svarstymas gali vykti nuotoliniu būdu (prisijungimai prie viešo svarstymo bus pateikiami visiems besikreipiantiems el.adresu info@vmu.lt.)

Vasaros stovyklos sukvies daugiau nei 1000 moksleivių

Atkelta iš 1 p.

Politikai nustebinti aktyvumu

Švietimo ir kultūros skyriaus vyriausioji specialistė Vida Kubaitienė naują tvarką dėl vaikų pakvietimo į vasaros stovyklas pristatė Savivaldybės tarybos komitetuose. Ji sakė, kad stovyklauti norinčių vaikų yra daug. Todėl Švietimo ir kultūros skyriaus vadovybė ir nusprendė, kad sutaupytas lėšas - 35 tūkst. eurų reikėtų atiduoti papildomam vaikų užimtumui vasaros stovyklose.

Tiek pinigų sutaupyti pavyko todėl, kad pandemijos karantino metu negalėjo būti vykdomos kai kurios formaliojo švietimo programos. Dėl sutaupytų lėšų panaudojimo papildomoms vasaros stovykloms organizuoti neprieštarauja ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Lėšos vasaros stovykloms organizuoti bus paskirstytos konkurso būdu. Konkurse gali dalyvauti savivaldybės švietimo ir kultūros įstaigos ir net atskiri laisvieji mokytojai. Jeigu stovyklautojai bus užimti tik dieną ir stovykloje nenakvos, tai vienam stovyklautojui vienai dienai bus skiriama 11 eurų. Stovyklose su nakvyne para kainuos 22 eurus.

Ekonomikos ir finansų komiteto pirmininkas Vygantas Kamarauskas klausė, ar tikrai yra toks poreikis stovyklauti?

Pasak V. Kubaitienės, moksleiviai karantino metu mokėsi nuotoliniu būdu, todėl yra išsiilgę socialinio bendravimo. Visos pasiūlytos vasaros stovyklos yra greit užpildomos, visi vaikai trokšta susitikimų su bendraamžiais. Todėl neabejojama, jog laisvų vietų vasaros stovyklose neliks.

Kokios stovyklos labiausiai pageidaujamos?

Konkursus organizuoti vasaros stovyklas, į kurias jau užsirašė 595 moksleiviai, laimėjo 14 švietimo įstaigų. Jos dieninėse stovyklose moksleiviams organizuos edukacinius užsiėmimus ir keliones tyrinėti augmeniją ir gyvūniją, mokytis dainų užsienio kalbomis, keliaus po įdomiausias rajono vietas. Bus išvykų ir į Palangą ar Šventąją, kad vaikai galėtų pasimėgauti ir poilsiu prie jūros. Tokios kelionės yra labiausiai moksleivių mėgstamos.

„Šilutės naujienoms“ V. Kubaitienė sakė, reikia tik pasidžiaugti mūsų rajono švietimo įstaigų vadovų ir pedagogų sugebėjimais tiek daug moksleivių įtraukti į stovyklas ir pasirūpinti trūkstamomis lėšomis. Juk Savivaldybės biudžeto lėšų stovykloms pirmajame etape buvo skirta tik 10 tūkst. eurų, ir apie 4,5 tūkst. eurų socialiai remtinų šeimų vaikams pamaitinti. Tarp pirmųjų stovyklautojų 230 vaikų bus iš socialiai remtinų šeimų.

Dar tiek pat sutaupytų lėšų įstaigų vadovai rado savo mokyklų biudžetuose, kai kuriose mokyklose po porą dešimčių eurų prisideda tėvai. Kai kurioms mokykloms rengti stovyklas padeda ir rėmėjai.

Kol neįvyko konkursai papildomoms stovykloms organizuoti, V. Kubaitienė negali pasakyti kokios bus jų pasiūlytos programos. Tačiau ji neabejoja, kad bus nemažai kelionių ne tik po savivaldybės lankytinas gyvenvietes, bet ir po visos Lietuvos patrauklias vietas.

Stovyklos vyks liepos ir rugpjūčio mėnesiais po 5 dienas. Dienos stovyklose vaikai bus užimami nemažiau, kaip 5 valandas per dieną.

Mieli skaitytojai,

informuojame, kad mobilųjį laiškininką dėl „Šilutės naujienų“ prenumeratos galima išsikviesti telefonu

8 700 55400.

Paslauga NEMOKAMA.
Šilutės ir Švėkšnos paštuose gyventojai aptarnaujami įprastai.

Pranešimas apie VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioninio padalinio vidinės miškotvarkos projekto keitimą

Vidinės Miškotvarkos Projektai

2021 25 Gegužės

Nuo šių metų gegužės 25 d. visuomenei pristatomas VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Šilutės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto keitimas, atsižvelgiant į Svencelės pelkės supaprastinto hidrologinio režimo atstatymo projekto sprendinius bei veiksmų plane numatytas priemones.

Projekto rengėjas – VĮ Valstybinių miškų urėdija, Pramonės pr. 11A, Kaunas, tel. 8-37 49222, el .p. info@vmu.lt.

Su keičiamo projekto sprendiniais galima susipažinti nuo 2021 m. gegužės 25 d. iki birželio 21 d. šiais adresais:

- VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioniniame padalinyje: Nemuno g. 15, Šilutė, tel. +370 68236626; arimantas.jurjonas@vmu.lt;
- VĮ Valstybinių miškų urėdijos Kraštotvarkos skyriuje, Pramonės 11A, Kaunas, tel. 8-687 66099, el. p. viliune.naureckaite@vmu.lt.

Pastabas ir pasiūlymus galima teikti projekto rengėjui iki viešo svarstymo ir jo metu.

Viešas keičiamo projekto svarstymas įvyks 2021 m. birželio 22 d. 12 val. VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioninio padalinio salėje (Nemuno g. 15, Šilutė).

Atsižvelgiant į COVID-19 ligos epideminę situaciją Lietuvoje ir nesant galimybės vykdyti fizinio susirinkimo, projekto keitimo svarstymas gali vykti nuotoliniu būdu (prisijungimai prie viešo svarstymo bus pateikiami visiems besikreipiantiems el. adresu info@vmu.lt.)

KLAIPĖDOS RAJONO TURIZMO INFORMACIJOS CENTRAS

Savivaldybės biudžetinė įstaiga, Kvietinių g. 5, LT-96122 Gargždai,
tel.(8 46) 47 34 16, 862081901, el. p. info@klaipedosrajonas.lt, www.klaipedosrajonas.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 163715766

Valstybinių miškų urėdijai;
Valstybinių miškų urėdijos Šilutės padaliniui

2021-06-18, Nr. V2- 58

DĖL INFORMACIJOS VIEŠAM KEIČIAMO VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO SVARSTYMUI

Klaipėdos rajono turizmo informacijos centras planuoja parengti du turistinius maršrutus „Pamario takai“. Vienas maršrutas veda iš Drevernos į Svencelės telmologinį draustinį, kitas – į Kliošių kraštovaizdžio draustinyje esantį Tyrų pelkės pažintinį taką. Turistiniai maršrutai pėstiesiems planuojami parengti pritaikant esamus keliukus, takelius, melioracijos pylimus. Nenumatoma jokia takų infrastruktūra. Maršrutus planuojama pažymėti mediniais stulpeliais su rodyklėmis, pastatyti tris informacinius stendus: Drevernoje, Svencelėje ir Tyrų pelkės pažintinio tako pabaigoje prie paukščių stebėjimo bokštelio.

Turistinių maršrutų tikslas – saugomų teritorijų darnaus pažinimo skatinimas. Į saugomas teritorijas nevykstama transportu. Einama stulpeliais paženklintu maršrutu. Abu maršrutai skatintų pažinti vietos paukščius. Tam būtų pasitelkiamos išmaniosios programėlės BirdNET, eBird ir QR kodai. Siekiant išlaikyti darną su gamta ir ten gyvenančiais paukščiais bei gyvūnais Svencelės telmologiniame draustinyje nebūtų stulpelių su paukščių pažinimu. Siūlytume naudotis išmaniąja programėle, kuri įrašytų ir padėtu atskirti koks tuo metu paukštis čiulba.

Prašome, keičiant vidinės miškotvarkos projektą, numatyti galimybę turistiniams maršrutams pėstiesiems rengti Svencelės telmologiniame draustinyje.

Direktorė Daiva Buivydienė

VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ ŠILUTĖS REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO KEITIMO

VIEŠOJO SVARSTYMO PROTOKOLAS

2021-06-22

Viešasis posėdis vyko 2021-06-22; 12.00 –13.00 val.

Viešojo posėdžio vieta : Šilutės regioninis padalinys, Nemuno g.15, Šilutė

Posėdžio pirmininkas – Arimantas Jurjonas, VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioninio padalinio vyriausiasis miškininkas.

Posėdžio sekretorė – Loreta Skirbutienė, VĮ Valstybinių miškų urėdijos Šilutės regioninio padalinio gamtotvarkos specialistė.

Dalyvavo: 7 dalyviai (Dalyvių sąrašas pridedamas).

DARBOTVARKĖ:

VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Šilutės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto keitimo viešasis svarstymas.

SVARSTYTA:

VĮ Valstybinių miškų urėdijos (toliau - VMU) Kraštotvarkos skyriaus vyresnysis specialistas Linas Juozaitis pristatė vidinės miškotvarkos projekto keitimo sprendinius, akcentuodamas, kad keitimas vykdomas siekiant į vidinės miškotvarkos projektą integruoti Lietuvos ornitologų draugijos (LOD) inicijuojamo projekto „Svencelės pelkės apsaugos būklės gerinimas“ sprendinius, vadovaujantis Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu ir Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) apsaugos veiksmų planu.

Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) veiksmų planas patvirtintas Valstybinės Saugomų Teritorijų Tarnybos prie aplinkos ministerijos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymu Nr. V-176 „Dėl Aukštojo tyro pelkės dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) ir Svencelės pelkės dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) apsaugos 2018 – 2020 m. veiksmų planų patvirtinimo. Teritorija, kuriai parengtas dirvinio sėjiko apsaugos veiksmų planas – gamtinių buveinių apsaugai svarbi teritorija – BAST Svencelės pelkė (ribos sutampa su Svencelės telmologinio draustinio ribomis). Teritorija apsiriboja aktyvios aukštapelkės plyne, kuri yra vienintelė potenciali dirvinio sėjiko buveinė Svencelės pelkėje. Pagrindinės Svencelės telmologinio draustinio gamtosauginės problemos susijusios su pažeistu pelkės hidrologiniu režimu, dėl kurio vyksta durpių mineralizacija, kuri skatina bendrijų sukcesiją – prarandama būdinga struktūra dėl užaugimo medžiais ir krūmais. Įgyvendinus projekte „Svencelės pelkės apsaugos būklės gerinimas“ numatytus uždavinius, Svencelės pelkės teritorijoje būtų galima tikėtis vienos didžiausių Lietuvoje dirvinių sėjikų vietinės perinčios populiacijos susiformavimo.

Projekto „Svencelės pelkės apsaugos būklės gerinimas“ tikslas – atkurti Svencelės pelkės palankią apsaugos būklę, atstatant pelkės hidrologinį režimą bei atkuriant retų ir nykstančių paukščių ir augalų buveines. Projekto veiklos apima praktinį pelkės hidrologinio režimo atstatymą, gamtotvarkos darbus labiausiai pažeistose pelkės teritorijose. Numatomas projekto finansavimo šaltinis – programa „Baltijos jūros apsaugos fondas“.

Siekiant atkurti pažeistą Svencelės pelkės hidrologinį režimą, vadovaujamasi „Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu“.

Svencelės pelkės dirvinio sėjiko veiksmų plano tikslas – sudaryti palankias veisimosi sąlygas teritorijoje perinčioms dirvinio sėjiko poroms. Veiksmų plano tikslui pasiekti Svencelės pelkės VMU patikėjimo teise valdomuose Šilutės regioninio padalinio

administruojamuose miškuose numatomi šie uždaviniai: atkurti pažeistą Svencelės pelkės hidrologinį režimą; biotechninėmis priemonėmis atkurti aktyvių aukštapelkių plynę, kuri yra vienintelė potenciali dirvinio sėjiko buveinė Svencelės pelkėje.

Vadovaujantis Svencelės pelkės hidrologinio režimo atkūrimo supaprastintu projektu, regioninio padalinio administruojamuose miškuose 2,29 ha plote suprojektuoti kiti specialieji miško kirtimai (medžių ir krūmų šalinimas, siekiant įgyvendinti hidrotechninius sprendinius ir atnaujinti esamą miško kelią; bendras iškertamas tūris – 346 m^3).

Siekiant atkurti dėl melioracijos pažeistą Svencelės pelkės hidrologinį režimą, stabdyti pelkėje vykstančius mineralizacijos procesus ir pelkių buveinių transformaciją į miškų buveines, 275,4 ha plote suprojektuoti specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai (medžių ir krūmų kirtimas). Medžių iškirtimas – svarbi ne tik kaip atvirų aukštapelkės erdvių padidinimo, bet ir kaip pelkės hidrologinio režimo atkūrimo priemonė. Vien tik sausinamųjų griovių blokavimas pelkėje neužtikrins palankaus hidrologinio režimo, nes sumedėjusi augalija blogina pelkės hidrologines sąlygas.

Bendras regioninio padalinio plotas, kuriame suprojektuoti specialieji miško kirtimai – 277,7 ha, bendras iškertamas tūris – 572 m^3 (iš jų kiti specialieji miško kirtimai – 2,29 ha, bendras iškertamas tūris – 346 m^3; specialieji biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai – 275,4 ha, bendras iškertamas tūris – 226 m^3).

Linas Juozaitis informavo, kad iki viešojo svarstymo buvo gautas Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro 2021 m. birželio 18 d. raštas Nr.V2-58 „Dėl informacijos viešam keičiamo vidinės miškotvarkos projekto svarstymui“ (pridedama), kurį VMU išnagrinės ir pateiks atsakymą teisės aktų nustatyta tvarka. Pranešėjas supažindino viešojo svarstymo dalyvius su šio rašto turiniu.

Kuršių Nerijos nacionalinio parko Biologinės įvairovės skyriaus vedėja Dalia Juškevičienė informavo, kad parko direkcija taip pat yra gavusi Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro raštą dėl pritarimo turistinio maršruto schemai, į kurį atsakymas dar nėra parengtas, nes kyla klausimų dėl to, kad rašte minimi infrastruktūros įrenginiai, kurie schemoje nepažymėti. Nėra aišku, ar apžvalgos bokštas nepriskiriamas nesudėtingų statinių grupei, nėra brėžinių, matmenų informacijos, kad parkas galėtų priskirti ar nepriskirti statinius ir įrenginius nesudėtingų statinių grupei.

Kuršių Nerijos nacionalinio parko Biologinės įvairovės skyriaus biologas Modestas Bružas paminėjo, kad maršruto schemoje nenurodyta stendo vieta, nors Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro rašte stendas minimas. M. Bružas iškėlė klausimą apie tai, kaip reikėtų užtikrinti aukštapelkės apsaugos režimą, t.y. telmologinio draustinio nelankymą nuo balandžio 1 d. iki rugpjūčio 1 d.: kaip bus užtikrinamas tuo metu žmonių nepatekimas į draustinio teritoriją. O užtikrinus, ar visi lankytojai laikysis tiesioginio ėjimo ir ar nepradės trikdyti ten besiveisiančių dirvinių sėjikų. Sutvarkius ir atkūrus pelkę, pradės kurtis naujos dirvinių sėjikų poros, populiacija padidės, bet ir trikdymas tuo pačiu išaugs. Tai kertasi tiek su telmologinio draustinio augalų ir saugomų gyvūnų rūšių išsaugojimo tikslais, tiek ir su vidinės miškotvarkos projekto keitimo tikslu - atkurti aukštapelkės hidrologinį rėžimą ir padidinti dirvinio sėjiko populiaciją. Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro pasiūlymas daryti šitą maršrutą yra prieštaraujantis pagrindiniam vidinės miškotvarkos projekto keitimo tikslui.

Šilutės regioninio padalinio vyriausiasis miškininkas Arimantas Jurjonas informavo, kad pagal pateiktą turistinio maršruto schemą, vienoje maršruto dalyje reikalingas nemažas tiltukas, nes turistinį maršrutą kertantis kanalas yra platus, gilus ir lankytojai jo neperlips. Gautame rašte (2021-06-18 Nr. V2-58) minimų stendų VMU Šilutės RP valdomoje teritorijoje, Klaipėdos rajono turizmo informacijos centras be suderinimo negali pastatyti. Šiaurinė maršruto trasos pusė yra prastos būklės, keliai dulkėti, nes važinėja ūkininkai, vyksta intensyvus ūkininkavimas. Neįrengiant infrastruktūros sunku tikėtis, kad rezultatai bus pasiekti norimi rezultatai. Padidėjus lankytojų skaičiui aukštapelkėje, padidėja ir gaisrų pavojus. Projekto tikslas - dirvinio sėjiko populiacijos atkūrimas ir išsaugojimas - nesiderina su padidėjusiu žmonių lankomumu aukštapelkėje.

Lietuvos ornitologų draugijos vyr. biologas ekspertas Eugenijus Drobelis teigė, kad Lietuvoje beveik neliko vietų, kur nebūtų lankomos natūralios buveinės. Pelkės buvo vienintelės, kuriose žmogaus įtaka buvo ne tokia akivaizdi, bet gavus europinį finansavimą, atsirado takai, lieptai, atsirado ir masė žmonių, neatsižvelgiant ir į tai, kad telmologiniai draustiniai nuo balandžio 1 d. iki rugpjūčio 1 d. turi būti turi būti nelankomi. Kalbėti apie

tetervinų, dirvinių sėjikų išsaugojimą tokioje situacijoje yra neįmanoma. Siūlymas įrengti turistinį maršrutą visiškai neatitinka telmologinių draustinių tikslo ir tikslo išsaugoti ten biologinę įvairovę. Šio vidinio miškotvarkos projekto keitimo tikslas - minimaliai sutvarkyti hidrologinį režimą, kuris žiauriausiu būdu buvo pažeistas, neliko nei tarpinių pelkių nei žemapelkių, nei lago. Liko tik aukštapelkės centrinė dalis, kuri yra labai pažeista kanalų sistemos, hidrologinis režimas - tragiškas. Ekspertas, Lietuvos ornitologų draugijos vardu, teigė, kad nepritaria takų atsiradimui ne tik šioje, bet ir kitose Lietuvos pelkėse.

Pastabos ir pasiūlymai dėl Projekto keitimo sprendinių, gautų iki viešo projekto keitimo posėdžio.

1. Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro pasiūlymai: 2021-06-18 raštas „Dėl informacijos viešam keičiamo vidinės miškotvarkos projekto svarstymui" (pridedamas).
   1.1. „Numatyti galimybę turistiniams maršrutams pėstiesiems rengti Svencelės telmologiniame draustinyje".

VĮ Valstybinių miškų urėdija, atsižvelgusi į Klaipėdos rajono turizmo informacijos centro pasiūlymus bei įvertinusi įmonei keliamus tikslus ir uždavinius, priėmė tokį sprendimą:

Dėl prašymo numatyti galimybę turistiniams maršrutams pėstiesiems rengti Svencelės telmologiniame draustinyje. Vadovaujantis Klaipėdos apskrities Klaipėdos rajono ir Šilutės rajono savivaldybių miškų priskyrimo miškų grupėms planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. D1-323, Svencelės telmologinio draustinio teritorijoje esantys miškai yra priskirti ekosistemų apsaugos (IIA) miškų grupei. Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinta, kad ūkininkavimo tikslas IIA miškų grupėje – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus. Atsižvelgiant į tai, pažymime, kad rekreacija ir turizmas nėra IIA grupės miškų tvarkymo tikslas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 20 skirsnio 81 straipsnio 4 dalimi, telmologiniuose draustiniuose draudžiama lankytis nuo balandžio mėn. 1 d. iki rugpjūčio mėn. 1 d. Įrengus siūlomą turistinį pėsčiųjų maršrutą, nebūtų įmanoma užtikrinti, kad lankytojai nepatektų į telmologinio draustinio teritoriją.

Atkreiptinas dėmesys, kad siūlomo turistinio maršruto neįmanoma įrengti bent be minimalios infrastruktūros (reikalingas tiltelis per kanalą). Padidėję lankytojų srautai aukštapelkėje padidintų ir gaisrų pavojų. Pažymėtina, kad siūlymas įrengti turistinį pėsčiųjų maršrutą Svencelės telmologinio draustinio teritorijoje buvo apsvarstytas Projekto viešajame svarstyme, kuris įvyko šių metų birželio 22 dieną Šilutės regioniniame padalinyje (Nemuno g. 15, Šilutė). Viešajame svarstyme dalyvavę Kuršių Nerijos nacionalinio parko Biologinės įvairovės skyriaus biologas Modestas Bružas bei Lietuvos ornitologų draugijos vyr. biologas ekspertas Eugenijus Drobelis išreiškė nepritarimą pėsčiųjų maršruto projektavimui ir įgyvendinimui Svencelės telmologiniame draustinyje, argumentuodami, kad tai prisidėtų prie dirvinio sėjiko (Pluvialis apricaria) ir kitų saugomų rūšių trikdymo ir pakenktų pagrindiniam Projekto tikslui – atkurti aukštapelkės hidrologinį režimą ir padidinti dirvinio sėjiko populiaciją. Tokiai nuomonei pritaria ir VMU.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, į Projekto sprendinius neįtraukiamas turistinio pėsčiųjų maršruto įrengimas Svencelės telmologinio draustinio teritorijoje. Vadovaujantis vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo" nuostatomis, Projektas bus teikiamas Valstybinei miškų tarnybai derinimui ir tvirtinimui.

Posėdžio pirmininkas Arimantas Jurjonas

Posėdžio sekretorė Loreta Skirbutienė

Valstybinių miškų urėdija

DALYVAUJANČIŲJŲ SĄRAŠAS

2021-06-22

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Pareigos	Parašas
1.	VILIA ŽUŠKEVIČIENĖ	BIOLOGINĖS ĮV. SKYRIAUS VEDĖJA (LAUNA)	
2.	Nijolė Piekienė	Kraštotvarkininkė eps. sk. vedėja	
3.	MODESTAS BĖRŽAS	BIOLOGINĖS ĮV. SKYRIAUS BIOLOGAS	
4.	Eugenijus Sabeckis	Vyr. biologas ekspertas LDK	
5.	Arimantas Jurjonas	Vyr. miškininkas VJ. VMU	
6.	Rasa Žiobienė	Įgaliotinis ir specialistė	
7.	Linas Juozaitis	Kraštotvarkos sk. specialistas	

Valstybinių miškų urėdija

VALSTYBĖS ĮMONĖ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJA

Klaipėdos rajono turizmo informacijos centrui	2021-07-02	Nr. 9.12-S(E)-21-
el. p. info@klaipedosrajonas.lt	Į 2021-06-18	Nr. V2-58

DĖL PASIŪLYMO ŠILUTĖS REGIONINIO PADALINIO VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO KEITIMUI

VĮ Valstybinių miškų urėdija (toliau – VMU) išnagrinėjo Jūsų pateiktą pasiūlymą VMU valdomų Šilutės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto keitimui (toliau - Projektas), kuriuo prašote keičiant Projektą, Svencelės telmologiniame draustinyje numatyti pėsčiųjų turistinio maršruto įrengimą.

Vadovaujantis Klaipėdos apskrities Klaipėdos rajono ir Šilutės rajono savivaldybių miškų priskyrimo miškų grupėms planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. gegužės 24 d. įsakymu Nr. D1-323, Svencelės telmologinio draustinio teritorijoje esantys miškai yra priskirti ekosistemų apsaugos (IIA) miškų grupei. Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinta, kad ūkininkavimo tikslas IIA miškų grupėje – išsaugoti arba atkurti miško ekosistemas ar atskirus jų komponentus. Atsižvelgiant į tai, pažymime, kad rekreacija ir turizmas nėra IIA grupės miškų tvarkymo tikslas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 20 skirsnio 81 straipsnio 4 dalimi, telmologiniuose draustiniuose draudžiama lankytis nuo balandžio mėn. 1 d. iki rugpjūčio mėn. 1 d. Įrengus siūlomą turistinį pėsčiųjų maršrutą, nebūtų įmanoma užtikrinti, kad lankytojai nepatektų į telmologinio draustinio teritoriją.

Atkreiptinas dėmesys, kad siūlomo turistinio maršruto neįmanoma įrengti bent be minimalios infrastruktūros (reikalingas tiltelis per kanalą). Padidėję lankytojų srautai aukštapelkėje padidintų ir gaisrų pavojų. Pažymėtina, kad siūlymas įrengti turistinį pėsčiųjų maršrutą Svencelės telmologinio draustinio teritorijoje buvo apsvarstytas Projekto viešajame svarstyme, kuris įvyko šių metų birželio 22 dieną Šilutės regioniniame padalinyje (Nemuno g. 15, Šilutė). Viešajame svarstyme dalyvavę Kuršių Nerijos nacionalinio parko Biologinės įvairovės skyriaus biologas Modestas Bružas bei Lietuvos ornitologų draugijos vyr. biologas ekspertas Eugenijus Drobelis išreiškė nepritarimą pėsčiųjų maršruto projektavimui ir įgyvendinimui Svencelės telmologiniame draustinyje, argumentuodami, kad tai prisidėtų prie dirvinio sėjiko *(Pluvialis apricaria)* ir kitų saugomų rūšių trikdymo ir pakenktų pagrindiniam Projekto tikslui – atkurti aukštapelkės hidrologinį režimą ir padidinti dirvinio sėjiko populiaciją. Tokiai nuomonei pritaria ir VMU.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, į Projekto sprendinius neįtraukiamas turistinio pėsčiųjų maršruto įrengimas Svencelės telmologinio draustinio teritorijoje. Vadovaujantis vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymo Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“ nuostatomis, Projektas bus teikiamas Valstybinei miškų tarnybai derinimui ir tvirtinimui.

Šis atsakymas Jūsų pasirinkimu per vieną mėnesį nuo jo gavimo gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai (adresas – Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Regionų apygardos administraciniam teismui (Kauno rūmai) (adresas – A. Mickevičiaus g. 8A, 44312 Kaunas) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Direktorius Valdas Kaubrė

L. Juozaitis, tel. 861986489, el. p. linas.juozaitis@vmu.lt

Valstybės įmonė, Pramonės pr.11A, 51327 Kaunas.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 132340880.
Būstinės duomenys: Savanorių pr. 176, 03154 Vilnius.
Tel. (8 5) 2364441, el. p. info@vmu.lt

KURŠIŲ NERIJOS NACIONALINIO PARKO DIREKCIJA

Biudžetinė įstaiga, Naglių g. 8, 93123 Neringa, tel. / faks. (8 469) 51 224, el. p. knnp@nerija.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 193064642, PVM mokėtojo kodas LT930646411

VĮ Valstybinių miškų urėdija
Pramonės pr. 11A,
Kaunas

2021 – 07 – 13 Nr.

Į 2021- 07- 09 Nr. 9.12-S(E)-21-895

DĖL ŠILUTĖS REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO KEITIMO IŠVADOS

Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcija derina, 2021 07 09, Nr. 9.12-S(E)-21-895 gautą VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Šilutės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto keitimą, be pastabų ir jam pritaria.

Direktorė Aušra Feser

D.Juškevičienė, 8 604 85986, el. paštas dalia.juskeviciene@nerija.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
VALSTYBINĖS MIŠKŲ TARNYBOS DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS
DĖL VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ ŠILUTĖS REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO KEITIMO PATVIRTINIMO

2021 m. rugpjūčio d. Nr.
Kaunas

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 14 straipsnio 3 dalimi ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406 „Dėl Miškų tvarkymo schemų ir Vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo“, 20-23 punktais:

1. T v i r t i n u VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Šilutės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto keitimą;

2. N u r o d a u :

2.1. vidinės miškotvarkos projekto santrauką paskelbti Valstybinės miškų tarnybos interneto svetainėje;

2.2. patvirtintą vidinės miškotvarkos projektą registruoti Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastre.

3. VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų VĮ Valstybinių miškų urėdijos patikėjimo teise valdomų Šilutės regioninio padalinio administruojamų miškų vidinės miškotvarkos projekto keitimas (originalas) saugomas Valstybinės miškų tarnybos Miškų kadastro skyriaus archyve Pramonės pr. 11A, Kaunas.

Direktorius Karolis Mickevičius

Įsakymo kopiją įteikti:
S. Kuksėnienei, L. Kovalčikui

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė miškų tarnyba, Pramonės pr. 11A, 51327 Kaunas
Dokumento pavadinimas (antraštė)	ĮSAKYMAS DĖL VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ ŠILUTĖS REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO KEITIMO PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-08-09 Nr. (39.8)-V-280
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0, GEDOC
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	KAROLIS MICKEVIČIUS, Direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-08-09 13:40:11
Parašo formatas	Parašas, pažymėtas laiko žyma
Laiko žymoje nurodytas laikas	2021-08-09 13:40:25
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B
Sertifikato galiojimo laikas	2018-10-10 - 2021-10-09
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Vilija Česnavičienė, Administratorė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2021-08-09 13:52:47
Parašo formatas	Trumpalaikis skaitmeninis parašas, kuriame taip pat saugoma sertifikato informacija
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2021-01-07 - 2023-01-07
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elektroninė dokumentų valdymo sistema VDVIS, versija v. 3.04.02
El. dokumento įvykius aprašantys metaduomenys	
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	El. dokumentas atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja. Tikrinimo data: 2021-08-10 09:05:38
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2021-08-10 atspausdino Lukas Kovalčikas
Paieškos nuoroda	